

TROBLA

GLASILO OBČINE VELIKE LAŠČE datum izida: 26. maj 2010

- *Vabimo vas na prireditve ob občinskem prazniku 2010*
- *Troblin intervjui*

KAZALO:

Županov uvodnik	3
Občinske strani	4
Vabilo na prireditve ob občinskem prazniku	4
Nove pridobitve v občini	6
Letno poročilo o skladnosti pitne vode	7
Objava prostega delovnega mesta	8
Vrtec, šola	9
Kultura	16
Knjižničarstvo	24
Naša dediščina	26
Mladi	30
Vseživljenjsko učenje	32
Intervju - s. Pacijencija Tiselj	34
Društva	36
Čistili smo	40
Gasilci	42
Lovci	44
Šport in rekreacija	46
Podjetniki / obrtniki	51
Iz naših župnij	52
Stranke	54
Iz poslanske pisarne / Pisma	57
Kino	60
Zahvale	61
Oglasi	62

TROBLA glasilo Občine Velike Lašče ISSN 1408-5852

ISSN 1408-5852

Letnik 16, številka 3,

26. maj 2010

Izhaja sedemkrat letno,

gospodinjstva v občini prejmejo
glasilo brezplačno.

Naklada: 1.520 izvodov

Izdajatelj: Občina Velike Lašče

Izdajateljski svet: Anton Zakrajšek,

Anton Benjamin Strah,

Peter Podlogar,

Urša Vesel, Andrej Kraševc,

Franci Pečnik, Urša Modic,

Jože Starič, Franci Modic

Odgovorna urednica:

Lidija Čop, v.d.

Uredniški odbor: Nuša Dedo Lale,

Majda Kovačič Cimperman,

Ana Porenta, Veronika Vasič,

Boris Zore

Lektoriranje: Ema Sevšek

Prelom: Moj Repro, d.o.o.,

Krvava Peč

Tisk: KVM Grafika d.o.o.

Naslov uredništva:

Trobla, Levstikov trg 1,

1315 Velike Lašče.

Tel.: 01/781 03 70

E-pošta: trobla@velike-lasce.si

Prispevke za Troblo

lahko oddate tudi

v nabiralnik, ki se nahaja

v hodniku pritličja

občinske stavbe.

Naslednja Trobla
izide v sredo,
14. junija 2010.

Prispevke oddajte
najpozneje
do 30. junija 2010.

Fotografija na naslovnici:

Info točka v hodniku občinske stavbe
(foto Lidija Čop)

Dežurni telefon za vodovod je: **051 619 577**

OBVESTILO STARŠEM GLEDE OBVEŠČANJA O IZTEKU PRAVICE DO PREJEMANJA OTROŠKEGA DODATKA

V začetku aprila je Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve objavilo obvestilo o prenehanju pošiljanja obvestil o izteku pravice do otroškega dodatka zaradi racionalizacije poslovanja. Prejemniki naj bodo zato pozorni, kdaj jim po odločbi poteče pravica do otroškega dodatka, da bodo pravočasno vložili novo vlogo.

Občinska uprava

OBVESTILO

Od 1. 5. 2010 dalje je možno vloge za področje okolja in prostora (gradbena dovoljenja) vlagati tudi na Krajevnem uradu Velike Lašče v času uradnih ur (sreda in petek).

TELEFONSKE ŠTEVILKE

v Zdravstveni postaji Velike Lašče

Dr. Darja Modic Likar:

01 7889-974

Dr. Milenka Starc Vidrih:

01 7881 038

SPOŠTOVANE OBČANKE IN OBČANI

Bližamo se praznovanju občinskega praznika. Kljub temu, da smo za izvajanje zimske službe letos porabili rekordno višino sredstev, bomo poskušali izpeljati čim več možnih investicij. Eno smo že zaključili. Pod športno dvorano v Velikih Laščah smo uredili malo dvorano, v kateri se že izvajajo nekatere športne discipline, kot so aerobika in kick box. Za ljubitelje strelstva pa smo uredili mini strelišče z dvema progama.

V zaključni fazi je ureditev parkirišča in parka pri pokopališču. Na tem mestu bomo pridobili okoli petdeset parkirišč, okoli njega pa bo primerna zasaditev in postavljena razsvetljava v skladu s predpisi. V sklopu te investicije bomo zgradili tudi primernejše avtobusno postajališče od dosedanjega, saj se je v zadnjem času večkrat zgodilo, da avtobusi niso ustavili na postajališču zaradi gneče oziroma parkiranih osebnih in drugih vozil na mestu za postanek avtobusov. Ker smo tudi s strani avtobusnih prevoznikov prejeli predloge, naj poskušamo zagotoviti primernejšo lokacijo za postajo, smo ponovno raziskali možnost, da postajališče uredimo pri novem parkirišču. Za to novo lokacijo smo pridobili vsa potrebna soglasja, občinski svet pa je ta projekt tudi potrdil.

Čeprav sem že nekajkrat pisal o izgradnji širokopasovnega omrežja, bi želel v zvezi s tem podati še nekaj informacij. Po osnovni pogodbi bi moral izvajalec del podjetje Tritel končati prvo fazo, ki zajema izkop, položitev cevi in optičnega kabla do vseh vasi, ki so bile zajete v razpisu, ureditev telekomunikacijske sobe, ki se nahaja v občinski stavbi, in sicer do konca letošnjega meseca marca. Glede na zelo neugodne vremenske razmere, ki smo jim bili priča od jeseni lani pa do letošnje pomladi, se je rok izvedbe podaljšal do konca junija. Ker omenjeni izvajalec Tritel gradi širokopasovno omrežje še v petih občinah, na razpolago pa nima dovolj podizvajalcev, sem kar nekoliko v dvomu, da je ta rok tudi dokončen. Potrebno je namreč dokončati še gradnjo omrežja do nekaterih bolj oddaljenih vasi. Vesel pa sem vsaj dejstva, da smo po dolgih pogajanjih uspeli s Telekomom doseči sporazum, da se bo optika lahko položila v njihove cevi po naselju v Velikih Laščah. Tako ne bo potrebno ponovno prekopavati pločnikov ali nekaterih cestnih odsekov. Vsekakor upam, da se bo prva faza na tem projektu čim prej končala, kar bo omogočilo gradnjo priključkov do tistih naročnikov, ki bodo sklenili naročniške pogodbe za prejemanje telekomunikacijskih storitev z enim od gostujočih operaterjev v zgrajenem omrežju.

Tudi v letošnjem letu lahko občine na posebnem razpisu pridobijo dodatna sredstva iz državnega

proračuna, ki jih lahko koristijo samo za določene namene (izboljšanje komunalne infrastrukture). Za dnanciranje iz državnih sredstev smo letos prijavi nadaljevanje asfaltiranja lokalne ceste po Rutarski planoti (od Naredov proti Selu) in obnovo vodovodnega omrežja po Veliki Slevici. Z razpisom za izvedbo teh dveh investicij bomo lahko začeli šele po pridobitvi sklepa o sodnanciranju s strani Službe vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko, ki je predpogoj za začetek investicij, ki se dnancirajo iz državnega proračuna. Upam, da bomo ta soglasja pridobili pravočasno, saj želimo ti dve investiciji izvesti v poletnem času.

Kot običajno v tem času, naj tudi tokrat vse vas, drage občanke in občani, povabim na različne prireditve v okviru praznovanja letošnjega občinskega praznika. Ljubitelji ljudskega petja boste prišli na svoj račun v četrtek, dne 3. junija, na reviji pevskih zborov na Turjaškem gradu. Ljubitelji likovne umetnosti si boste lahko v petek, 4. junija, ogledali razstavo likovnih del na Trubarjevi domačiji, na trškem dnevu, v soboto, 5. junija dopoldne pa boste lahko občudovali in tudi kupili izdelke naših podjetnikov ali društev. Še posebej pa vas lepo povabim na večerno dogajanje. Najprej bomo prisluhnili godbi Dobropolje, nato pa izpred občinske stavbe v sprevodu odšli v športno dvorano, kjer bo potekala slavnostna akademija z bogatim kulturnim programom. Nastopili bodo Simfonični orkester glasbene šole Ribnica in drugi glasbeniki, mladinski pevski zbor OŠ Primoža Trubarja in Velikolaška vokalna skupina. Gostja večera bo Urška Žižek, sopranistka ljubljanske opere. Tudi letošnje praznovanje bo slavnostno, saj bomo ponovno dobili častnega občana in podelili tudi druga občinska priznanja najbolj aktivnim društvom in posameznikom. Po slavnostni akademiji pa bo družabno srečanje na športnem igrišču, saj menim, da je prav, da se ob praznovanju občinskega praznika tudi malo poveselimo. Letošnje občinsko praznovanje bomo zaključili v nedeljo, 6. junija, z že tradicionalnim pohodom po Velikolaški kulturni poti.

Pa še nekaj ne pozabimo storiti v nedeljo 6. junija. Ta dan se bomo Slovenci odločali o arbitražnem sporazumu, o zadevi, v kateri bi morali Slovenci nastopiti enotno, tako kot smo enotno nastopili pred dvajsetimi leti, ko smo odločali o slovenski samostojnosti. Na podlagi arbitražnega sporazuma se bo odločalo o pomembnem delu slovenske meje. V preteklosti smo Slovenci že izgubili precejšen del svojega ozemlja. Ne želim, da bi se zgodovina ponovila in da bi ponovno izgubili del pomembnega, za Slovenjo strateškega ozemlja, ne želim, da bi naši potomci obžalovali naše odločitve, o tej zadevi slovenska politika ni poenotila stališč, oziroma, mnogo naših znanih pravnih strokovnjakov v tem sporazumu ne vidi ugodne rešitve za Slovenijo. Zato sem prepričan sem, da se bomo vsi skupaj pravilno odločili, v dobro naše države.

Anton Zakrajšek, župan

ŽUPANOV SKLAD

Tudi v šolskem letu 2009/2010 smo iz Županovega sklada podelili nekaj pomoči našim dijakom in študentom. Upam, da jim je ta pomoč vsaj malo olajšala šolanje.

Pred kratkim se je Županov sklad pridružil tudi akciji zbiranja pomoči za financiranje pregledov vzorcev kostnega mozga darovalcev, namenjenih mladi mami Rosandi Merhar (doma iz Podhojnega hriba pri Robu), ki je zbolela za levkemijo. Na transakcijskem računu sklada je odprt podkonto s klicno številko 306, na katerem se zbirajo sredstva za Rosando.

Veselilo me je, da je v Ljubljani že potekala akcija zbiranja vzorcev kostnega mozga, katere se je udeležilo tudi nekaj naših občanov. Da bi Zavod za transfuzijo krvi pregledal kar največ vzorcev krvi, je potrebno zbrati veliko finančnih sredstev, saj vsak pregled vzorca kostnega mozga stane približno 140 €. Za deset pregledov je denar že zagotovil Županov sklad, pa tudi nekateri posamezniki in podjetja so že nakazali nekaj dodatnega denarja. V imenu Rosande se vsem, ki ste že darovali denar v ta namen in tudi vsem tistim, ki se boste še odločili, da po svojih močeh pomagata Rosandi, ki se je znašla v hudi življenjski preizkušnji, lepo zahvaljujem.

Vsem tistim, ki želite nakazati finančna sredstva zanjo, sporočam, da denar lahko nakažete na račun št:

24200-9004439507 (Raiffeisen Krekova banka), obvezen sklic 306.

Denar bo šel izključno za financiranje pregledov vzorcev kostnega mozga darovalcev krvi.

Želim, da bi Rosandi čim prej uspelo dobiti primernega darovalca krvnega mozga. Glede na Rosandin optimizem in korajžo verjamem, da ji bo uspelo premagati bolezen.

Anton Zakrajšek, župan

OBČINSKI PRAZNIK 2010

PROGRAM PRIREDITEV

ČETRTEK, 3. JUNIJ, ob 20.00 uri
Grad Turjak, viteška dvorana

14. TRADICIONALNA REVija PEVSKIH ZBOROV

(KUD Marij Kogoj Turjak)

PETEK, 4. JUNIJ, OB 20.00 URI
Trubarjeva domačija, Rašica

ODPRTJE RAZSTAVE TRUBARJEVI KRAJI

(KUD Primož Trubar Velike Lašče in Javni zavod Trubarjevi kraji)

SOBOTA, 5. JUNIJ, od 9.00 do 12.00 ure
Trg pred Levstikovim domom v Velikih Laščah

TRŠKI DAN

(Javni zavod Trubarjevi kraji)

NEDELJA, 6. JUNIJ,
Začetek pohoda med 7.00 in 10.00 uro v Velikih Laščah

18. POHOD PO VELIKOLAŠKI KULTURNI POTI

(Planinsko društvo Velike Lašče)

SOBOTA, 5. JUNIJ,

**OSREDNJA SLOVESNOST OB
PRAZNOVANJU OBČINSKEGA PRAZNIKA**

ob 19.15
pred občinsko stavbo

PROMENADNI KONCERT GODBE DOBREPOLJE

ob 20.00 uri

Športna dvorana Velike Lašče

SLAVNOSTNA AKADEMIJA,

s podelitvijo občinskih priznanj

V programu bodo nastopili:

Simfonični orkester Glasbene šole Ribnica

in učenci Glasbene šole Ribnica,

Mladinski pevski zbor OŠ Primoža Trubarja Velike Lašče,

Velikolaška vokalna skupina

in sopranistka Urška Žižek

ob klavirski spremljavi pianista Igorja Semeta.

ob 21.00 uri

DRUŽABNO SREČANJE NA ŠOLSKEM IGRIŠČU

Organizator prireditve:

Občina Velike Lašče

Lepo vabljeni na vse prireditve
v okviru praznovanja občinskega praznika.

NOVE PRIDOBITVE V VELIKIH LAŠČAH

Odprtje novega trgovskega centra v Velikih Laščah v marcu 2010; slavnostni prerez traku je opravila podžupanja dr. Tatjana Devjak; foto Roman Struna.

Župan je spregovoril ob odprtju nove poslovalnice Deželne banke Slovenije; foto Marija Ivanc Čampa.

26. marca 2010 je potekala otvoritev novega trgovskega centra. Prejšnji prostori trgovine zaradi lokacije in velikosti niso ustrezali vsem potrebam kupcev. Z novim centrom pa je kraj pridobil prostorno in bogato založeno prodajalno.

V nove prostore se je preselila tudi Deželna banka Slovenije. Novost za stranke pa je tudi novopostavljeni bankomat, s čimer se je razširila ponudba na področju, ki je občanom zelo pomembno.

V okviru projekta gradnje odprtega širokopasovnega omrežja elektronskih komunikacij je v pritličju občinske stavbe že urejen in opremljen telekomunikacijski prostor. Na hodniku občinske stavbe pa je urejena info točka, kjer si občani lahko ogledajo kakovost delovanja internetnih povezav in kakovost delovanja televizijskega signala novozgrajenega omrežja. Hkrati pa na info točki lahko dostopajo do občinske spletne strani, spletne strani upravnih enot ali pa pobrskaajo po drugih vsebinah na internetu.

LETNO POROČILO 2009 O SKLADNOSTI PITNE VODE IN VARNOSTI OSKRBE Z VODO V OBČINI VELIKE LAŠČE – NOTRANJI NADZOR

VODOOSKRBNI SISTEMI – VODOVODI	Mikrobiološka preskušanja vzorcev pitne vode št. vzorcev		Fizikalno - kemijska preskušanja vzorcev pitne vode št. vzorcev		Skladnost vode iz zajeta	Sanitarno tehnično stanje vodovodov	Varnost oskrbe	Dezinfekcija pitne vode	Prekuhanje pitne vode za prehranske namene
	skupaj	rezultat	skupaj	Rezultat					
VELIKE LAŠČE 2.638 prebivalcev letna poraba vode:118.678 m ³	51	45 skladnih 6 neskladnih	24	24 skladnih	skladna	Objekti in omrežje je večinoma dobro narejeno, posamezni deli vod. omrežja so potrebni obnove. Dezinfekcija poteka, zaradi možnosti mikrobiološkega onesnaženja v vod. omrežju.	Oskrba je bila varna.	Da - redno kloriranje (klor v plinskem stanju)	ne
TURJAK 851 prebivalcev letna poraba vode:37.542 m ³	16	14 skladnih 2 neskladna	16	16 skladnih	skladna	Vodovodno omrežje ponekod ni ustrezno narejeno in je potrebno obnove. Dezinfekcija poteka, zaradi možnosti mikrobiološkega onesnaženja v vod. omrežju.	Oskrba je bila varna	da kloriranje (klor v plinskem stanju)	ne
SELO-DEDNIK-NAREDI 104 prebivalcev letna poraba vode:5.473 m ³	17	16 skladnih 1 neskladen	5	5 skladnih	skladna	Posamezni deli vod. omrežja niso ustrezno narejeni in so potrebni obnove.	Oskrba je bila varna	da kloriranje (Natrijev hipoklorit)	ne
DOLŠČAKI 72 prebivalcev letna poraba vode: 1.300 m ³	8	6 skladnih 2 neskladna	2	2 skladna	mikrobiološko občasno neskladna občasno rahlo motna	Posamezni deli vod. omrežja niso ustrezno narejeni in so potrebni obnove.	Oskrba občasno ni bila varna.	da UV-žarčenje	da (občasno prisotnost bakterij fekalnega izvora)
KAPLANOVO-ADAMOVO-PODSMREKA 68 prebivalcev letna poraba vode:2.130 m ³	5	5 skladnih	2	2 skladna	mikrobiološko občasno neskladna občasno rahlo motna	Posamezni deli vod. omrežja niso ustrezno narejeni in so potrebni obnove.	Oskrba občasno ni bila varna.	da UV-žarčenje	da (občasno prisotnost bakterij fekalnega izvora)
MALI OSOLNIK 67 prebivalcev letna poraba vode: 1.500 m ³	8	8 skladnih	3	3 skladni	mikrobiološko občasno neskladna	Posamezni deli vod. omrežja niso ustrezno narejeni in so potrebni obnove. Prav tako objekti.	Oskrba občasno ni bila varna.	ne	da (občasno prisotnost bakterij fekalnega izvora)

OKOLJSKA DAJATEV ZA ONESNAŽEVANJE OKOLJA ZARADI ODVAJANJA ODPADNIH VODA

V decembru 2009 je bila objavljena nova Uredba o okoljski dajatvi za onesnaževanje okolja zaradi odvajanja odpadnih voda (Ur. L. RS št.104/09), v februarju 2010 pa njena sprememba – Uredba o spremembah in dopolnitvah Uredbe o okoljski dajatvi za onesnaževanje okolja zaradi odvajanja odpadnih voda (Ur. L. RS št. 14/2010).

Nova uredba prinaša tudi nekatere novosti pri obračunavanju okoljske dajatve tistim uporabnikom, katerim se poraba pitne vode ne ugotavlja z merjenjem odvzema pitne vode iz vodovodnega sistema. Pri teh uporabnikih se okoljska dajatev obračunava po številu stalno in začasno prijavljenih oseb v posamezni stavbi, pri čemer je letni seštevek enot obremenitve (EO) enak številu stalno in začasno prijavljenih prebivalcev v tej stavbi. **Tako se je pri pavšalistih povečala tudi letna poraba pitne vode iz 25m³/osebo/leto na 50m³/osebo/leto.**

Na podlagi 12. člena navedene uredbe je lastnik ali uporabnik stavbe dolžan izvajalcu javne službe na poziv posredovati podatke o številu stalno in začasno prijavljenih oseb. V primeru opustitve prijave (posredovanja podatkov) je izvajalec gospodarske javne službe dolžan obračunati znesek okoljske dajatve v višini 10 enot obremenitve (10 oseb). Znesek okoljske dajatve na enoto obremenitve je 26,4125 EUR na leto. Nadzor nad izvajanjem Uredbe o okoljski dajatvi izvaja pristojni carinski organ.

Na podlagi vsega navedenega bi moral izvajalec javne službe za oskrbo s pitno vodo na območju občine Velike Lašče že v mesecu januarju leta 2010 pri izstavitvi položnic za plačilo okoljske dajatve upoštevati nova dejstva. Ker pa tega ni storil, je **pri položnicah za mesec april izvedel še poračun za mesec januar, februar in marec.**

Občinska uprava

OBČINA VELIKE LAŠČE

objavlja javno objavo za prosto delovno mesto: **VZDRŽEVALEC II (M/Ž) za določen čas** – čas nadomeščanja delavca na bolniškem dopustu

Poleg splošnih pogojev, ki jih določajo predpisi s področja delovnega prava, morajo kandidati izpolnjevati še naslednje pogoje:

- **končano osnovno šolo,**
- **vozniški izpit B kategorije.**

Naloge, ki se opravljajo na tem delovnem mestu:

- **skrb za hišniška opravila v občinskih objektih,**
- **čiščenje snega, košnja travnih površin, urejanje javnih površin,**
- **plakiranje po občini.**

Kandidat mora k prijavi z življenjepisom priložiti naslednje:

1. pisno izjavo o izpolnjevanju pogojev glede zahtevane izobrazbe, iz katere mora biti razvidna stopnja in smer izobrazbe, datum (dan, mesec in leto) zaključka izobraževanja ter ustanova, na kateri je bila izobrazba pridobljena;

2. pisno izjavo o vseh dosedanjih zaposlitvah, v kateri navede datum sklenitve in datum prekinitve delovnega razmerja pri posameznem delodajalcu, ter kratko opiše delo, ki ga je opravljal pri tem delodajalcu;

3. izjavo, da:

- **ni bil pravno močno obsojen zaradi naklepnega kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti in da ni bil obsojen na nepogojno kazen zapora v trajanju več kot šest mesecev,**
- **zoper njega ni vložena pravno močna obtožnica zaradi naklepnega kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti.**

Obpravavali bomo samo pravočasne in popolne vloge. Nepopolne vloge ne bodo uvrščene v izbirni postopek.

Z izbranim kandidatom bomo sklenili delovno razmerje za **določen čas s polnim delovnim časom.**

Kandidate vabimo, da pošljejo pisne prijave z življenjepisom in zahtevanimi dokazili **do 2. junija 2010, na naslov:** Občina Velike Lašče, Levstikov trg 1, 1315 Velike Lašče. Prijave pošljite v zaprti ovojnici **z označbo** »za javno objavo« in navedbo razpisanega delovnega mesta. Za pisno obliko prijave se šteje tudi elektronska oblika, poslana **na elektronski naslov:** obcina.velike-lasce@siol.net pri čemer veljavnost prijave ni pogojena z elektronskim podpisom.

Prosto delovno mesto bo objavljeno na Zavodu RS za zaposlovanje dne 24. maja 2010.

Neizbrane kandidate bomo o izboru pisno obvestili v osmih dneh po sklenitvi pogodbe o zaposlitvi z izbranim kandidatom.

Obvestilo o končanem izbirnem postopku bo objavljeno na spletni strani Občine Velike Lašče na naslovu: : <http://www.velike-lasce.si/>

Dodatne informacije dobite na telefonski številki (01) 781 0369 (Jerica Tomšič Lušin), vsak delovni dan med 8.00 in 9.00 uro.

V besedilu objave uporabljeni izrazi, zapisani v moški spolni slovnični obliki, so uporabljeni kot nevtralni za ženske in moške.

Obvestilo

Zdravstveni dom
dr.Janeza Oražma Ribnica

Na osebje zdravstvene postaje in na zaposlene v Občini Velike Lašče so občani v zadnjem času naslovili več vprašanj v zvezi z organizacijo zdravstvene službe. Zavedamo se, da v dobrem letu dni pod okriljem ZD Ribnica še nismo rešili vseh vprašanj v zvezi z dostopanjem do zdravstvenih storitev. Radi pa bi vsem občanom zagotovili, da bomo vse predpisane programe zdravstvenih storitev, ki jih ima s pogodbo z zdravstveno zavarovalnico sklenjen ZD Ribnica, opravili tudi v ZP Velike Lašče. Posebej želimo zagotoviti, da je preventivni program predšolskih otrok od oktobra 2009 dalje organiziran in nemoteno poteka. Načrtovani so pregledi 3 in 5-letnih otrok, na katere bodo s starši vabljeni. Dostopnost do telefonskih informacij želimo izboljšati. Naročen je nov projekt telefonije, vključno z odzivnikom informacij. Natančna navodila bodo seveda izdelali zaposleni in boste o njih obveščeni. Želja zaposlenih in ZD Ribnica je, da bi občani Velikih Lašč v čim večjem številu zdravstvene storitve uveljavljali v zdravstveni postaji. Po letu dni ugotavljamo, da opredeljenost za obe zdravnici dosega 2.600 pacientov, kar je manj kot je bilo pred letom 2009. Ker zdravstvena zavarovalnica poleg storitev plačuje tudi opredelitve, pričakujemo, da bi z zvečanjem opredelitev še dodatno izboljšali zdravstvene storitve.

Direktor Peter Rus, dr.med.

ZAKAJ POTREBUJEMO SVETLOBO?

SENCE IN BARVE

V skupini Metuljčkov smo z mesecem marcem pričeli s projektom Zakaj potrebujemo svetlobo. Projekt temelji oziroma vključuje nekatere elemente pedagoškega koncepta Reggio Emilia. Z vključevanjem le-teh elementov želimo obogatiti in še izboljšati naše delo v vrtcu.

V preteklem obdobju so se otroci seznanili z umetno svetlobo, ki je prihajala iz grafoskopa. Kaj vse so ugotovile male otroške glave in kaj vse so znali raziskati! Velikokrat mislimo, da majhni otroci ne vedo prav dosti ali celo, da ne vedo nič. Vendar nas znajo velikokrat presenetiti. Otroci so kaj hitro opazili, da lahko spreminjajo velikost svoje sence na platnu, da je le-ta odvisna od tega, kako daleč stran se postavijo od grafoskopa. Nato so otroci ugotavljali, čigava je katera senca, in ko so ugotovili, da se na platnu zelo lepo pozna njihov obris obraza, smo skupaj ustvarili profile, ki smo jih razstavili v vrtcu. Ugotovili so tudi, da tisto, kar naredijo oni, naredijo tudi njihove sence. Nato so na grafoskop postavljali različne predmete in opazovali, kaj se z njimi dogaja na platnu. Velikost predmeta so primerjali s senco na platnu. Ugotovili so, da je predmet, ki ga primerjajo s senco enakega predmeta, veliko manjši. In kaj oz. česa smo se dotaknili pri barvah? Otroci so na prozorne folije risali s flomastri. Te risbe so postavili na grafoskop in jih opazovali na platnu. Videli so, da se čez prozorno folijo prenese na platno tudi barva. Postavljali so tudi folijo čez folijo in ugotovili, da se risbe lahko dopolnjujejo in prekrivajo. Ob teh aktivnostih so bili otroci zelo dejavni in so z velikim zanimanjem raziskovali.

Še večji izziv so jim predstavljale svetilke. Otroci so z njimi raziskovali temne prostore, zatemnjene prostore in tudi prostore, v katerih je bila prisotna dnevna svetloba. Ugotovili so, da ne potrebujejo svetilke, če je dan, ker dobro vidijo. V temnem prostoru pa so sami prosili za svetilke, ker niso nič videli in jih je bilo strah. Nato so se poigrali s »sončkom«, ki je prihajal iz svetilke. Vodili so ga po stenah, stropu, tleh, ga poskušali uloviti, ugotovili so, da se z oddaljenostjo svetilke od tal ali stene »sonček«

poveča in da se z bližanjem svetilke tlem manjša. Ugotovili so tudi, da spet lahko vidijo svojo senco, se z njo igrajo, plešejo, skačejo ...

Otroci so ves mesec marec sodelovali in bili aktivni še pri veliko več dejavnostih kot teh, ki so opisane. In čeprav so otroci v tej skupini stari šele dve leti ali kvečjemu tri leta, veliko vedo in so se ob tem projektu tudi naučili veliko novega, razširili so svoje znanje, prišli so do novih spoznanj, obogatili so svoj besedni zaklad in vsak se je na svoj način naučil reševati problemske situacije. Naš projekt pa seveda še ni zaključen. Raziskali bomo tudi svetlobo, ki nam jo spomladi podarja toplo sonce. To bomo raziskovali zunaj na prostem.

Torej v premislek. Ali je potrebno, da otrokom podajamo znanje na »pladnju«, kot radi rečemo, ali naj raje ponudimo otrokom situacije, v katerih bodo sami prišli do novih spoznanj? Naš cilj je, da bi otroke vzgojili v kritične mislece in samostojne osebnosti. Pri tem seveda otroci potrebujejo pomoč starejših, strokovnih delavcev v vzgojno-izobraževalnih institucijah in tudi pomoč staršev. Omogočimo jim, da bodo za svoj kakovostni razvoj uporabljali in razvijali vse čute v spoznavnem procesu. Spodbujajmo in omogočajmo jim, da se bodo znali izražati v različnih oblikah. Ne kratimo jim tega, kar jim je dala mati narava. Vsak otrok se namreč rodi s sto jeziki, a mu kaj hitro ostane le eden, saj preostalih devetindesetdeset zanemarimo in ne razvijamo. V vrtcu smo slednjemu namenili več pozornosti in resnično opazili, na koliko načinov se znajo otroci izražati. In zadnje, a ne najmanj pomembno, dajmo prednost učenju pred poučevanjem. Otroci se znajo marsičesa naučiti sami ... Omogočimo jim tudi to.

Zapisała: Metka Mehlin

STEKLARSTVO

PETER HREN, S.P.

GRADEŽ 14, 1311 TURJAK

GSM: 031/356 668

TEL: 01/7881 366

- Brušenje stekla
- Fasetiranje stekla in ogledal
- Peskanje stekla
- Izdelava izolacijskega termopan stekla
- Kaljeno steklo
- Tuš kabine (po meri, s tesnili)
- Ogledala
- Izdelava taljenega stekla z vzorci (fusing tehnika)
- Montaža vsega navedenega
- Ostale steklarske storitve

RAZISKOVALI SMO VASICO GRADEŽ

Lansko jesen smo se v vrtcu na Turjaku odzvali vabilu k sodelovanju v vseslovenskem gibanju Turizem in vrtec na temo Z igro do prvih turističnih korakov. Razmišljali smo, kateri temi bi se posvetili, kaj bi poglobljali, katerem društvu bi se priključili, morda odkrivali kakšen kraj, saj smo se čisto na novo "vselili" na Turjak kot skupina Miške. Kaj hitro se nam je prijazno odprla vasica Gradež, kateri smo sledili celo leto ...

Prvi večji vtis kraja nam je ponujal praznik suhega sadja. Otroci so prihajali na ogled dogodka po želji, saj je praznik potekal na nedeljo. Poskusili so lahko domačo gradeško hrano, si ogledali stara opravila in ohranjeno dediščino na vasi. Z domačini smo hitro navezali stik ter se ponudili, da bi lahko z njimi sodelovali skozi vse letne čase.

Na prvi jesenski dan smo se odpravili na Gradež pobirat jabolka. Eno košaro smo nabrali za v vrtec, da si pozneje napravimo dobrote iz nabranega sadja, ostali zaboji pa so bili namenjeni za sušilnico. Na travniku smo iskali ideje, kaj bi počeli s sadjem, ki ga nabiramo za v vrtec. Sadje so z veseljem pokušali ter bili nekateri presenečeni nad drugačnim okusom, kot so ga običajno vajeni. Našli smo tudi največje jabolko na Gradežu.

Pripravili smo si kompot, sadna nabodala in sadno kupo za sladico po kosilu. Ker so sladico pripravljali sami, jim je teknila bolj kot kdaj koli.

Ogledali smo si tudi pripravo mošta. Gospod Zabukovec je otroke vključil, da so metali zmlata jabolka v prešo ter si tako napravili svoj domači sok iz jabolk. Videli smo vso pripravo ter delo, ki je potrebno pri tem opravilu. Mošta pa je vsekakor na koncu zmanjkalo.

V mesecu decembru nam je uspelo povabiti glasbeno skupino Suhe češplje in dva krljja, ki so pričarali bogato vzdušje iz preteklosti. Zapeli, zaigrali ter zaplesali so nam ob ljudskih pesmih. Skupina ima zanimive stare instrumente; lončeni bas, drdralo, leseno žlico, grablje, žeblje in pleteno košaro. Instrumenti so stari kuhinjski pripomočki, narejeni celo doma. Za popestritev imajo še kitaro ter harmoniko. Otroci so jih navdušeno poslušali, na koncu pa so seveda instrumente lahko še sami preizkusili ter se vključili k njim kot glasbeniki.

Zaboji so bili hitro polni

Velikansko jabolko

V naslednjih dneh so potekale dejavnosti, vezane na doživetje izkušnje ter ideje: Slikanje tihožitja po opazovanju nabranih jabolk (pehar z jabolki) ter kaširanje (likovna tehnika).

Obiskali smo sušilnico na Gradežu, da ugotovimo, kaj se je zgodilo z našim sadjem. Tamkajšnja "gospodarica" nam je najprej predstavila različne vrste sadežev, ki se tam sušijo. Sledila je pokušina raznega sadja – tudi suhega. Otroci so z zanimanjem spremljali, kje se sadje nahaja in kako se ga sploh suši.

Tudi mi smo želeli biti muzikantje v vrtcu, zato smo izdelali svoje instrumente.

Naučili smo se ljudski ples v parih (Špicpolka) ter ljudsko pesem Drobļjanc, kar smo tudi predstavili našim dedkom, babicam in staršem v mesecu marcu.

V tem tematskem sklopu smo se udeležili obiska Zdenka Debeljaka v Velikih Laščah (Levstikov dom), ki nam je predstavil raznovrstna glasbila, kot so harmonike, trstenke, lončeni bas, lajna in citre. Nekatera so štela tja do 200 let.

Ogledali smo si tudi delo čebel in matice pod steklom v razglednem panju v Zoretovem čebelnjaku na Gradežu. Otroci

so si naredili opremo in iskali "glavno" čebelo.

V decembru je potekala na Gradežu razstava jaslic, ki smo se je seveda udeležili tudi mi. Otroci so bili navdušeni nad raznolikostjo razstave in materialov. Jaslice smo izdelali tudi sami s slaninim testom.

Obiskali smo Zabukovčev kozolec s starim orodjem. "Zabukovčeva" sta predstavila posamezna orodja ter nas podučila, čemu se je posamezno orodje sploh uporabljalo v prejšnjih časih. Otroci so se seznanili z različnimi starimi besedami: stoja, rešeto, sito, rezalnik, posebna miza, ki je služila za mesenje kruha ali nego dojenčka, košek za dojenčka, vozovi, vprege za vole ter konje ...

Naš projekt smo zaključili z likovno razstavo v Interpretacijskem centru Rob pod okriljem društva PARNAS, zavoda za kulturo in turizem. Otvoritev razstave je bila 29. 3. 2010, kjer so si lahko vsi obiskovalci ogledali naše fotografije na razstavnih plakatih, potopise, vtise, likovne izdelke našega projekta, ves čas pa so se s pomočjo diaproyekcije odvijale

naše fotografije ter razni posnetki, vezani na projektne dejavnosti. Razstava se je zaključila na družinsko soboto, 10. 4., ko so lahko otroci izdelovali knjižice v obliki drevesnih listov, jabolk in hrušk.

Škoda, da se te razstave ni udeležilo več otrok in staršev, saj je bila skrbno pripravljena in vsak otrok se je lahko našel v njej, poleg tega pa je šlo za otrokove likovne izdelke, ki so nastajali skozi celo leto. Razstava je bila dobro oglašena in je potekala 14 dni. Na tem mestu bi se bilo dobro vprašati, kam je šel naš in predvsem otrokov trud.

Otroci pa so nenazadnje nekaj le pridobili pri tem projektu:

- spoznali so kraj v bližini našega vrtca; kaj vse počnejo tamkajšnji ljudje oz. ohranjajo naravno in kulturno dediščino;
- neposredno so bili vključeni v dejavnosti; opazovanje, poslušanje, razgovor, preizkušanje, okušanje, pomoč pri opravi, obiski, sprehodi, primerjava (npr. med starimi ter novodobnimi glasbenimi instrumenti, jedjo ...), spoznali in sodelovali so pri pripravi jedi (piškoti), se naučili nova ljudska plesa, ljudske pesmi, likovno ustvarjali za popis vtisov;
- spoznali so gostoljubnost gradeških prebivalcev (prijazen sprejem, dobro sodelovanje, postrežba);
- sodelovali so pri pripravi in obisku razstave.

Več fotografij si lahko ogledate na naši spletni strani www.soncni-zarek.si. Radi bi se zahvalili Društvu za ohranjanje dediščine Gradež za spoznavanje kraja, spremljanje dogodkov skozi letne čase in sodelovanje s prijaznimi domačini. Prav tako se lepo zahvaljujemo Metki Starič (PARNAS, zavod za kulturo in turizem Velike Lašče), saj nam je omogočila prostor v Interpretacijskem centru Rob, kjer smo lahko pokazali našo likovno razstavo.

Glede na to, kaj vse smo doživeli, se strinjamo, da je Gradež res en sam praznik.

Besedilo in tekst: Tadeja Gradišar

SODELOVALI SMO NA NAJDIHOJCI SKUPINA JEŽKI

Letos je v Levstikovem domu potekal 11. festival otroških gledaliških skupin.

Za sodelovanje smo se odločili tudi v skupini Ježki iz vrta Sončni žarek Velike Lašče. Zamisel se je porodila že pred meseci, ko smo si v knjižnici izposodili slikanico z naslovom Palček Pohajalček. Otroci so z zanimanjem poslušali pravljico. Želja po prebiranju slikanice je bila iz dneva v dan večja. Zelo hitro so usvojili vsebino in nastopajoči liki živali so jih prevzeli.

S sodelavko sva dobili zamisel, da bi pravljico dramatizirali in se z igrico predstavili na Najdihojci. Postopno smo pričeli razvijati idejo ter določili vloge med posamezniki v skupini. Pri kostumih so nam z veseljem pomagali starši, ki so svojim otrokom priskrbeli ustrezna oblačila.

Otroci so z verbalno in neverbalno komunikacijo izražali svoje doživljanje literarnih likov, razvijali so pozitivno samopodobo, pridobivali so izkušnjo skupinskega sodelovanja in dogovarjanja. Naša igrica je bila prepletena s čudovito glasbeno spremljavo, ki je odražala naravo posamezne vloge. Po nastopu smo si ogledali predstavi Bakreni prstan – prepir v čarobnem gozdu in Pod medvedovim dežnikom.

Zelo smo veseli, da smo se uspešno predstavili na Najdihojci, in z velikim užitek smo se posladkali s krofom, ki smo si ga prislužili za sodelovanje.

KOMENTARIJ IN VTISI OTROK IZ SKUPINE IEŽKI:

Ema: »Ježki smo zelo dobri igralci.«

Jan: »Najboljša je bila lisica, ker je bila zvita.«

Matevž: »Volk – jaz sem zelo glasno zatulil. Všeč mi je bila tudi glasba.«

Ester: »Jaz sem bila miška.«

Aleksandra: »Všeč mi je bila žaba – rega, rega, kvak.«

Mark: »Palček Pohajalček je izgubil kapico.«

Živa: »Predstava je bila dobra.«

Anže: »Bolhica Maša je bila lepa.«

Petra: »Posladkali smo se z velikim krofom.«

Benjamin: Volk je bil najboljši, pa tudi medved in bolhica.«

Eva: »Bila sem lisica, zvita tica.«

Maruša: »Oblečena sem bila v krilo in sem bila napovedovalka.«

Matej Z.: »Medo.«

Marko: »Jež je bil zelo dober, saj se je kotalil.«

Matej P.: »Žaba mi je bila zelo dobra.«

Zapisali: Joži Planinšek in Vesna Prijatelj

GOSTOVANJE HIŠE EKSPERIMENTOV V VELIKIH LAŠČAH

Ustanova Hiša eksperimentov je v ponedeljek, 3. maja 2010, obiskala našo šolo in kraj, kjer je v sklopu projekta »Bliža znanosti se cesta, nje se ljubca! veselim« izvedla tri dogodivščine.

Namen projekta je približati znanost širši množici na razumljiv in zabaven način.

Andreja in Blaž sta v mali športni dvorani najprej pripravila znanstveno dogodivščino Plinologija za učence 4. razredov. Odštevali smo, da je raketa na plinski pogon (zaradi šumeče vitaminske tablete) vzletela, s tekočim dušikom v petih sekundah zamrznili nagelj, na koncu pa se do solz nasmejali Blažu, ki je popil helij in nam pel. Njegov glas je bil kot glas racmana Jake.

Dogodivščina, pripravljena za učitelje, je bila Težiščelologija. Naučili smo se iskati težišče različnim telesom in zato, ker nismo smeli premakniti nog in s tem težišča, nismo mogli pobrati predmetov s tal.

Popoldan je bila na vrsti Lajčkologija, ki je bila namenjena

krajanom. Zdaj znamo trdo kuhano jajce spraviti v steklenico in tudi iz nje, ne da bi steklenico razbili ali jajce prerezali. Če nam boste dali v roko trdo kuhano in surovo jajce, bomo tudi ta dva prepoznali, saj se trdo kuhano bolje vrtilo.

Pri vseh dejavnostih smo se precej nasmejali in se tudi veliko naučili, saj je po vsaki nalogi sledila razlaga, zakaj se je zgodilo tako, kot se je.

Učenci niso mogli skriti navdušenja. Pogovor je še nekaj dni tekkel o znanosti. V trgovinah je naraslo

povpraševanje po šumečih tabletah. Če pa je v kakšni kuhinji zmanjkalo jajc, sedaj veste, zakaj.

In za konec: Ali poznate razliko med čarovnikom in znanstvenikom?

Oba izvajata trike, le da znanstvenik razloži, kako in zakaj se je nekaj zgodilo.

Janja Samsa

PREDŠOLSKA BRALNA ZNAČKA V KNJIŽNICI FRANA LEVSTIKA

Knjižnica Frana Levstika, enota Mestne knjižnice Ljubljana, in Vrtec Sončni žarek iz Velikih Lašč že vrsto let sodelujeta pri Bralni znački Slovenije, gibanju, ki ga razširjamo tudi med otroke v predšolskem obdobju in ki ob branju združuje otroke in starše, vzgojitelje v vrtcu in knjižničarje ter druge dejavnike v svojem okolju. Namen predšolske bralne značke je spodbujati starše, da bi brali svojim predšolskim otrokom. Otrokom, ki so jim starši prebrali nekaj knjig in so o teh knjigah pripovedovali v vrtcu, ob koncu šolskega leta podelimo za branje oz. pripovedovanje častni naziv Palček Bralček.

Knjižničarji spodbujamo bralno kulturo, zato z veseljem podpiramo starše in vzgojiteljice pri navduševanju najmlajših za brskanje po knjigah, ker se zavedamo, da branje izobražuje, spreminja stanje duha, vzbuja čudenje in navdušenje ter pomaga, da znamo tudi biti, ne samo imeti. Vzgoja je dobra samo, če vzgaja celega človeka, ne samo njegov materialistični del.

Alojz Gradnik je zapisal v eni od svojih pesmi:

*Ne vse za vsakdanji kruh,
človek je telo in duh.
Saj še gora in drevo
raste v zemljo in v nebo.*

Zato se ob tej priložnosti zahvaljujem staršem, ki ste brali in budili v otroku navdušenje in čudenje. To sta najlepši občutji otroških let, najboljša popotnica otroku, da bo znal v življenju tudi (in zlasti) biti, ne samo imeti. Besede ustvarjajo čaroben prostor, prostor, kamor je mogoče pobegniti le s svojim duhom. Vsak otrok, ki ga branje prevzame, prej ali slej doživi to srečno izkušnjo. Vsi, ki verjamemo v moč pravljičice, vemo, da njeno sporočilo spremlja otroka tudi na poti v odrasčanje, da se tak otrok spet utiri, četudi kdaj skrene, ker ima izkušnjo o moči dobrega in pozitivnega v življenju, ker se zaveda ničnosti in blišča, ki nam ga vsiljujeta reklamna in filmska industrija.

Še posebej pa se zahvaljujem vzgojiteljicam, kajti niti sama ponudba vrtcem, naj svojo dejavnost dopolnijo s predšolsko bralno značko, niti odločitev vodstva, da jo sprejmejo, ni dovolj, če vzgojiteljice-mentorice niso pripravljene sodelovati. Le vzgojiteljice, ki same verjamejo v pomen otrokovega druženja s knjigo in sodelovanja pri predšolski bralni znački v tem obdobju njegovega življenja, bodo znale z dovolj iskrene osebne zavzetosti prepričati o tem svoje varovance in njihove starše, še zlasti tiste manj navdušene. Izkušnje pa kažejo, da je lažje navdušiti otroke kot njihove starše. Otroci v predšolski dobi zelo radi poslušajo zgodbe, radi jih podžvljajo v pripovedi, risbi, igri. Nemška razvojna psihologinja Charlotte Büchler je poimenovala otrokovo razvojno obdobje med 4. in 9. letom pravljичno obdobje. V tem otrokovem obdobju igra odločilno vlogo domišljija. V njej išče otrok »duhovno hrano« in na področju literature jo najde predvsem v pravljici. V obdobju, ko se še intenzivno igra, je značilna povezava med svetom igre na eni strani in svetom pravljice na drugi. Kot je vse mogoče v igri, tako je vse mogoče tudi v pravljici. Omenjena psihologinja je ugotovila nenadomestljiv pomen igre in pravljice za normalen otrokov razvoj.

Težja naloga čaka vzgojiteljice, ko morajo prepričati starše,

ki ne verjamejo, da ima predšolska bralna značka in sploh ukvarjanje s knjigami kakšen smisel in pomen za razvoj njihovega otroka. To so ravno tisti starši, ki v predšolski dobi ne bi brez neke zunanje vzpodbude svojemu otroku nikoli ali pa zelo redko ponudili knjigo, tisti torej, ki jim je predšolska bralna značka še posebej namenjena, saj bi brez nje njihovi otroci ostali prikrajšani za to prvo knjižno vzgojo. Vez, ki se vzpostavi med otrokom in starši, ko ga vzamejo v naročje in mu berejo, ima velik čustveni in vzgojni pomen za razvoj odnosa starši – otrok. Te minute s starši so samo njegove, starši so si vzeli čas samo zanj, da bi skupaj nekaj lepega doživeli. V dobi večnega hitenja in pomanjkanja časa, ko tudi otroke tolikokrat odpravimo z »nimam časa«, so te medsebojno podarjene minute še kako dragocene za otroka in za starše in lahko pomenijo temelj za gradnjo medsebojnega odnosa zaupanja in topline. Strokovnjaki ugotavljajo, da tako oblikovan odnos vpliva tudi na kasnejše razumevanje med starši in otrokom (zlasti v puberteti).

Nekateri starši pa na ta način, ko berejo svojim otrokom, sami znova odkrijejo čar branja in čar knjige nasploh.

Lepo je, da na koncu opravljenega dela tudi praznujemo. Prazničen zaključek pri sodelujočih (otročih, njihovih starših, vzgojiteljicah in tudi pri knjižničarjih) vzbudi občutek, da so svojo nalogo opravili do konca, četudi so med samim potekom tekmovanja včasih že omahovali in jim kaj ni bilo všeč.

Letošnjemu praznovanju ob podelitvi PBZ se je pridružila tudi gospodična Bazilika (Pripovedno gledališče gospodične Bazilike), pripovedovalka pravljic. Gospodična Bazilika ves čas potuje, najraje z vlakom, in pripoveduje zgodbe. In ker je vedno na poti, nosi vse, kar potrebuje, v kovčkih: kovček za pravljice, kovček za glasbo, kovček za lutke, kovček za obleko ... Zraven nosi še to, kar moraš vedno imeti pri roki, kadar potuješ: dežnik in kravo. Pri predstavi so sodelovali tudi otroci. Ne samo otroci, vsi prisotni v dvorani Levstikovega doma v Velikih Laščah smo uživali ob pravljicah, ki nam jih je pripovedovala gospodična Bazilika.

Zahvaljujem se Mestni knjižnici Ljubljana in območni enoti Knjižnici Prežihov Voranc ter Občini Velike Lašče, ki so pomagali pri organizaciji in finančno omogočili tako lepo in svečano podelitev Predšolske bralne značke Palček Bralček v knjižnici Frana Levstika.

Mihaela Andromako Rihar
Vodja Knjižnice Frana Levstika

RED JE VEDNO PAS PRIPET

V OŠ Primož Trubar in vrtcu Sončni žarek smo že drugo leto vključeni v projekt Pasavček. Namen projekta je ozavestiti starše in otroke o pravilni ter ustrezni uporabi otroških sedežev in varnostnih pasov. Vsebine in dejavnosti so bile načrtovane glede na starost otrok.

Izhodišče načrtovanih dejavnosti je bilo gradivo, ki smo ga prejeli iz Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu. V okviru tega smo:

- naključno smo preverjali pripetost z varnostnim pasom,
- izdelovali Pasavčka kopitljačka,
- izdelali lonček za pisala,
- risali na temo Pripeti v avtomobilu,
- seznanili z deklamacijo Pasavček,
- naučili pesem Kolesarska (Mira Voglar),
- med sprehodi smo spoznavali prometne znake in njihov pomen,
- izdelovali različne plakate na temo Varnost v prometu,
- velik poudarek smo dali na obvezni opremi kolesarja, ki smo si jo ogledali tudi preko računalniške projekcije,
- izdelovali različne avtomobile iz odpadnega materiala,
- preizkušali, kaj se zgodi, če nismo pripeti z varnostnim pasom,
- imeli smo srečanje s policistom Jožetom Rozmanom, ki je šel z nami po varni poti po Velikih Laščah,
- se igrali različne igre, ki smo jih izdelali na temo Promet: spomin, domine, prometno tombolo,
- šolski otroci so nadgradili lanske vsebine. Velik poudarek so dali na prometne nesreče in poškodbe, ki so posledica le-teh.

Zaključno prireditev projekta smo imeli v sredo, 21.04.2010 v šolski telovadnici. Dejavnosti so potekale tudi v računalniški učilnici in na zunanjem igrišču.

DELAVNICE NA PRIREDITVI:

➤ IZDELOVANJE SEMAFORIA

- otroci so barvali kroge z voščenkami. Nalepili so jih na tršo podlago. Na zadnjo stran so pritrdili leseno nabodalo ter ga zapičili v stiropor.

➤ IZDELOVANJE »PROMETNE« OGRVICE

- otrok po želji izbere obliko znaka (modela) in ga obriše. Izdela prometni znak, ga obesi na vrstico ter nanjo naniža barvne koščke slamice.

➤ SESTAVLIANKA-POBARVANKA

- iz posameznih delov otrok sestavi celoto. Nalepi jo na barvno podlago in sliko po želji pobarva s suhimi barvami ali voščenkami.

➤ IGRA Z AVTOMOBILČKI

- otroci so imeli možnost za prosto domišljjsko igro z avtomobili, ki so jih »vozili« po narisani cestni podlagi.

➤ DEMONSTRACIJA PRAVILNE NAMESTITVE OTROŠKEGA SEDEŽA TER UPORABE VARNOSTNEGA PASU (izvajali zunanji sodelavci)

- posamezne skupine otrok so se seznanile s pravilno namestitvijo otroškega sedeža ter uporabe varnostnega pasu.

➤ RAČUNALNIŠKA IGRALNICA – ZNALČEK V PROMETU IN KUŽA PAZI

- s pomočjo učiteljice za računalništvo so otroci reševali naloge programa.

➤ VOŽNIA S SKIROII IN KOLESI - POLIGON

- otroci so se vozili s kolesom ali s skirojem. Premagovali so naloge poligona.

SODELUJOČI PRI PROJEKTU PASAVČEK

OŠ PRIMOŽ TRUBAR:

- Branka Levstik, Petra Marolt, Stanka Štrukelj, Ljubica Galun.

VRTEC SONČNI ŽAREK: Kristina Polzelnik Pirnat, Anja Zbašnik, Jožica Planinšek, Vesna Prijatelj, Nataša Cedilnik, Tadeja Gradišar, Tanja Šteblaj, Breda Mihelič in Lidija Martinčič.

Delavnica: izdelovanje semaforjev

»Kar se Janezek nauči, to Janezek zna!«

Zelo pomembno je, da se otroci v zgodnjem otroštvu seznanjajo z varno udeležbo

v cestnem prometu ter preko ustreznih vsebin, iger ponotranjijo določene navade. Velik vpliv pa imajo naši otroci tudi na svoje starše. Le-ti so nam preko pogovora sporočili, da so otroci zelo natančni, dosledni pri pripenjanju z varnostnim pasom ter da jih opozarjajo na neprimerno vedenje. Maskota Pasavček je otrokom zelo blizu in jih spominja na red Red je vedno pas pripet!

Maskota Pasavček

V imenu sodelujočih v projektu zapisali
Kristina P.P.
in Jožica P.

VEZI MED LJUDMI

Drugošolci že drugo leto v projektu Pasavček

Letos smo drugošolci že drugo leto vključeni v projekt Pasavček. Še vedno smo dali velik poudarek na pripenjanje z varnostnim pasom v avtu, kombiju in avtobusu ter pomenu otroških sedežev. Ker pa smo že v drugem razredu, pa smo se pogovarjali tudi o prvi pomoči in srečali smo se s paraplegiki v OS Stara Cerkev, s katero že nekaj let organiziramo različne dejavnosti.

Obiskala nas je ga. Tatjana, ki je medicinska sestra in mamica naše učenke. Skupaj smo ponovili, kar že vsi vemo, pa vseeno tako radi delamo. V avtu se ne je, ne pije, še manj pa naj otroci ne jedo kakšnih trdih bonbonov. Tako nam je pokazala pravilne prijeme pri zadušitvi, pravilen položaj nezavestnega in na lutki smo preizkušali prvo pomoč. Ker pa se že vozimo s kolesom in rolerji, smo velik poudarek ponovno namenili nošenju čelade in prvi pomoči ob manjših neizgledih. Tako so se učenci med seboj povijali in nekateri so bili že prav spretni.

Obiskal nas je tudi g. Vinko iz avtošole in nam tudi on praktično pokazal, kdaj smo pravilno pripeti. Večina naših otrok bi morala še sedeti v otroškem sedežu, ker so še premajhni.

Celodnevno druženje drugošolcev in učencev 2. in 3. razreda PŠ Turjak je potekalo s paraplegiki v Stari Cerkvi z namenom, da otroci spoznavajo nujnost sodelovanja, medsebojne pomoči in strpnosti. Potekale so delavnice pod vodstvom članov Društva paraplegikov Ljubljana. Vsak izmed njih je povedal svojo življenjsko zgodbo. Vsi,

razen enega, so postali invalidi po prometnih nesrečah. Izvedli smo pet delavnic.

V prvi delavnici je avtor g. Igor iz lastne izkušnje predstavil svojo življenjsko zgodbo in spremembo v življenju, ko je padel z lestve. Svojo zgodbo je zapisal v knjigi Lev Rogi. Otrokom je podaril sporočilo, da še vedno lahko počne stvari, kot jih oni, in da lepoto najdemo v človeku in ne v zunanem izgledu.

V drugi delavnici je ga. Barbara, ki je hkrati tudi podpredsednica Društva, prikazala otrokom učenje potapljanja, ki ga je bila deležna sama. Spoznali so tudi njeno potapljaško opremo. Tudi sama je predstavila svojo zgodbo, ko je v prometni nesreči, ko maj 19-letna padla iz avta in postala paraplegik. S svojo vedrino in športnim duhom pa nam je dala vedeti, da se življenje zaradi nesreče ni ustavilo.

V tretji delavnici so učenci pod vodstvom tetraplegika g. Željka slikali z usti. Najprej jim je pokazal večino in otrokom povedal, kako morajo držati čopič. Poskusili so tudi učenci in nastale so prave slikarske stvaritve, čeprav so bile roke vedno v pripravljenosti.

V četrti delavnici je Aktiv žensk z dvema aktivnima članicama spodbudil otroke k ročnemu ustvarjanju. Nizali so različne kroglice, izdelali zapestnice, ogrlice, poskusili so se v servetni tehniki in izdelovali s semeni.

Peta delavnica pa je bila v telovadnici, kjer so učenci najprej navijali za košarkaše in igralce namiznega tenisa. Potem pa so se v vsem preizkusili tudi sami. Na voljo so imeli precejšnje število vozičkov, kar je dalo posebno izkušnjo otrokom v gibanju in mobilnosti.

G. Ivan, ki je igral namizni tenis, pa nam je povedal, da je po nesreči bil zelo razočaran, obupan in da se s taki načinom nikoli ne sprijazniš, le navadiš se in poskušaš živeti po svojih najboljših močeh in poiskati stvari, v katerih najdeš zadovoljstvo.

Te delavnice so bile poučne za vse. Veseli smo, da ste svoje izkušnje delili z nami.

Branka Levstik

VABILI SMO POMLAD

V nedeljo, 11. aprila, smo bili v športni dvorani v Velikih Laščah priča lepo obiskanemu koncertu, ki so ga organizatorji (Društvo podeželskih žena Velike Lašče in Županov sklad) poimenovali Pozdrav pomladi.

Med publiko smo lahko opazili poleg številnih domačih obiskovalcev tudi precej ljudi iz okoliških krajev in občin. Temu so prav gotovo botrovali napovedani glasbeni gostje.

Del hišnega ansambla Avsenik.

Nastopila sta dva ansambla. Starejši in že dolgo let uveljavljeni in uspešni hišni ansambel Avsenik, ki je s svojimi že kar zimzelenimi skladbami poznan ne samo v domovini, pač pa tudi dalečizven naših meja. Poleg njih so nastopili sicer veliko mlajši, a v zadnjih mesecih največkrat omenjeni narodno-zabavni ansambel - ansambel Roka Žlindre. Oba sta v dobro voljo spravila vso dvorano, pete pa so zasrbele tudi člane Folklorne skupine Velike Lašče, ki so ob živahnih ritmih narodno-zabavne glasbe pokazali, kako večji so folklornih korakov.

Tudi za bolj »umetniški« okus obiskovalcev je bilo poskrbljeno. Moški pevski zbor Fantje od fare, so s svojo neizmerno energijo in izrednim občutkom za lepo pesem pokazali, kaj in koliko zmore človeški glas. Svoje energije niso mogli zadržati niti v zakulisju - v garderobi so namreč prepevali še kar nekaj časa. »Če smo pa že upeti,« so dejali in v isti sapi nadaljevali: »Dajmo še tisto ...« Fantje so res od fare!

Ker so organizatorji koncerta predvidevali, da bo med publiko tudi veliko mladih in mladih po srcu, so v Velike Lašče povabili tudi »sosedovo« Tino Gačnik - Tiano, ki kljub svoji mladosti velja za uveljavljeno in uspešno pevko. Zapela nam je tudi pesem Alfa in Omega, s katero je zmagala na zadnjem festivalu Ritem duha. Mladi pa so na svoj račun prišli še ob poslušanju »naše« skupine, vsaj če sodimo po tem, da je pevka skupine LYBRA Raščanka Nina Virant. Prepričali smo se, da tudi mladi glasbeniki z dobro voljo in ljubeznijo do izražanja misli in idej preko lastne glasbe lahko oblikujejo kakovostne skladbe.

Seveda pa nismo samo poslušali glasbo in pesmi ter občudovali plesalce. Tudi nasmejali smo se. Smeh, pravijo, je pol zdravja. Da smo »na pol« zdravi preživeli nedeljski večer, je poskrbel s pripovedovanjem šal in prigod humorist Koširjev Klemen. Ob njegovi ne samo pojavi, pač pa tudi vsaki misli, je še tako resen obiskovalec moral priznati poraz in se od srca nasmejati.

Brez dobre volje in veliko ur vloženega truda vseh organizatorjev in sodelujočih na odru in v zakulisju takšnega koncerta prav gotovo ne bi bilo mogoče izpeljati. Prijetno pa je čutiti olajšanje in zadovoljstvo, saj sem od marsikoga slišala: »Kaj podobnega bi lahko v Laščah večkrat organizirali!« Koncert je uspel, sodeč po zadovoljstvu publike, ki je z nasmehom in dobro voljo zapuščala dvorano. V zraku je bilo čutiti pomlad - zaradi koncerta, seveda.

LČ

V. SPOMIN NA ROJSTVO VELIKEGA TRUBARJA

in

OB PRAZNIKU OBČINE VELIKE LAŠČE

VABI

KUD Marij Kogoj

na

14. tradicionalno revijo domačih in gostujočih pevskih zborov

*v Viteško dvorano na gradu Turjak,
v četrtek, 3. junija 2010 ob 20. uri.*

TRUBARJEV ČETRTEK

V četrtek, 17. junija 2010, ob 20. uri,
vas

vabimo na Trubarjevo domačijo na Rašico
na

7. TRUBARJEV ČETRTEK.

Gostili bomo

dr. Manco Košir,

sociologinjo, novinarko, publicistko.

ki bo predstavila svojo knjigo izbranih
kolumn

OBJEMI SRCA

ter delovanje bralnih krožkov
Beremo z Manco Košir.

Večer bo povezovala Nuša Dedo Lale.

Vabljeni!

RAZSTAVA O ANDREJU TURJAŠKEM NA MINISTRSTVU ZA OBRAMBO

Zavod Parnas je v sodelovanju z Občino Velike Lašče pripravil srečanje vseh partnerjev pri projektu Po sledovih Andreja Turjaškega. Srečanje (9. aprila) se je pričelo z odprtjem razstave na **Ministrstvu za obrambo** in se nadaljevalo z druženjem na Turjaškem gradu.

Ob odprtju razstave na Ministrstvu za obrambo je o pomenu razstave spregovoril **Jože Starič**, člani Zavoda Svitar z gradu Struga pa so poskrbeli za kulturno doživetje 16. stoletja. Ministrica za obrambo **dr. Ljubica Jelušič** je v slavnostnem govoru opozorila na pomen sodelovanja in povezovanja, avtorica razstave **Barbara Žnidaršič** pa je zainteresirane popeljala po razstavi.

O pomenu bitke pri Sisku je spregovoril **Jože Starič**, predsednik sveta zavoda Parnas.

Z razstavo smo v lanskem letu že obiskali Karlovac, grad Turjak in grad Šumberk, kot stalno pa smo jo namestili na grad Žužemberk in v zvonik cerkve na Ahcu. Razdeljena je na pet sklopov in v sliki in besedi prikazuje turške vpade in obrambo pred Turki, turško in krščansko vojsko, bitko pri Sisku ter življenjsko pot Andreja Turjaškega. Ob gostovanju na MORS smo razstavi priključili še varjeno skulpturo Andreja Turjaškega, ki jo je izdelal **Aleksander Arhar**.

Na gradu Turjak je goste iz Slovenije (Turjak, Žužemberk, Šumberk, Ljubljana, Otočec) in Hrvaške (Karlovac, Sisak) nagovorila podžupanja **dr. Tatjana Devjak**. Posamezni partnerji v projektu so predstavili svoje delovanje in načrte, **Barbara Žnidaršič** pa je s predstavitvijo vseh Parnasovih dosedanjih aktivnosti marsikomu sestavila drobce v celoto. **Niko Samsa** je prvič predstavil novi 12-minutni film Po sledovih Andreja Turjaškega, ki je nastal v sodelovanju zavoda Parnas s številnimi interpretatorji dediščine iz Slovenije in Hrvaške, za kulinarčni pridih 16. stoletja pa je poskrbela **Stanka Hren**.

Andrej Turjaški nas bo povezoval tudi naprej. Razveseljivo je, da si je razstavo na Ahcu **od maja do oktobra** možno ogledati **vsako nedeljo med 10. in 12. uro**. Lani smo v juliju in avgustu za dežurstva skrbeli Parnasovi prostovoljci, letos pa prostovoljni kulturni animatorji v okviru Velikolaške univerze za 3. življenjsko obdobje in v organizaciji Barbare Pečnik iz Javnega zavoda Trubarjevi kraji. Z razstavo nameravamo poleti gostovati v Sisku, jeseni pa v Parku vojaške zgodovine v Pivki, v hrvaški jezik bomo

Za glasbeno doživetje in prikaz vojaške opreme iz 16. stoletja so poskrbeli člani Zavoda Svitar z gradu Struga.

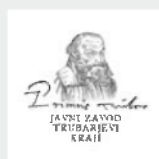

Številni gostje in sodelavci iz Slovenije in Hrvaške.

prevedli film, pripravljamo nove izobraževalne programe, načrtujemo skupne publikacije in akcije tudi z ostalimi partnerji v projektu.

Metka Starič, Zavod Parnas

Foto: Metka Starič

CERKEV SV. AHACIJA

na Gori nad Malim Ločnikom

od 1. maja do konca oktobra 2010

V samostoječem zvoniku si lahko ogledate stalno zgodovinsko razstavo Po sledovih Andreja Turjaškega, v cerkvi pa freske Janeza Ljubljanskega iz 15. st.

NEDELJA
10.00–12.00
Vstop je prost.

Javni zavod Trubarjevi kraji
Rašica 69
1315 Velike Lašče
+386 1 788 10 06
info@trubarjevi-kraji.si

POROČNA DVORANA NA GRADU TURJAK

Poročna dvorana na gradu Turjak dobiva končno podobo. V lanskem letu smo od Narodnega muzeja Slovenije uspeli pridobiti dve dragoceni umetniški deli, oljni sliki na platnu Bitka med turško in krščansko vojsko (konec 17., začetek 18. stoletja) ter Sedeči Turek s pipo (18. stoletje).

Letos smo sobo opremili še z zavesami ter s stensko »inštalacijo«, ki jo sestavljajo slike avtorjev, sodelujočih na tradicionalnem srečanju likovnih umetnikov na Trubarjevi domačiji – »Trubarjevi kraji 2009«. Slika nosi naziv: TRUBARJEVI KRAJI IN LJUDJE – MITI, POVESTI IN LEGENDE, posamezne slike pa so prispevali:

- Janez Mohorič - Mokrn'k »OSTROVRHAR IN DILAJLA«,
- Skender Bajrovič »TURJAŠKI GRAD«,
- Ljiljana Adamlje (ni naslova),
- Samo Kovač »LJUBEZEN«,
- Dane Tudjina »ROZAMUNDA GREDE V KLOŠTER, ČAST LJUBLJANSKIH NUN POSTANE«,
- Drago Petrovič »TURJAK«,
- Darinka Grmek Štrukelj »TURJAŠKA ROZAMUNDA«,
- Erika Železnik »GRAD TURJAK V PLAMENIH«,
- Mojca Borko »ČAKAJOČA NA VITEZA«,
- Dušan Zekovič - HAZE »ŠTORJA O DVORSKI LUCIJI«.

Idejo za projekt je prispeval Dušan Zekovič, ki je tudi oblikoval končno »inštalacijo«.

Dušan Zekovič - HAZE je v okviru projekta TRUBARJEVI KRAJI IN LJUDJE – MITI, POVESTI IN LEGENDE izdelal tudi skulpturo »Dvorske Lucije«, ki jo je podaril za postavitve na osrednjem dvorišču gradu Turjak. Zanimivost skulpture je, da je nastala na podlagi njemu osebno pripovedovane legende in da je pod njo možno zakuriti, kar je po navedbah avtorja zaželeno čim večkrat.

SKULPTURA NA DVORIŠČU GRADU TURJAK

Dvorska Lucija

To »storijo« mi je pripovedovala Žuškova teta Milka. Milka je bila bistroumna ženska blizu 80-tih, z odličnim spominom in veliko ljubeznijo do ohranjanja spomina na prejšnje čase, ko je bilo še vse »enostavno in lepo«, kot je rekla. Večkrat mi je poudarila, da je »storija o Dvorski Luciji šla s kolena na koleno po ustnem izročilu, kar pa pomeni, da mora biti resnična«. Bila je odločna: »Dvorjanci niso bli nikul lažnivci, ali pa da b'še kar taku izmišljali«. Pravila je, »da je ona to storijo slišala, ko je bila še majhna, od svoje stare mame, ki ji je zaupala in jo je imela finu fajno rada«.

Sam sem bil v vasi med bolj umetniškimi dušami, ki pa jih ni bilo tako malo. Tu se je rodil slikar Centa, tu je odraščal pesnik Grafenauer. Teta Milka mi je zaupala, me je izbrala in naročila: »Vse morš lepo zapisat in dostkrat povejdat napraj! Da ne bodo ljudje pozabili,« je še dodala in me strogo pogledala. »Babji jeziki so nas v naši vasi že preveč grdu koštali«.

Tudi sam grem proti zrelem letom in ker te »storije« nisem velikokrat povedal, sem se odločil, da jo za vas zapišem, kot sem jo slišal. Tako bo šla »storija o Dvorski Luciji«, kot mi jo je pripovedovala teta Milka o zadnji vaški coprnici, naprej.

Med Podvalom in Hribom ter na jugu Jevševjem in Škrlovcu, med krasnim jelovim in borovim gozdom do Podplane na vzhodu, tu je za časa stiških menihov nastalo naselje z dvorcem stiških menihov. Po njem je naselje dobilo ime Dvorska vas.

Bilo že davno, ko so nekateri v Dvorski vasi še verovali v coprnice. Tisti čas je služilo mlado deklo za deklo pri Rotarjevih. Rekli so ji Rotarjeva Lucija. Zaljubila se je v fanta, ki je tudi služil za hlapca pri njih. V tistih časih je oblast lovila po vaseh revne fante, ki niso imeli svoje domačije, da so jih poslali na vojsko. In nekega lepega dne so ujeli tudi Lucijinega fanta.

Ko so ga gonili, zvezanega na Ortniški grad, je dejal Luciji: »Tle maš to rdečo ruto za spomin. Nes ruto tam na Starolaznice, obes jo na grm, pa jo glej vsak dan. Če se bo ruta majala, vedi, da sem še živ, če bo pa mirovala, sem pa mrtev«.

Lucija je storila tako, kot ji je naročil, pa je hodila gledat.

Tiste dni je bilo neurje in toča je stolkla ves pridelek v Starolaznicah in v Sečnicah. Otroci in ženske so jokali, moške pa so z jezo hodili po njivah. Žalostno so gledali uničen trud in garanje. »Vse stolčeno, nič ni ostalo«, so tarnali. Molili so in se obračali k Bogu s priprošnjo, naj jim pomaga. Ženske pa so že prej sumljivo gledale Lucijo, ker so jo tam večkrat videli.

Bila je v vasi tudi stara in sama obubožana dekla Francka. Zagledala je rdečo ruto v grmu na Starolaznici, kamor je Lucija hodila preverjat, če je njen fant še živ ali pa je na vojski »konc storil«. Da je dobila kaj za pod zob, je od hiše do hiše prenašala čenče in s tem dobila kakšen košček kruha. Če je bila novica pomembna, je dobila še »štampre« sadjavca. Ker ni bilo druge razlage za točo, je obdolžila coprnice Lucijo. Za par požirkov sadjevca je »našuntala« vse ženske v vasi, da so prepričale moške, da so Lucijo na skrivaj sledili in jo čakali. Ko je Lucija prišla v Starolaznice, so spoznali, da je ruta Lucijina, pa so jo ženske takoj obdolžile coprnice.

Zaprli so ubogo revo na Ortniškem starem gradu in bila je po mučenju sežgana. Stari ljudje so vedeli povedati, da »na Podvalu nad Dvorsko vasjo, kjer še danes križ stoji«.

Čez leta je hlapec prišel z vojske nazaj živ in zdrav. Hodil je po vasi s »pušlcem« v roki, da zaprosi za njeno roko, in jo klical: »Lucija, Lucija, Lucija ...«, pa je ni našel. Taval je in hodil od hiše do hiše, dobil je sadjevca, pogleda v tla, ki jih ni razumel, pa ne odgovora, kje je Lucija. Proti večeru, ko se je že krepko napil in so se zbrali vsi vaščani okrog lipe pri kapelici, je razočaran, pijan in z napol razpadlim, uvelim »pušlcem« v roki začel pripovedovati, kako sta se z Lucijo zmenila. Vaščani so bili tiho in se s sklonjenimi glavami razšli. Hlapec pa se je dvignil in odtaval neznan kam. Nikoli več ga niso videli. Ljudje vedo pripovedovati, da je šel nazaj na vojsko in tam »smrt storil«.

Francko so nagnali iz vasi in niso nikoli pozabili, kakšno krivico in škodo lahko naredi neumen in »žleht« babji jezik.

Teta Milka je bila poštena ženska, Bog ji daj mir in pokoj, kar pa ni nikakršna posebnost v Dvorski vasi, saj so babe iz vasi kar nekako skrivnostno izginile. Če gledam na »storijo« kot resnično, je Lucija na koncu koncev le bila coprnica – zacoprjala je našo vas, da je taka, kot je. Bab ni in ni zlobnih jezikov. Je pa še vedno križ na Podvalu.

Pripravil: Matjaž Gruden, Javni zavod
Trubarjevi kraji

VITEZ PESNIŠKEGA TURNIRJA 2010 JE FRANCI NOVAK

»Pravijo, da je bilo je vznemirljivo, enkratno, navijaško in posebno! Dvorana je dihala s poezijo in še šibila pod težo napetosti, sijala z literarnimi oklepi vitezov in vitezinj in se z navdušenjem poklonila pred finalisti in virtuozno glasbo dveh umetnikov. Zaslužena zmaga vsem, še posebej vitezju Franciju Novaku in vitezinji občinstva Ani Porenti.«

Na razpis 10. Pesniškega turnirja Založbe Pivec, na katerem se izbira najbolj izvirna neobjavljena slovenska pesem v tekočem letu je prispelo 156 pesmi v izbor. Finalisti, ki so najprej šli skozi sito žirije, nato pa so se morali prebiti še skozi dva polfinalna nastopa v Celovcu in Murski Soboti, so bili: Matjaž Brulc (Novo mesto), Uršula Fujs (Kisovec), Marko Matičetov (Portorož), Mojca Meško (Sveti Tomaž pri Ormož), Nada Mihelčič (Ljubljana), Nevenka Miklič (Ljubljana), Tine Mlinarič (Ižakovci), **Franci Novak (Videm - Dobropolje)**, Tanja Petelinek (Slovenske Konjice), **Ana Porenta (Velike Lašče)**, Katjuša Trampuž (Komen) in Jan Šmarčan (Maribor).

Častni gost Pesniškega turnirja je bil predsednik države, dr. Danilo Turk, ki je kot osrednji govornik spregovoril o pomenu literature in poezije za slovenski narod, Pesniškemu turnirju pa je ob deseti izvedbi izrazil priznanje za opravljeno delo in mu zaželel vse najboljše za naprej. Literarni gostji sta bili lanskoletna vitezinja Lučka Zorko in Neža Maurer, glasbena gosta pa Vasko Atanasovski in Simone Zanchini. Prireditelj, ki je postala ena najodmevnejših, prav gotovo pa najbolj obiskanih pesniških prireditev na Slovenskem, sta sproščeno povezovala Zora A. Jurič in Nino Flisar.

Vitez Pesniškega turnirja 2010 po izboru strokovne žirije v sestavi Lidija Gačnik Gombač, Josip Osti, Barbara

Korun in Borut Gombač, **je postal Franci Novak s pesmijo Januarski dnevi**. Kovano vrtnico, simbol viteza pesniškega turnirja, mu je predal predsednik Društva slovenskih pisateljev – Milan Jesih, knjižno nagrado, antologijo Orfejev spev, mu je podelila lanskoletna vitezinja, Lučka Zorko, denarno nagrado v višini 500 evrov pa Milena Pivec. Vtisi strokovne komisije:

Barbara Korun, članica strokovne žirije:

»V Januarskih dnevih Francija Novaka lahko opazujemo, kot v sanjah, sami sebe v različnih časih in prostorih hkrati: sanjskost in resničnost, preteklost, sedanjost in prihodnost se prelijejo v nepričakovan zaključek, odzvenevajoč v več prostorih.«

Francijeve nagrade smo se resnično razveselili, saj je to izjemno priznanje za njegovo več kot dvajsetletno pesniško delovanje. Prihodnje leto bo izšel izid njegovega pesniškega prvenca pri Mladinski knjigi v zbirki Prvenci in z lahkoto verjamem, da ga bo knjiga in naziv ponesel še globlje in močnejše v pesniške vode. S persom so vihтели sabljo tudi pesemsijevci: Ana Porenta, Moki, Jan Smarčan. Ne smemo spregledati, da je bila na ponovitvi Pesniškega turnirja, v Jazz klubu Gajo v Ljubljani, izbranka občinstva Ana Porenta s pesmijo Deklica v črnem.

Vtisi strokovne komisije:

Barbara Korun, članica strokovne žirije:

»Deklica v črnem Ane Porenta je portret iz albuma »ženske zgodovi-

Foto: Gregor Grešak

Lidija Gačnik Gombač:

»Januarski dnevi Francija Novaka so odprta pesemska struktura, v kateri ravni besedil organsko prehajajo druga v drugo. Snežena pokrajina se staplja z belino papirja in prostorom odsotnosti, ki nas vrača sebi. Povezovalni element pesmi so stopinje kot priče vzporedij časov in njihovih hipnih prebojev. Telesa v prostoru se odmikajo, vzpostavljajo in razblinjajo kakor debla, ptice, veje, golo nebo; skozi detajl žari bistvo stvari. V meri dvostišij ga izreka množinski subjekt, to pa z odnosom do minljivosti, za katerega je značilna panteistična zmirljenost.«

ne« – s skupimi besedami, s katerimi sledi življenjski usodi nekega slovenskega dekleta preteklega stoletja, nas pretrese, še bolj pa tragiko stopnjuje v zadnji kitici, ko jo skozi ljudsko pesem predstavi kot univerzalno – hkrati povsem samosvojo.«

Franci in Ana bravo!

Bravo tudi ostalim! Vsi ste vitezi! Iz srca čestitamo vsem in vam želimo še veliko viteških pesmi ter dogodkov, ki častijo poezijo! Člani Td Podgora, skupina ST*ART in člani portala PESEM.SI.

POEZIJA NA SPLETU POVEZUJE IN GRADI NOVA POZNANSTVA

»Slučajno sem naletel na to stran, malo sem pogledal, kaj to je, dobil sem pozitivne odzive, mentorske nasvete, ko sem jih potreboval, drugače sem začel gledati na svoje pisanje in sedaj se mi je čisto prebudil moj talent,« je tipična zgodba srečanja uporabnika s portalom Pesem.si. Že četrto leto so se v soboto, 24. aprila, ob izidu zbornika **Pesem si '10** člani portala zbrali na Trubarjevi domačiji na Rašici na tako imenovanem Vseslovenskem srečanju. Pripeljali so se iz vseh koncev Slovenije, v Ameriki živeče Slovence niso ustavile niti odmevne težave z zaprtjem zračnega prostora in so izid zbornika prišli proslaviti iz Kalifornije. Letošnjega izida se je udeležilo približno 120 obiskovalcev, ki so v prvem delu programa spoznali dvanajst avtorjev pesmi, ki so bile v preteklem letu izbrane kot zmagovalke letnih časov, ki poteka na portalu, v drugem delu pa so se lahko navdušenci poezije predstavili sami. »Prireditve je bila dolga, navdušenci so uživali, za tiste, ki so prišli samo poslušati in ne sodelujejo, pa je morda bilo preveč in je trajalo predolgo,« je skoraj triurno predavanje poeziji komentirala vodja projekta pesem.si in ena izmed urednic Ana Porenta. Vsa-koletni obred ob zaključku uradnega dela prireditve je postal uredniški razrez potice velikanke, ki s svojo tipično obliko po besedah Porentove predstavlja neskončnost njihovega pesniškega izražanja.

Občinstvo na prireditvi ob izidu knjige Pogovor med Petrom Rezmanom, avtorjem pesmi poletja 2009 v pogovoru z urednico Zalko Grabnar Kogoj

»Pisanje pesmi je čisto moje življenje. Kar koli počnem, med vsakdanjimi opravili ... imam v glavi pesem. Je način mojega življenja,« je svoje ustvarjanje opisala Silva Langenus in dodala: »Všeč mi je, da sem se začela družiti s temi ljudmi, ker smo na isti duhovni ravni, počutiš se med svojimi.« Svoje pisanje je Tomaž Mahkovic opisal kot potrebo, podobno dihanju.

Avtorji pesmi iz zbornika Pesem.si 2010 pred Trubarjevo domačijo

»Splet je v kontekstu medčloveških odnosov že pridobil številne negativne predznake, ki segajo od očitkov, da razdvaja, ne pa povezuje ljudi, do tistih, da je leglo številnih in neverjetno raznovrstnih prevar,« je v spremnem besedilu k zborniku napisala urednica Aleksandra Kocmut in izpostavila, da vse le ni tako črno-belo. »Niti predstavljati si ne moremo, da bi se skupina tistih nas, ki ljubimo vezano besedo, vsak večer nekje sestala, prebiralna svoje pesmi, jih komentirala in razvila še kakšno debato.« In tako prostorske kot časovne težave so rešili na spletu, kjer vsak lahko na dan objavi največ tri pesmi, ki jih štiri pridne urednice pregledujejo, tiste vredne malo več pozornosti pa podčrtajo in iz teh podčrtank ob vsakem astronomskem prehodu letnega časa izberejo pesem daljše in krajše oblike ter ji dodelijo naslov letnega časa, ki ji pripada. Imenovana je tudi pesem po izboru bralcev, saj jih ti lahko sproti ocenjujejo.

Uredništvo deluje prostovoljno, nastalo pa je iz članic portala in njihove želje po razvijanju kvalitete na portalu in še večjem sodelovanju. Izvod zbornika je za avtorje brezplačen in ga pokrijejo z denarjem, ki ga prispevajo male občine in nekateri sponzorji. Celotno programersko delo, ki ga opravlja Gregor Grešak, je tudi prostovoljno in neplačano. »Pokonci nas drži pozitiven odnos sodelujočih ljudi, ker vsako leto, ko dobimo negativen odziv na vlogo na razpis Ministrstva za kulturo, nas to potolče,« je stalne ovojnice z negativnim odgovorom opisala Ana. Poleg tega, da so preveč lokalni, čeprav sodeluje cela Slovenija, zamejstvo in tu živeči tujci, so za sredstva medijsko premalo poznani oziroma pokriti, pravijo iz ministrstva. Za pridobitev sredstev za objavo zbornika bi tako ali tako morali imeti minimalno 6 izdaj letno, tega pa ne dosežejo.

»Napisati na kratko in hkrati povedati vse,« je moto avtorjev kratkih pesniških oblik opisala urednica Lidija Brezavšček. Te so postale zelo priljubljena oblika pesniškega izražanja na portalu. Zasledimo lahko že znane haikuje in senryuje ter novo obliko kruiku (ustvaril jih je Mark Mandy, Yoda), ki predstavlja krut haiku in s strani neprizadetega kaže na krutosti iz vsakdanjega življenja. Tu so še brahki, haikudi, tank in lune. Vse te oblike pa povzročijo vročo debato na portalu in poglobitev v zgodovino ter nastanek le-teh, kot je na primer Tomaž Mahkovic napisal poglobljen esej o stari japonski pesniški obliki haiku. Veliko pozornosti na portalu ima tudi prevajalska delavnica, kjer se večinoma prevaja v srbsčino in hrvaščino, redkejši so prevodi v angleščino, španščino in francoščino. Pesmi prevajajo člani portala, najbolj dejavna je Senada Smajič. Prevajalci so večinoma tu živeči tujci, pri tej delavnici pa gre za neposreden posvet in sodelovanje med avtorjem pesmi in prevajalcem.

Urednice portala pesem.si Lidija Brezavšček, Zalka Grabnar Kogoj, Ana Porenta in Aleksandra Kocmut pri razrezu Kukuljeve potice velikanke

Pesem.si je nastal po čudenju nad tem, koliko domen že obstaja na spletu in ob ugotovitvi, da pesem.si še ni zasedena. Utrnila se je Gregorju Grešaku in Ani Porenta, letošnji zmagovalki po izboru občinstva na Pesniškem turnirju (na ponovitvi v Ljubljani). Pesnici se je tako ponudila odlična priložnost, da svojo ljubezen nad poezijo, mentorskim delom in literaturo nadgradi. Pesem.si raste od leta 2007 in ima že več kot 800 članov, ki redno ustvarjajo. Večino predstavljajo (še) neveljavljeni avtorji, v manjšino pa lahko uvrstimo letošnjega dobitnika naziva Vitez na Pesniškem turnirju Francija Novaka in Petra Rezmana, uveljavljenega pisatelja, dramatika in dobitnika fabule za prozni prvenec Skok iz kože. V okviru Sezamovega projekta Se so z nami, ki je del programa Ljubljana, svetovna prestolnica knjige, pa bodo letos potekali tudi štirje tematski večeri Preberi Pesem.si. In kot je zapisala urednica Zalka Grabnar Kogoj: »Naj torej valovijo makove glavice na njivi Pesem.si. Naj rastejo maki in rojevajo zrna. Naj zasipajo peke s svojimi zrni in ... in naj omamljajo duha!«

Urša Zalar
(foto: Gregor Grešak).

ZAHVALE – PESEM SI 2010

Ob izidu zbornika Pesem si 2010, ki je izšel pri ZRU in v katerem na 296 straneh objavljamo stvaritve 75 avtorjev iz vse Slovenije, se zahvaljujemo obiskovalcem prireditve, ki je bila 24. aprila 2010 na Trubarjevi domačiji na Rašici. Za program in tehtne misli gre zahvala sourednicam portala pesem.si Zalki Grabnar Kogoj iz Ljubljane, Lidiji Brezavšček iz Radovljice in Aleksandri Kocmut iz Prevalj. Z veseljem smo prisluhnili nastopajočim avtorjem iz Slovenije in tistim, ki so prišli k nam prek meja. Hvala glasbenikom kranjske skupine Slutnja poletja za sproščene glasbene meddihe. Na pomoč pri pripravi pogostitve so nam priskočili člani TD Podgora – skupina ST*ART in Urban pri ozvočenju. Najlepša hvala tudi Gostilni pri Kuklju za pehtranko velikanko, ki je zdaj že tradicionalno prisotna na vseslovenskem srečanju pesem.si. Hvala Pekarni Blatnik za sladke dobrote in Costelli d. o. o. za vodo. Zahvaljujemo se Darinki Grmek Štrukelj za likovno opremo knjige in občinam, ki so podprle natis knjige: Dobropolje, Kidričevo, Ormož, Sveti Tomaž, Ribnica, Velike Lašče ter Tiskarni Medium. Hvala soorganizatorju prireditve JZ Trubarjevi kraji. In predvsem – hvala vsem, ki nas berete, spremljate, podpirate in obiskujete spletni portal www.pesem.si. Za tiste, ki bi si želeli imeti svoj izvod zbornika Pesem si 2010 – tel. št. 051 80 77 52.

Zavod za razvijanje ustvarjalnosti

TURJAŠKI DNEVI 2010

SOBOTA, 19. JUNIJ, ob 9. uri

Turjak

POHOD PO TURJAŠKI TURISTIČNI PEŠPOTI

(TD Turjak)

ČETRTEK, 24. JUNIJ, ob 19. uri

Do krajanov Turjak

ODPRTJE LIKOVNE RAZSTAVE OB DNEVU DRŽAVNOSTI

(KUD Marij Kogoj Turjak)

SOBOTA, 26. JUNIJ, ob 18. uri

Dom Krajanov Turjak

TRADICIONALNO SREČANJE HARMONIKARJEV

»Turjaški harmonikar«

(KUD Marij Kogoj Turjak)

Osrednja prireditev

GRAJSKI DAN

NEDELJA, 27. JUNIJA

ob 9. uri

odhod obiskovalcev proti sv. Ahcu izpred postaje na Malem Ločniku

(TD Turjak)

ob 10. uri

Sv. Ahac

ŽEGNJANSKA SVETA MAŠA V CERKVI SV. AHCA NA GORI

(Župnija Turjak)

od 11. ure dalje

Grad Turjak

GRAJSKI DAN

(Javni zavod Trubarjevi kraji z Občino Velike Lašče in Rokodelsko družino Grčar)

PRAZNOVANJE POMLADI SMO ZAKLJUČILI NA TURJAŠKEM GRADU

z razstavo "Kmečko stavbarstvo" in pomladnim dobrotelnim tamburaškim koncertom

Društvo likovnikov Ljubljana, ki je na jurjevo ustvarjalo na Gradežu nova likovna dela na temo "Kmečko stavbarstvo", je pripravilo svoja dela za razstavo v grajskem stolpu turjaškega gradu.

Nedeljsko odprtje razstave je naznanilo ubrano petje Velikolaške vokalne skupine. Obiskovalci smo uživali v odličnem zborovskem petju ter pevke in pevce nagradili z dolgotrajnim ploskanjem po vsaki izmed treh izbranih pesmi. Spregovorila sta Erika Železnik iz DLL, ki se je zahvalila občini Velike Lašče za razstavni prostor in za večletno sodelovanje z Društvom za ohranjanje dediščine na likovnih delavnicah na Gradežu. Poudarila je, da društvu sodelujeta pri ohranjanju dediščine, vsak na svoj način. Društvo za ohranjanje dediščine skrbi za ohranjanje stavb, predmetov, postopkov, navad, običajev, praznovanj in okolja – skratka za ohranjanje kulturne in naravne dediščine. Društvo likovnikov Ljubljana pa za likovno upodabljanje, ki prispeva k trajni ohranitvi dediščine na nekoliko drugačen način. Za spodbudo k ogledu razstavljenih del je prispevala svoj nastop še skupina "Suhe češplje".

Praznovanje pomladi je zaključil pomladni dobrotelni koncert, ki ga je poklonil "Tamburaški orkester Vrhpolje". Poslušalci smo se naužili glasbe tako rekoč z vsega sveta. Kvalitetne priredbe za tamburaški orkester so nas popeljale

Na Vrhpolje, preko zimzelenih slovenskih melodij, latinsko ameriških ritmov, kan kana, judovskega plesa in čardaša do dalmatinske glasbe in ameriške filmske glasbe. Člani tamburaškega orkestra so nas presenetili tudi s pevskimi vložki in nastopom vokalnega kvarteta, sestavljenega iz dveh članic in članov orkestra. Za povezovanje programa, igralske vložke in dobro voljo je skrbel tudi dramska skupina Kulturno umetniškega društva Vrhpolje. Neustavljivi aplavz hvaležne publike, ki sicer ni zasedla vseh sedežev viteške dvorane, je po koncu najavljenega eno in pol urnega programa prepričal dirigenta Milana Kontarčka in orkester, da so dodali še Avsenikovo "Na Golici" in zaključili koncert ob velikem navdušenju vseh obiskovalcev.

Dobrotelni koncert so omogočili KUD Vrhpolje – Tamburški orkester Vrhpolje in dramska skupina, ki so se odrekli svojim honorarjem, društvo za ohranjanje dediščine je poskrbelo za organizacijo in za pogostitev nastopajočih, Občina Velike Lašče je krila stroške najema viteške dvorane in del stroškov oglaševanja. Obiskovalci so namesto vstopnine prispevali prostovoljne prispevke in upamo, da smo z njimi vsaj malo pomagali socialno ogroženim.

Boris Zore

V četrtek, 27. maja 2010,
ob 18. uri

vas vabimo na

ODPRTJE RAZSTAVE LESENIH STOLOV

Avtor stolov je **upokojeni gozdar Franc Zihrel iz Vodice**.

Razstava bo na ogled v grajskem stolpu do 27. junija 2010.

Tehnični muzej Slovenije in Javni zavod Trubarjevi kraji

OB DNEVU DRŽAVNOSTI KUD Marij Kogoj z domačo likovno sekcijo

VABI na odprtje

LIKOVNE RAZSTAVE lokalnih likovnikov,

**ki bo v dvorani Doma krajanov Turjak
v četrtek, 24. junija 2010, ob 19. uri**

TAMBURAŠKI ORKESTER VRHPOLJE

Predstavitel Tamburaškega orkestra oz. KUD Vrhpolje

Kulturno-umetniško društvo Vrhpolje je bilo ustanovljeno leta 1986. V KUD že od samega začetka deluje tamburaški orkester, ki ima že lepo in bogato tradicijo. Druga veja društva pa je dramska skupina, ki se ukvarja z igranjem iger in vodenjem prireditev.

Tamburaški orkester trenutno združuje osemnajst članov stalne zasedbe orkestra. Pohvali se lahko tudi s tamburaško šolo, ki jo trenutno pridno obiskuje šest naših mladih upov. Prvi mentor orkestra je bil Slavko Kokalj, ki je podaril prve inštrumente. Vsakotedenska vožnja je bila, glede

na častljiva leta, prenaporna, zato je mentorstvo prepustil domačinu, glasbeniku, bolj znanemu v narodnozabavnih vodah, Rajku Vavpetiču. Pod njegovim vodstvom je orkester lepo napredoval. Člani so pričeli z intenzivnim učenjem in igranjem po notah, saj večina ni bila notno pismena. Orkester je popeljal tudi na tamburaške revije.

Z Vavpetičevim odhodom se je KUD znašel v resnih težavah, saj so ostali brez mentorja.

Rešitev je prišla z g. Milanom Kontarčkom, članom orkestra Mandolina Ljubljana, ki ga je priporočil sam Slavko Kokalj. Z njim se je začelo tretje poglavje orkestra, ki se odvija že enajsto leto. Orkester še vedno napreduje.

Vsako leto se udeležujejo raznih prireditev in tekmovanj, kjer so dosegli že zelo lepe rezultate. Leta 2005 so na državnem tamburaškem tekmovanju na Vidmu, v občini Dobropolje na Dolenjskem prejeli zlato

plaketo. Leta 2008 in 2009 pa za las zgrešili srebrno in prejeli bronasto plaketo.

Orkester igra razne zvrsti glasbe: slovenske narodne, dalmatinske, tuje skladbe, filmsko glasbo, evergreene, koncertne skladbe ter raznorazne priredbe, ki jih za njih, v veliki večini, piše njihov mentor Milan.

Nastopajo v okviru občinskih prireditev, na koncertih ter gostovanjih po daljni in bližnji okolici. Bili so že na vseh koncih Slovenije, ostaja pa še vedno skrita želja koncert izven slovenskih meja.

Sodelovali so že z mnogimi slovenskimi glasbeniki in skupinami: Adi Smolar, Kontrabant, Marjan Zgonc, Godalnim kvartetom, Igor in zlati zvoki, Ansambel Svetlin, Vlado Kreslin, Nuša Derenda, Stiški kvartet, klapa Mali Grad, klapa Lavanda ...

KUD Vrhpolje - TAMBURAŠKI
ORKESTER VRHPOLJE

tamburasi@siol.net, kud.vrhpolje@gmail.com

V INTERPRETACIJSKEM CENTRU ROB SI LAHKO OGLEDATE ...

Fotografska razstava

MOJ TRAVNIK OD BLIZU
avtorja **Mateja Peterlina** (12. 4.–30. 5.)

Matej Peterlin iz Dolščakov se rad podaja v vse veje fotografije, še posebej pa so mu pri srcu narava in ljudje. Na svoji prvi razstavi predstavlja naravo čisto od blizu. Za makro fotografijo je potrebna malce drugačna oprema in predvsem mirna roka ter veliko potrpljenja pri foto-ulovu drobnih živalskih bitij v naravnem okolju. Razstavo Moj travnik od blizu je sofinancirala Občina Velike Lašče, na ogled pa bo še do 30. maja.

Razstava varjenih skulptur

KOLESARSKA SREČANJA
avtorja **Aleksandra Arharja** (8. 5.–15. 8.)

Razstava zajema šest varjenih skulptur. Prikazuje različne situacije, s katerimi se lahko sreča kolesar, ko se odpravi po Mišji dolini in širši velikolaški okolici

s kolesom in naleti na različne pojave dediščine tega okolja. Avtor nakazuje bogato paleto možnosti, ki jo kolesarjem nudijo kraji Roba z okolico, in jih tako usmerja na Trubarjevo domačijo, grad Turjak, v Levstikove Retje, oblublja jim srečanja s konji, lep razgled, srečanje s pisateljem. Čez čas se bo razstavi pridružila še sedma skulptura, ki naj zaenkrat ostane še skrivnost, saj bo najprej gostovala na likovni razstavi na Trubarjevi domačiji. Avtor Aleksander Arhar z zavodom Parnas sodeluje že več let in potujočih razstav si brez njegovih varjenih skulptur ne znamo več predstavljati.

Napovedujemo:

Razstava MANDALE IZ KRISTALOV
avtorice **Vere Rejc iz Ljubljane** (5. 6.–5. 7.)

Mandala je staroindijska beseda, ki pomeni krog. V njej je najbolj poudarjena sredina, ki predstavlja izvor vsega – lahko prazčetek. V naravi jo srečamo na prezih sadežev, stebel, debel ... Kristalne mandale imajo namen čiščenja prostora, varovanja pred nezdravimi sevaji in včasih odpravijo tudi bolečine. Harmonizirajo prostor ter ljudi v njem. Razstavo bomo odprli v soboto, 5. junija, ob 17. uri.

Razstave v Interpretacijskem centru Rob si lahko ogledate vsak **torek od 9. do 15. ure, v soboto od 9. do 12. ure** ali po dogovoru. Lepo vabljeni na ogled, vstop je prost.

Aleksander Arhar: Kolesarsko srečanje ... s Trubarjem

Zavod Parnas

Vabimo vas v zobno ordinacijo PreNaDENT v Dragi, v CUDV Draga na Igu, kjer hitro in kvalitetno poskrbimo za zdravje vašega zobovja in vam zagotovimo lep nasmeh.

Ponujamo estetske plombe, protetično oskrbo, zdravljenja zob in dlesni, beljenja, implantate.

PreNaDENT'

Novo! BREZBOLEČINSKO DELO z uporabo najnovjšega LASERSKEGA SISTEMA

Draga 1, IG
tel: 040 934 000

Naročanje vsak delavnik od 8.00 do 18.00.

UNISAT - antenski sistemi
Peter Kučevár s.p. Merharjeva 2, Rlbnica. gsm 041 761-769

NOVO

Končno na SAT tudi POP TV, Kanal A in TV 3!

UGODNO:

državne subvencije pri nakupu SAT sistemov,
v primeru slabega sprejema SLO-1 in SLO-2.

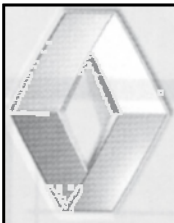

POP

KANAL A

RADIO TELEVIZIJA SLOVENIJA

3

RENAULT

KLANČAR, D.O.O.

Groznikova 11 1000 Ljubljana
(Rudnik - ob Dolenjski cesti)

Telefon: 01/42 72 001

E-mail: klanacar@dealer.renault.si

POOBLAŠČEN SERVIS ZA VOZILA RENAULT
MENJAVA IN SHRANJEVANJE PNEVMATIK
PNEVMATIKE SAVA, MICHELIN, KLEBER, KORMORAN
LIČARSKO KLEPARSKA DELA
NOVA IN RABLJENA VOZILA

MESTNA KNJIŽNICA LJUBLJANA V PROJEKTU LJUBLJANA – SVETOVNA PRESTOLNICA KNJIGE

Mestna knjižnica Ljubljana (MKL), največja splošna knjižnica v Sloveniji, združuje tradicijo in bogato strokovno ter kulturno dediščino prej samostojnih ljubljanskih splošnih knjižnic.

V knjižnični mreži MKL je 38 enot, ki pokrivajo območje vse od Ljubljane do Velikih Lašč na eni strani in do Vodica na drugi. Potujoča knjižnica – bibliobus pokriva še nekaj manjših krajev v okolici Ljubljane, kjer krajevnih knjižnic še ni.

Knjižnica zbira, strokovno obdeluje, vzdržuje, hrani in posreduje knjižnično gradivo. Zagotavlja dostopnost gradiva, ga izposoja, svetuje in pomaga pri njegovi izbiri in uporabi, pripravlja prireditve ter organizira posebne oblike dejavnosti za otroke, mladino in odrasle, namenjene spodbujanju bralne kulture.

V okvirček: Našim uporabnikom je namenjenih 1,6 milijonov enot knjižničnega gradiva. V letu 2009 je knjižnico zaradi izposoje na dom obiskalo 1.317.974 uporabnikov. Na dom so si izposodili 4,9 milijona enot knjižničnega gradiva.

Knjižnico Velike Lašče so uporabniki obiskali 9680-krat. Ti so si v lanskem letu izposodili 44.895 enot knjižničnega gradiva.

Mestna knjižnica Ljubljana deluje kot enovit javni zavod od leta 2008. V lanskem letu so bili izpeljani vsi združitveni projekti in postopki, ki so bili potrebni, da je knjižnica pričela učinkovito poslovati. Uporabniki so pridobili možnost uporabe vseh knjižnic MKL s plačilom samo ene članarine. Oblikovali smo tudi novo spletno stran www.mklj.si in Mesečnik prireditev, ki redno prinašata informacije o pestrem dogajanju v naših knjižnicah.

Sodelovanje v projektu Ljubljana – svetovna prestolnica knjige

Mestna knjižnica Ljubljana bo svoje programe prireditev v letu, ko se Ljubljana ponaša z nazivom svetovne prestolnice knjige, obogatila s še več dogodki, povezanimi s knjigo, branjem in znanjem, ki bodo potekali v času trajanja projekta med 23. aprilom 2010 in 23. aprilom 2011. Prireditve, bralni nastopi, natečaji, pogovorni večeri, razstave, kreativne delavnice in drugi dogodki, povezani s knjigo, branjem in pisanjem, se bodo odvijali v knjižnicah mesta Ljubljane, v Trubarjevi hiši literature in na ljubljanskih ulicah.

Slika: logo svetovna prestolnica knjige

Kot uvod v letošnje praznično dogajanje, povezano s knjigo, smo že konec lanskega leta v Mestni knjižnici Ljubljana v okviru projekta Beri širše – beri Slovence! kot prvi v Sloveniji pričeli s poskusnim projektom izposoje elektronskih knjig v Knjižnici Bežigrad, v letu trajanja svetovne prestolnice knjige pa bomo izposojali e-bralnikov razširili še na druge enote knjižnic v Ljubljani. Na posameznem bralniku je naloženih deset do petnajst

elektronskih knjig, pravila za izposojanje bralnikov pa so enaka kot za navadne knjige.

Slika: bralnik

Eden večjih projektov, s katerim Mestna občina Ljubljana odpira svoj prispevek k svetovni prestolnici knjige, je akcija spodbujanja branja in nakupa knjig. Knjige za vsakogar. Z nacionalnim projektom prodaje izbranih knjig po ugodnih cenah v knjižnicah in muzejih po Sloveniji, ki ga koordinira Mestna knjižnica Ljubljana, želimo izpostaviti pomen branja za razvoj posameznika ter obiskovalce teh prostorov vzpodbuditi k branju in nakupu kakovostne literature. K sodelovanju je pristopilo 111 slovenskih krajevnih knjižnic, bralci pa bodo lahko izbirali med naslovi 21 znanih slovenskih in tujih uveljavljenih avtorjev po dostopni ceni – 3 evre. Knjige bo v tem času mogoče kupiti tudi v vaši knjižnici.

Skupaj z Mestno občino Ljubljana in Muzejem in galerijami mesta Ljubljane bo Mestna knjižnica Ljubljana sodelovala v programu novega prostora kulturne ponudbe v Ljubljani, v Trubarjevi hiši literature – odprtje bo predvidoma 23. aprila letos. Prostor za srečanja in različne dogodke bo v času trajanja Svetovne prestolnice knjige središče dogajanja v prestolnici, povezanih s knjigo, branjem in literaturo.

Dogodke v okviru svetovne prestolnice knjige bomo pričeli 23. aprila letos s fotografskim natečajem Mestno-knjiga-ljudje v Knjižnici Otona Župančiča. Zapis fotografskih podob trenutkov s knjigo bomo zbirali do 10. septembra 2010, razglasitev zmagovalcev in otvoritev razstave prispelih fotografij napovedujemo 1. oktobra 2010 v Mediateki Knjižnice Otona Župančiča.

V okviru Svetovne prestolnice knjige bomo spomladi v Knjižnici Prežihov Voranc pričeli s projektom Knjižnica, moj azil, s katerim bomo k dogajanju v knjižnici povabili prebivalce Azilnega doma v Ljubljani: z bralnimi srečanji, delavnicami, jezikovnimi tečaji in 4. oktobra letos z okroglo mizo, s katero bomo tudi širšo javnost opozorili na problematiko migracij in begunstva. Dogajanje bomo zaključili ob svetovnem dnevu poezije, 21. marca 2011, z mednarodnim večerom branja poezije v slovenskem jeziku in tudi v tujih jezikih.

Obiskovalcem knjižnic bomo spomladi in jeseni predstavili tudi umetnost stripa – Strip: ob bok knjižnim klasikom. V spomladanskem delu bo med 12. aprilom in 1. majem v Knjižnici Otona Župančiča na ogled razstava del hrvaškega risarja stripov Julesa Radiloviča – razstavo bomo odprli s pogovorom, ki ga bo z avtorjem vodil novinar Mladine in ljubitelj stripov Max Modic. Jesenski cikel promocije stripa napovedujemo med 11. oktobrom in 1. novembrom še v Knjižnici Prežihov Voranc.

Na različnih postajališčih v Ljubljani pa bo med 23. in 28. avgustom Potujoča knjižnica Mestne knjižnice Ljubljana pripravila Filmobus, teden projekcije filmov, posnetih po literarnih predlogah, ki jih bomo spremljevalni dogodki organizirali na postajališčih bibliobusa in v parku v centru Ljubljane.

Leto, posvečeno knjigi, bomo v Mestni knjižnici Ljubljana zaključili s posvetovanjem z okroglo mizo Knjižnica, srce mesta: med tradicijo in prihodnostjo 8. novembra letos. V sodelovanju z izbranimi ustanovami s strokovnega področja in področja širše javnosti se želimo aktivno vključiti v prostor izmenjave mnenj, idej in strokovnih pobud za nadaljnji kakovostni razvoj Ljubljane

na področjih knjige, branja, znanja in kulture. V okviru posvetovanja bomo organizirali tudi okroglo mizo z uglednimi gosti o aktualnih vprašanih vsakodnevnega dialoga med knjižnico, mestom in obiskovalci knjižnic.

Nismo pa pozabili na naše najmlajše obiskovalce. Prav tako spomladi pričenjamo z uvajanjem novega pristopa k pravljčnim uram s plesom v okviru projekta Plešem s knjigo, ki ga pripravljamo v sodelovanju s plesno šolo Kazina. Knjižnice Mestne knjižnice Ljubljana bodo v času prestolnice knjige bogatejše tudi za interaktivni model Kosovirjeve žlice, ki bo namenjen najmlajšim za zabavno poslušanje pravljic in pesmic. Gre za realistično maketo, narejeno po knjigi Svetlane Makarovič Kosovirja na leteči žlici.

Za obveščanje o vseh prireditvah v Mestni knjižnici Ljubljana bomo na spletnih straneh knjižnice posebej izpostavili izbrane projekte, ki jih pripravljamo v okviru Svetovne prestolnice knjige v ljubljanskih knjižnicah – in v tem okviru tudi spletni projekt Knjižni klub, ki bo vsem navdušenim bralcem nudil prostor za interaktivnost in literarne vsebine še v virtualnem okolju knjižnice.

V Mestni knjižnici Ljubljana se dogaja ogromno zanimivih reči, zato čimprej obiščite vašo knjižnico, kjer si boste lahko izbrali želeno knjigo, prelistali časopis, brskali po internetu ali preprosto koristno preživeli čas v prijetnem knjižničnem okolju.

Vesna Trobec, Mestna knjižnica Ljubljana

SVETOVNI DAN KNJIGE, 23. APRIL 2010, V KNJIŽNICI FRANA LEVSTIKA

Organizacija združenih narodov za izobraževanje, znanost in kulturo (UNESCO) je 23. aprila leta 1996 razglasila za SVETOVNI DAN KNJIGE IN AVTORSKIH PRAVIC. Glavni namen dneva knjige je promocija branja, založništva in zaščite intelektualne lastnine. Praznujejo ga v več kot stotih državah po svetu. Datum, ki je posvečen knjigam in založniškim pravicam, je izbran simbolno. Na ta dan so leta 1616 umrli pisatelj Miguel de Cervantes, dramatik William Shakespeare, pisatelj in popotnik Inca Garcilosa de la Vega, datum pa zaznamujejo tudi rojstva in smrti številnih drugih. Po vsem svetu, tudi v Sloveniji, se na ta dan vrstijo različne prireditve. Namen prireditev je vzpodbujanje branja, še zlasti pri mladih, da odkrijejo užitek pri branju in začutijo spoštovanje do vseh, ki so pomagali pri družbenem in kulturnem napredku človeštva.

Slovenija je ena redkih držav, ki svetovni dan knjige, v sklopu Slovenskih dnevov knjige, praznuje več dni. To je edinstveno na svetu, saj so dnevi knjige postali resnično vseslovenski kulturni dogodek. Po celi Sloveniji potekajo najrazličnejše prireditve v znamenju knjige in v znamenju vodilne misli PODARIMO KNJIGO.

Ideja za praznovanje je v Slovenijo iz Katalonije prinesel pesnik Boris A. Novak. Mednarodni dan knjige namreč izvira iz španske province Katalonije, kjer se je praznovanje obletnice smrti Miguela Cervantesa, lokalnih knjigarn in praznovanje dneva sv. Jurija združilo v novo tradicionalno praznovanje z rožami in knjigami. Navada se je hitro razširila po celem svetu in ljudje si 23. aprila podarjajo knjigo in cvet. Ideja z rožami se v Sloveniji ni prijela, knjige pa si podarjamo ali pa jih prodajamo po nižji ceni.

Tudi v Knjižnici Frana Levstika smo se pridružili praznovanju. Ves teden smo uporabnikom naše knjižnice podarjali knjige (odpisane in podarjene knjige). S tem namenom bomo 18. maja skupaj z

osnovnošolci Osnovne šole Primoža Trubarja obiskali dom za starejše občane v Vidmu. Osnovnošolci jim bodo pod vodstvom mentorice Marjete Koprivec zaigrali priredbo knjige Pet kužkov išče pravega, pisateljice Polonce Kovač, knjižnica pa jim bo podarila nekaj knjig, ki jim bodo polepšale in skrajšale dolge dneve v domu.

Zvečer, 23. aprila, smo v knjižnici gostili pisateljico Marjano Moškrič, ki svoje življenje posveča knjigi in knjižničarstvu. Ustvarjalno pot je začela v Knjižnici Fužine in nadaljevala v Knjižnici Polje, kjer še danes slušbuje. Obseg njenih del raste iz leta v leto, bralci, ki so jim knjige namenjene, pa so zelo raznoliki, saj piše pravljice, literaturo za najstnike in dela za odrasle. Marjana svoje pravljice tudi ilustrira. Za izvrstne Ledene magnolije je prejela nagrado večernica za najboljšo mladinsko literarno delo leta 2002. Za mladinsko pripoved Stvar je leta 2009 prejela nagrado desetnica, ki jo Društvo slovenskih pisateljev podeljuje za najboljšo otroško in mladinsko delo v preteklih letih. S pisateljico smo se pogovarjali o njenih delih, kako so nastala, o njihovem sporočilu, namenu. Bil je res lep in prijeten večer, ki sta ga popestrila še Marjanina sošolca iz gimnazije, eden izmed njiju je bil sam gospod župan Anton Zakrajšek. Marjano sta tako presenetila, da skoraj ni mogla do besede. Ostali udeleženci pa smo se zabavali tudi na »njihov račun«. Bil je res lep in sproščen večer. Hvala vsem, ki ste se ga udeležili. Še posebej pa se zahvaljujem gospodu županu in njegovi soprogi, da sta si vzela čas in nas počastila z obiskom prireditve. Na koncu smo vsakemu udeležencu podarili knjigo, pisateljici Marjani Moškrič pa še vrtnico.

Na svetovni dan knjige se je zamenjala tudi Svetovna prestolnica knjige, ki si jo je prav tako zamislila organizacija UNESCO. Generalni sekretar UNESCO-a je v svoji poslanici poudaril, da knjiga ponuja možnost širjenja znanja, z njeno pomočjo se posameznik lažje vključi v družbeno, politično in kulturno življenje, zato se zavzema, da bi bile knjige dostopne po vsem svetu, saj imajo pravico do branja prav vsi. Ena od akcij, ki podpirajo takšno stališče, je tudi Svetovna prestolnica knjige. Letos je ta čast pripadla Ljubljani. (2006 Torino, 2007 Bogota, 2008 Amsterdam, 2009 Bejrut).

Vodja Mestne knjižnice Ljubljana
Knjižnice Frana Levstika
Mihaela Andromako Rihar

VELIKOLAŠKA TRŽNICA 2010

V aprilu smo ponovno pričeli z mesečnimi Velikolaškimi tržnicami, in sicer je SUHOROBARSKA TRŽNICA gostovala v soboto, 24. aprila, na Gradežu pred Sušilnico sadja. Bila je del prireditve Pomlad na Gradežu, ki jo je med 14. in 18. uro organiziralo Društvo za ohranjanje dediščine Gradež.

Člani društva so se na tržnici predstavili s ponudbo suhega sadja, izdelovanjem pletenih košar in izdelovanjem zobotrebcev. Svoje izdelke sta ponujala izdelovalca lesenih sodčkov (Stane Indihar, Dolnje Retje) in lesenih posod (Jože Petrič, Škrlovica). Družina Tekavec iz Velikega Osolnika je prikatala ročno in strojno izdelovanje kühnlic. Manjkali niso niti lesene igrače (Art-les, Igor Sever in s. p.), tradicionalni leseni spominki (Srečo Knafelc, Krvava Peč) in umetniški izdelki Anite Sefer.

Klinčarci

Kakšno je bilo življenje neke družine ob izdelovanju zobotrebcev, sta v avtentičnem okolju gradeške sušilnice

Stojnice Velikolaške tržnice

na zanimiv in humoren način predstavili klinčarci Slava Petrič in Franja Sedej.

Čeprav je bila suha roba rdeča nit aprilске tržnice, so sodelovali tudi drugi lokalni ponudniki. Stojnica Katje Rupar je dišala po najrazličnejšem pecivu, domače rezance, jajca in marmelado so obiskovalci lahko kupili pri Društvu podeželskih žena Velike Lašče, gospodinje so si lahko omislile nov predpasnik. Domači sir in skuto pa je bilo moč kupiti na stojnici Pavle Marolt iz Sodražice.

Letošnja novost je tudi stalna INFO-STOJNICA, na kateri se predstavljajo lokalni turistični ponudniki, in na kateri lahko obiskovalci dobijo vse potrebne informacije o tem, kaj se dogaja v Trubarjevih krajih, katere naravne in kulturne znamenitosti lahko obišejo, kje

Milan Tekavec obiskovalcem demonstrira ročno izdelavo lesenih žlic.

lahko kolesarijo in kje zgolj uživajo v naravi. Tokrat je skrb za informacije prevzel kar Javni zavod Trubarjevi kraji.

Pripravila: Barbara Pečnik, Javni zavod Trubarjevi kraji

foto: Niko Samsa in Barbara Pečnik

VELIKOLAŠKA TRŽNICA 2010

TRŠKI DAN

Trg pred Levstikovim domom,
Velike Lašče
Sobota, 5. junij, od 9. do 12. ure
Javni zavod Trubarjevi kraji

V Laščah je sejmarski plac. V Laščah so včasih bili sejmi. Topot živine, žuborenje glasov, preklinjanje furmanov, umetnost barantanja ... Stari dobri časi ... Da nekoliko lahko doživimo sejmarski šunder, se v Laščah za praznovanje občinskega praznika zgodi trški dan.

MEDENA TRŽNICA

Trg pred Levstikovim domom,
Velike Lašče
Sobota, 10. julij, od 8. do 12. ure
Čebelarsko društvo Velike Lašče

Čebele so človekove dobrotnice. Brez čebel človek ne preživi. Ko se sladkate z medom, okrepite se z medom ali se podprete z medenjaki, ne pozabite na drobna bitja, ki nam omogočajo in sladkajo naše bivanje.

Občina Velike Lašče
in Javni zavod Trubarjevi kraji

PRAZNOVANJE POMLADI NA GRADEŽU

V soboto, 24. malega travna, je Društvo za ohranjanje dediščine že drugič zapored priredilo praznovanje pomladi na Gradežu. Pod vodstvom Borisa Zoreta so se udeleženci prireditve ob sprehodu po vasi in njeni okolici seznanili z običaji in navadami tukajšnjih prebivalcev, ki jih beleži zgodovina vasi. Ob ubranem petju pevcev so bili predstavljeni tudi pomembnejši objekti ohranjene gradeške dediščine.

Poučni del prireditve je zajemal demonstracijo obrezovanja starih jabolnovih sort, ki jo je izvedel ing. Peter Indihar. »S pravilnim obrezovanjem jablanam podaljšamo življenjsko dobo za deset let in več, ohranimo stare sorte in povečamo pridelek,« je podučil prisotne in jim v razmislek deklamiral še citat Tineta Benedičiča: »Ko bi mi sami tako lahko se pomladili, bi vsakdo rad bil le sadjar, bi med seboj se vsi tako ljubili, da bi vse drugo šlo v vnevar.«

Na njivi kmetije Zabukovec je gospodar Stane ob pomoči žene in svojih dveh sester po starih navadah, tako kot sta to nekoč počela njegova praded in ded, z ročnim kopanjem jamic, polaganjem nakaljenih krompirjev in zasipanjem z motiko, posadil krompir. Pod kozolcem, kjer je zbirka starega kmečkega orodja, pa sta vaščanki Joža in Tončka, roj. Zabukovec, prikazovali ročno izdelavo zobotrebcev, kakršne so včasih po vasi v zimskem času izdelovali vsi člani družine, tudi otroci in starejši. Denar, ki so ga prejeli za prodane zobotrebce, so porabili za oblačila in nujne življenjske potrebe. Prav tako sta prikazali izdelovanje naglavnih svitkov in pletenje predpražnikov iz koruznega ličkanja. Take predpražnike so uporabljale nekdanje tudi mestne gospode.

Gospod Milan Tekavec pa je posebej za obiskovalce prikazal, kako so nekoč s preprostim orodjem – ročnim rezilnikom na rezilnem stolu izdelovali lesene žlice za domačo rabo in tudi prodajo.

Prireditve je s pomladno pomladansko likovno delavnico popestrilo še 25 članov Društva likovnikov iz Ljubljane, zanimiva pa je bila tudi VELIKOLAŠKA TRŽNICA 2010 – Suhorobarska tržnica, ki je na 13. stojnicah ponujala suhorobarske in druge izdelke. Zaradi čistilne akcije je bila tržnica, ki sicer ni del praznovanja pomladi, letos izjemoma predstavljena na Gradežu.

Vaškim pevcem se je pridružil tudi župnik dr. Edo Škulj

Na praznovanju so z nastopom sodelovali tudi Mladi skavti iz okolice Rašice in Velikega Ločnika in pod mentorstvom Marka Šavlija obudili spomin na pastirske igre, ki so se jih po okoliških travnikih med pašo igrali kmečki otroci. V sušilnici sadja sta Slava Petrič in Franja Sedej nastopili s kratko predstavo KLINČA'CA, ki ponazarja življenje kmečke družine ob izdelovanju zobo-

Likovna razstava in delavnica v sadovnjaku

Posebna oznaka za staro vinsko klet

trebcev. Ob sušilnici pa sta gostujoči članici Društva podeželskih žena Katja Rupar in Pavla Marolt na ogled razstavili dišeče izdelke domače peke.

Za veselo vzdušje in srbeče pete so poskrbeli fantje novoustanovljene glasbene zasedbe Podvig iz Gradeža. Mitji – harmonika, Primožu – kitaro, Simonu – baskitaro in vokalistu Urošu čestitamo za debitantski nastop in želimo veliko uspeha.

Na Gradežu se je pomlad tako praznovala tudi letos in aktivni člani Društva za ohranjanje dediščine ter vaščani že načrtujejo naslednje praznovanje v svoji vasi. Vabljeni tudi vi na Gradež!

Sajenje krompirja kot nekoč

PREDAVANJE – PRIDELOVANJE POLJŠČIN NA BIOLOŠKO DINAMIČNI NAČIN

V sredini marca je bilo na pobudo Društva za ohranjanje dediščine Gradež organizirano predavanje oziroma predstavitev pridelave poljščin na zdrav in naraven način. Način, ki izključuje uporabo kemikalij in pesticidov, vključuje naravne pripravke, kolobarjenje, uporabo starih vrst semen, setev in sajenje ob pravem času itd.

Predavanje, ki je trajalo dobri dve uri, je izvedla gospa Majda Vrhunc iz društva AJDA (društvo za biološko-dinamično gospodarjenje) iz Vrzdence. Med drugim je predavateljica obrazložila, da člani društva AJDA skupaj z mentorji sodelujejo pri pripravi koncentratov za kompostiranje in za škropljenje. Za svoje potrebe člani društva lahko dobijo pripravke brezplačno.

Za bralce Troble v nadaljevanju tega prispevka sledi nekaj zanimivih povzetkov iz predavanja:

Kdaj naj sejemo ali sadimo?

Predavateljica je obrazložila in utemeljila teorijo o pomembnosti termina oz. časa setve ali sajenja. Če želimo, da bo rastlina krepka in zdrava, je potrebno dosledno upoštevati pravilo, kdaj rastlino posejemo oz. posadimo.

Vseh dvanajst planetov našega osončja ima velik vpliv na ljudi in rastline na zemlji. Vsak planet daje sebi in okoli svojo energijo. Luna je najbližja Zemlji zato ima nanjo največji vpliv, včasih pa jo glede na svojo lego premagajo tudi drugi planeti. Če eden izmed planetov v svojem kroženju zasenči drugega, npr. luna zasenči sonce, to občutijo tudi rastline. Takrat ne pojejo niti ptice, ljudi in živali pa teži tesnoba. Rastlin ne moti samo sončni mrk, ampak tudi, če en planet prekrije drugega. Taki dnevi niso primerni za sajenje rastlin. Ko položimo seme v zemljo, nastopi za rastlino ura spočetja in rastlina takrat potrebuje darove 12 rejníc (planetov našega osončja). Vsak od planetov daje rastlini popotnico – energijo, kar je izredno pomembno za njen razvoj. Če je en planet zastrt oz. zasenčen ali skrit, rastlina od njega ne dobi potrebne energije. Napotke, kdaj naj sadimo ali sejemo, najdemo v setvenih koledarjih.

VEGETACIJA

Energijo življenja zemlje si lahko predstavljamo z vegetacijo. Pomladni čas je

energija življenja, ki poganja rastline v bujno rast iz zemlje, po Janezovem pa se začnejo rastline počasi sušiti, listi odpadejo, energije, ki so rastlino napajale, se umaknejo v zemljo. V tem času je manj vegetacije. Ker je manj rastlin zunaj na planem, je življenje v zemlji.

NEKAJ O KOMPOSTU

Kompost mora obležati najmanj eno leto. Za pripravo dodatka kompostu uporabimo rog krave, ki je najmanj enkrat telila. Rog krave opravlja zelo pomembno funkcijo, ker ponovno ureja sproščujočo energijo.

To funkcijo opravlja tako, da srka energijo iz prebavnega trakta in jo v spiralni obliki pripelje nazaj. Rog krave to funkcijo opravlja tudi takrat, ko žival ni več živa. Rog krave napolnimo s kravjakom in ga obrnjenega s konico navzgor zakopljemo v zemljo. To opravimo v obdobju zgodnjega Zodiaka, v času ko se sonce premika iz jeseenskega enakonočja v zimskega. Rog v zemlji dela tisto, kar bi delal v kravi. Ureja energijo in jo pošilja nazaj – oddaja in sprejema. Kravjak v rogu je kot akumulator življenja.

Spomladi rog skopljemo, stremo koncentrat kravjaka iz roga, ga malo

osušimo in damo v posodo. Okrog vsebine mora biti najmanj 7 cm šote, ki deluje kot izolator. Substanca komposta mora dalj časa počivati, da se napolni z energijami, ki jih potem preko komposta dodajamo rastlinam. Kompostu, obogatenem s tako pripravljenim dodatkom, se kar za 4-krat poveča njegova vrednost.

PRIPRAVKI ZA ŠKROPLJENJE

12 dag v rogu predelanega kravjaka dodamo na 40 l vode in po posebnem načinu mešamo (postopoma zgornja plast, sredinska plast, spodnja plast, nato ponovimo, a zamenjamo smer mešanja). Pri mešanju se sloji vode med seboj tarejo, vsaka molekula vode se navzame snovi iz roga in tako vsaka molekula postane nosilec energije.

40 litrov pripravka zadostuje za škropljenje celega hektarja površine. Dovolj je, da s škropljenjem samo zamaglamo rastlino ali zemljo. Škropljena rastlina naredi globoke korenine, zato jo suša ne more prizadeti. V primeru hude suše je potrebno škropljenje ponoviti.

KRISTAL

Spomladi, ko se dan daljša, zakopljemo v zemljo kristal. Ko ga jeseni izkopljemo, je le-ta na videz sicer enak, kot smo ga spomladi zakopali v zemljo, vendar je poln vegetacijske energije. Kristal namočimo v vodo, vodo premešamo in tako dobimo koristen pripravek za škropljenje. Tako škropljenje je enakovredno naravnemu dežju, v katerem dobi rastlina za pet sončnih dni energije. Sadjarji s tem pripravkom škropijo tudi proti škrlupu in drugim boleznim ter s tem zelo izboljšajo zdravje rastlin in povečujejo pridelek.

Škropljenje omogoča, da rastline tudi v najhujši suši lepo uspevajo, ob cvetenju pa zavaruje rastline pred zmrzaljo do $-4\text{ }^{\circ}\text{C}$. Zanimiv je podatek, da ima že majhna količina škropiva (par kapljic na m^2) odličen učinek.

Nanizan je le drobci iz vsebine zanimivega predavanja gospe Majde Vrhunc. Čeprav smo bili nekateri ob poslušanju predavanja nejeverni, pa je vseeno vredno nasvete poizkusiti.

Naj zaključim z mislijo: »Kar vemo, je drobna kapljica, česar ne vemo, je širo morje.«

Jože Jeršin

MED DIVJE ORHIDEJE ENKRAT S FOTOAPARATOM, DRUGIČ S PRIROČNIKOM

Botanični sprehodi, ki jih zavod Parnas pripravlja v maju in juniju, so del obsežnejših akcij pod naslovom Rdeči seznam Mišje doline. Z njimi nadgrajujemo lanskoletne aktivnosti projekta Mokrišče - izziv za podeželje - tokrat smo se usmerili v popise zavarovanih rastlinskih vrst, ki jih najdemo na ekološko pomembnem območju Mišja dolina z Velikimi logi z okolico. Naše aktivnosti tudi letos podpirata Ministrstvo za okolje in prostor ter Urad vlade za komuniciranje.

Suhe travnike v Rutah v maju polepšajo številne kukavičevke

V maju smo na botaničnih sprehodih občudovali slovenski endemit kranjski jeglič (*Primula carniolica*), ki se nam je v Kobiljem curku pokazal v vsej svoji lepoti, in se spopadali z muhastim vremenom ob ogledu kukavičevk. Te bodo na srečo cvetele še ves junij, poleg njih pa bomo podrobneje spoznali še mesojede rastline. Vabimo vas, da se nam pridružite tudi vi - lahko ob torkih ob 11. uri (točni datumi so sproti objavljeni na www.zavod-parnas.org) ali pa ob sobotah ob 9. uri, ko so še fotografsko obarvani, za kar poskrbi fotografinja Milena Vintar. Začetek je vedno pred Interpretacijskim centrom Rob, v katerem se po sprehodu še okrepčamo in poklepeta.

Pomanjkanje informacij o tem, kaj pri nas raste po mokriščih, nas je pripeljalo do ideje, da sami pripravimo celovitejši popis. Med najpomembnejšimi je zagotovo loeselijeva grezovka *Liparis loeselii*, ki je vrsta Natura 2000, poleg nje pa po logovih rastejo še številne druge kukavičevke, za katere marsikdo ne ve, da so divje sorodnice orhidej in kar vse po vrsti zaščitene. Najprej zacvetijo po suhih travnikih, sledijo jim kukavičevke na mokrotnih površinah. Površen opazovalec jih

poskuša ločevati po barvah, v resnici pa obstaja kar 26 vrst kukavičevk. »Ponekod - npr. pri Knej - boste našli celo bele kukavičevke, pa v resnici običajno ne gre za drugo vrsto, ampak za albine,« razlaga Branko Dolinar, ki s svojim širokim znanjem vedno najde ustrezna imena pa tudi zgodbice, ki spremljajo posamezne rastline. Kot eden največjih poznavalcev kukavičevk v Sloveniji (poglejte si njegovo spletno stran www.orhideje.si) je prevzel levji delež popisa, neutrudno pa ljubitelje narave vodi tudi po botaničnih sprehodih. Na naši spletni strani ste lahko že vpisovali nahajališča zvončkov in kronic, vabimo pa vas, da se nam pridružite tudi pri popisovanju ostalih rastlin ter pri vseh ostalih akcijah (predavanjih, sprehodih, razstavah), ki bodo še potekale.

Besedilo in foto: Metka Starič, zavod Parnas

ZA VSE LJUBITELJE GOB

Ljubitelji gobarskih sprehodov smo 20. 4. v Parnasovem centru uživali ob predstavitvi številnih gob, ki jih je prikazala Majda Jakše Ujčič iz Roba. Gospa Jakše je diplomirana biologinja, aktivna članica gobarskega društva Ljubljana in odlična determinologinja (prepoznavalka) gob.

Vsak zadnji torek v mesecu vam bo ob 16. uri v Interpretacijskem centru Rob pomagala prepoznati gobe, ki jih boste prinesli na ogled.

Lepo vabljeni!

Zavod Parnas

NA DNEVU ZA SPREMEMBE SO NASTALI PLAKATI ZA DAN SONCA

Tudi organizatorji letošnjega DNEVA SONCA 2010, 5. festivala ustvarjalnosti, smo se pridružili vseslovenskem DNEVU ZA SPREMEMBE, ki ga je organizirala Slovenska filantropija, Združenje za promocijo prostovoljstva.

Dobill smo se v sredo, 24. marca 2010, ob 18. uri na Trubarjevi domačiji na Rašici. Ob projekciji fotografij smo obujali spomine na štiri festivale, ki so že za nami, podoživljali dogodivščine in se spominjali dela, ki smo ga skozi ta leta opravili in prehodili. Glede na to, da je festival nekomercialen, je še vedno tudi prostovoljski tako po organizacijski kot izvedbeni plati. Izjemno veseli smo,

da s skupnimi močmi z vsemi društvi in organizacijami, ki se nam pridružujejo, vsako leto zmoremo pričarati vzdusje in dejavnosti, ki navdušujejo naše obiskovalce. Naj navedemo utrinek iz medijev o lanski izvedbi festivala: „Številni zadovoljni obiskovalci so potrdili, da je to največja in najbolj razgibana tovrstna prireditev na območju od Ljubljane do Kolpe.“ (Nedelo, 24. maj 2009, str. 8)

Na letošnjem dnevu za spremembe, ki so se ga poleg predstavnikov JZ Trubarjevi kraji, Zavoda Med.Over.Net in ZRU-ja udeležili tudi naši stalni festivalski sodelavci iz TD Podgora ter člani UTŽO Velike Lašče iz Literarne skupine, ki imajo prav tako ob sredah srečanja, smo izdelovali plakate.

Nastalo je okrog 20 plakatov, ki so izjemno zanimivi, saj je vsak od njih unikat. Z njimi bomo letos vabili na DAN SONCA, 5. festival ustvarjalnosti. Dan za spremembe smo porabili koristno in konstruktivno. Skupaj smo se dobro počutili, saj smo navajeni plavati proti toku – kot ribice, ki simbolizirajo dan za spremembe.

Zavod za razvijanje ustvarjalnosti
foto: Ana Porenta

EVROPSKA SREDSTVA ZA VEČ CIVILNEGA DIALOGA

Evropska unija s pomočjo programov, kot so Mladi v akciji ter Evropa za državljane financira projekte, ki so usmerjeni k civilnemu dialogu, demokraciji in strpnosti. Samo lani je bilo s pomočjo sredstev iz teh programov v Sloveniji izvedenih več kot 160 projektov, še večje pa je število v drugih državah podprtih mednarodnih projektov, v katerih so sodelovali udeleženci iz Slovenije.

Ob dnevu Evrope se mnogi vprašajo, kakšne koristi prinaša članstvo v EU. Del odgovora na to vprašanje ponujajo programi in podporne aktivnosti, v okviru katerih EU omogoča sofinanciranje in podporo projektov, ki so usmerjeni v sodelovanje civilne družbe pri oblikovanju Evrope. Sredstva za projekte lahko pridobijo društva, zavodi, občine in druge nepridobitne organizacije.

Program Mladi v akciji omogoča podporo neformalnemu učenju in mobilnosti mladih s sofinanciranjem projektov, kot so mladinske izmenjave, projekti evropske prostovoljne službe, projekti mladih za demokracijo in srečanja med mladimi ter političnimi odločevalci.

V podporo programu Mladi v akciji deluje infoservis Eurodesk, ki mladinskim organizacijam, knjižnicam in šolam posreduje informacije o priložnostih za usposabljanje mladih in politikah EU na področju mladine.

MOVIT NA MLADINA je zasebni nepridobitni zavod, ki izvaja dejavnosti nacionalne agencije za program Mladi v akciji, v okviru zavoda pa delujejo tudi informacijska točka za program Evropa za državljane, infoservis Eurodesk in podporni center SALTO za Jugovzhodno Evropo.

Dodatne informacije:

- Spletna stran programa Mladi v akciji www.mva.si; publikacije <http://www.mva.si/ogledalo/publikacije/>

ŽUR NA GRADU TURJAK 2010 (Z RAZLOGOM)

Povsod, kjer se zbirajo mladi, je moč slišati negotovanja, da je pri nas dolgčas, da se nič ne dogaja, da ni nič zanimivega in zabavnega za mlade, da manjka vsebin in podobno. Zato smo v Mladinskem društvu VRT in Novi generaciji SLS Velike Lašče združili moči ter se lotili velikega in zahtevnega projekta organizacije velikega koncerta na prostem. Koncertnega dogodka, ki ga v naših krajih ne pomnimo že desetletja.

Ko smo tuhtali, kje in kako bi izvedli koncertni dogodek, se nam je mogočen ambient turjaškega gradu zdel kot naročen, in sicer iz več razlogov. To, da starodavno zidovje gradu ponuja čudovito koncertno kuliso, najbrž ni potrebno posebej poudarjati. Bolj pomemben in bolj globok razlog smo našli v skupni točki med negotovanjem o pomanjkanju vsebin za mlade s situacijo turjaškega gradu.

Tako kot manjka vsebin in pobud za mlade, tako manjka pobud in vsebin tudi za grad Turjak. Samo pomislite – zgodovina turjaškega gradu se prične dobrih 400 let pred odkritjem Amerike! Kaj bi na tako zgodovino, na tako dediščino porekli na primer Američani? Kaj vse bi znali iz tega iztržiti, koliko delovnih mest bi znali iz takega objekta ustvariti, kaj vse bi tak grad ponujal, če bi stal denimo v ZDA ali pa Nemčiji ali Belgiji. Pri nas pa smo v obnovo turjaškega arhitekturnega in zgodovinskega bisera vložili ogromno davkoplačevalskega denarja, potem pa nič. Seveda gre nekaterim posameznikom, društvom in zavodu Trubarjevi kraji več kot zaslužno priznanje za njihovo delo in trud, da skušajo z nekaj prireditvami letno gradu vdahnuti vsaj nekaj življenja. A to nikakor ni dovolj, saj leta po obnovi turjaški grad ne ponuja vsebin, ki bi privabile turiste, ne ponuja razvoja, ne ponuja vizije. Gradu Turjak manjka celostni pristop, ki bi mu vdahnil življenje ter omogočal razvoj. Namesto tega pa imamo le prazne kamnite zidove. Zato smo želeli z izvedbo koncerta v ambientu turjaškega gradu opozoriti na vprašanje, zakaj je grad še vedno prazen, zakaj čaka, zakaj ne ponuja vsebin, zakaj ne privablja turistov, zakaj v njem ni gostinske ali muzejske ali hotelske ponudbe, zakaj v njem ni npr. prostora za različna društva, zakaj mladim ne ponuja delovnih mest, zakaj ne ponuja razvojnih možnosti za vse nas? Toliko zgodovine,

taka dediščina, toliko praznih dvoran in soban, od vsega skupaj pa nič.

Zaradi vsega navedenega smo koncertni dogodek poimenovali Žur na gradu Turjak 2010 (z razlogom). Našemu vabilu za nastop na koncertu z razlogom so se odzvale tri glasbene skupine. Tako smo bili v soboto, 8. maja, kljub slabim vremenskim obetom priča vročemu koncertnemu vzdušju pred gradom Turjak, ki je privabil veliko obiskovalcev tudi iz drugih koncev Slovenije. Nepozabni koncertni dogodek, ki so ga naši kraji željno pričakovali že (pre)dolgo, je otvorila želimeljska melodična rokvska zasedba Pastichon, ki smo jo med drugim lahko zasledili tudi v nedeljski oddaji nacionalne televizije NLP. Fantje in dekleta so nam predstavili kvaliteten repertoar avtorske glasbe, ki je publiko zazibala v nepozaben majski večer. Sledila je zasedba prekaljenih glasbenih mačkov iz različnih zasedb pod imenom Moodindigo, kar se je odrazilo v širokem spektru glasbenih zvrsti od soula, rocka, bluesa pa vse do popa. Moodindigo so postregli z odličnimi interpretacijami ter vrhunsko izvedbo tako starejše glasbe kot tudi hitov osemdesetih in devetdesetih, vključno z najnovejšimi izvajalci, kot je npr. Lady GaGa. Za fantastičen zaključek večera, ki se je sprevrgel v pravi žur, pa so poskrbeli že legendarni pop/rock izvajalci iz Sodražice, znanim pod imenom Jur Jandar.

Ob tej priliki je potrebno izreči iskreno zahvalo vsem prostovoljcem, ki jih na taki prireditvi ni malo, da so z žrtvovanjem svojega prostega časa pokazali, da tudi v današnjih časih med mladimi še tli iskra solidarnosti in prostovoljstva za ustvarjanje skupnega dobrega. Iskrena hvala vsem.

Žur na gradu Turjak 2010 (z razlogom) je dosegel svoj prvi namen, saj je dokazal, da lahko vsak izmed mladih prevzame pobudo ter prične „ustvarjati dogajanje“. Še posebej pa upam, da bo žur z razlogom dosegel tudi svoj drugi in morda še bolj pomemben namen, da bo predramil odgovorne najprej na občinskem, nato pa tudi na državnem nivoju, da zavihajo rokave ter pričnejo bolj odgovorno in aktivno ravnati z našim turjaškim biserom, ki naj ne predstavlja samo drage investicije in velik strošek za pleča davkoplačevalcev, ampak naj ponuja predvsem možnosti za razvoj kraja, možnosti za turizem, možnosti za zaposlitve ter za možnosti boljšo prihodnost vseh nas.

Rok Borštnik

PAZI, ČAS!

ORATORIJ ROB 2010 OD 29. 6. DO 4. 7.

Priprave za letošnji oratorij so že v teku. Letošnja zgodba se navdihuje po mladinskem romanu, katerega glavna junakinja je deklica Momo, ki ljudem vrača izgubljeni čas. Sivi gospodje so jih namreč ujeli v veliko prevaro. Prepričali so jih, da so nekatere stvari izguba časa: npr. pogovor s prijatelji, obisk starejših, igra ... Prepričali so jih tudi, naj delajo več in hitreje, da bodo uspeli, prišli do denarja in postali slavni. A ljudem kljub hitenju ni uspelo priti do lepšega življenja. V resnici so imeli še manj časa in slabše živeli. (Kaj ni to odraz današnjega življenja?)

Aktualna tema o času, ki nas nenehno žene - vse je treba narediti čimprej.)

V življenju pa je čas za vse stvari, ljudi in opravila, zato bodi pozoren na čas, da ga ne boš preveč zapravil za ene stvari, da ga ne bi po naključju zapravil za nevredne dejavnosti, da ga boš namenil vsakemu in vsaki stvari, kolikor mu ga moraš nameniti. PAZI, AS tudi ti!

Oratorij bomo začeli skupaj s starši v torek, 29. 6., zvečer.

[Prijava do četrтка, 24. 6., zbira Nina Kovačič – 041 254 990. Poskrbi za pravočasno prijavo!](#)

Romana Petrič

LITERARNA SKUPINA UNIVERZE ZA TRETJE ŽIVLJENJSKO OBDOBJE

UČENJE VSE ŽIVLJENJE

Razmišljanja v tednu slovenske knjige - Pripovedi o branju, pisanju in knjigah

Marinka:

V otroštvu je bilo malo literature, v šolskem obdobju je bil vir literature šolska knjižnica, domačih branj nismo imeli radi, pravljice pa so me od nekdaj zanimalo. V srednji šoli mi kot obvezno čtivo grška literatura ni bila blizu. Veliko sem brala, ko sem ponoči delala v službi, knjige pa sem tudi kupovala. Spoznala sem se s strokovno literaturo, in nad to sem izjemno navdušena – niso bile le knjige iz medicinskega področja, še posebej laboratorijskega, bile so tudi brošure, podlistki, članki. Ko sem šla v pokoj, mi je bilo kar hudo, da bom zdaj to znanje zapustila, a vseeno me to še vedno osrečuje in še vedno berem. Moja obvezna literatura je revija Zdravje, zame je to branje za cel mesec, saj ne zmorem več toliko brati. Zelo rada sem brala Martina Krpana, zdaj berem Krpan – vojak diplomat. Spominjam se tudi, da sem nekoč kupila knjigo Pesem ptic trnovk in sem bila razočarana nad njo, ker sem najprej gledala film. Mislim, da je veliko boljše, če najprej prebereš knjigo in šele nato gledaš film. Ob branju si sam predstavljaš, kakšni so junaki, kako govorijo, kje živijo ...

Meta:

Moje srečanje s knjigo je bilo čudno. Moj oče je bil po srcu in velikosti sokol, mama pa preprosta gospodinja. Oče je imel veliko knjig, mama tega ni cenila. Ko ni imela ničesar za podkuriti, je strgala liste iz knjige in z njimi podkurila. Ko je oče vzel knjigo v roke, je videl, da so listi iztrgani, dolgo ni ugotovil, kako to, ko pa je, je bil zelo hud. Mama se je kasneje nekoliko spremenila. Kako sem se naučila brati in pisati, ne vem, imela sem dve sestri, ki sta bili starejši od mene 8 in 10 let. Spominjam pa se, da je bil pri nas prvi maj zelo velik praznik. Pri štirih letih, ko smo šli na Pečarja nad Sostrim za godbo na prvomajsko praznovanje, sem prvič recitirala Povodnega moža. Kako sem se ga naučila, ne vem. Najbrž od sester. Kmalu po tem me je povozil motor in ko sem se po 10 dneh zbudila iz kome, je oče rekel: verjel bom šele takrat, da otrok ni prizadet, če mi pove Povodnega moža. Povedala sem celo pesem in oče si je oddahnil. Vedno sem rada recitirala poezijo, želela sem si na igralsko akademijo. Obožujem literaturo o alpinizmu, gorah, hribih. Prebrala sem vseh 12 Kugyjevih knjig. Za dolga branja se ne morem več tako skoncentrirati. Zdaj po delčkih berem Sveto pismo in seveda slikanice z vnučki. Moja najljubša knjiga je Mali princ.

Marko:

Ne spominjam se, da kdaj ne bi znal brati. Moj spomin ne sega tako daleč. V družini smo bili trije bratje, bil sem najmlajši. Starejša sta bila tri oziroma pet šolskih let pred menoj. Ko smo se po vojni preselili iz Ribnice v Ljubljano, s seboj nismo imeli kaj veliko stvari. Vzeli smo najnujnejše stvari, in spomnim se, da so bile med temi stvarmi tudi knjige. Najbolj imenitne so bile Žametni copati, Quo vadis domino in v rjavo usnje vezana, obrobljena z zlatim robom in rumenim trakcem Zgodovina VKPB (vsekomunistične partije boljševikov), ki jo je ata dobil ob vstopu v partijo in jo je podaril moji mami za poročno

darilo. Spominjam se tudi revij Dom in svet izpred vojne in Slovenskega poročevalca. Tetka, ki je šla za medicinsko sestro v Beograd, je vedno, ko je prišla k nam na obisk, prinesla Borbo, napisano v cirilici. Spominjam se, da je v »škrnicljih«, narejenih iz Borbe, prinesla kavo. Jaz sem jo raztresel, ker se mi je zdel časopis vrednejši od vsebine.

Ko je moj srednji brat hodil v prvi razred, sem bil star tri leta. Doma se je učil pisati in brati, najbrž sem se tudi jaz takrat naučil brati. Zato se mi zdi, da to znam že od vedno. Starejši brat je šel v klasično gimnazijo, ko jaz še nisem hodil v šolo. Zelo veliko se je učil, spomnim se, da je mama prišla domov in ga je vprašala: »Nejči, si se učil?« Jaz pa sem ji rekel: »Ja, saj sem ga jaz vse izprašal.« Mamo je zanimalo, kako sem to naredil: »Nejči je povedal latinsko besedo in prevod, jaz sem pa gledal v knjigo in preverjal, če je pravilno. Kako pa bi drugače spraševal nekoga?«

V šoli sem moral velikokrat brati naglas sošolcem, hodil sem tudi v knjižnico in v vreči, narejeni iz jute, nosil knjige. Navdušil sem se tudi nad križankami, ki so bile v Cicibanu, še posebej, ker sem imel občutek, da vem več od srednjega brata, ki sem mu pomagal pri reševanju. Literaturo sem vzljubil, dokler se ni bilo treba v šoli naučiti prve pesmi. Spominjam pa se Župančičevih Sto ugank.

Spominjam se tudi edinega stripa tistih časov - Sambo in Joko (lev in opica). Tudi tega sem spoznal pred šolo in ga znal na pamet, pa še slike so veliko pripomogle k temu. Ne spominjam se, da bi me kdo kdaj učil brati ali pisati, kar znal sem.

Knjiga mi danes pomeni pomočnico, v njej najdem podatke za seminarske, za gesla v križankah, za marsikaj, s čimer se ukvarjam. Zame je najboljša knjiga Dobri vojak Švejk, ki sem jo prebral po moji evidenci osemindesetkrat. Že zdavnaj jo znam na pamet, a ko odprem prvo stran in začnem brati, se nadvse zabavam, vedno se začnem smejati.

Lojze Marjan:

Med vojno sem bil predšolski otrok, ko je bila mama štiri mesece v bolnišnici, naju je z bratom čuvala sestrična. Da bi me zaposlila, je rekla, naj začnem pisati. Tako sem pri štirih letih začel pisati SEVR – ko je zmanjkalo papirja, sem začel s čimerkoli, kar je puščalo sled, pisati to besedo vsepovsod. V šoli smo se naučili tudi ostale črke. Potem sem na planke pisal »Tito ima rdečo rito«. In to je bilo najhujše, kar se je lahko staršem zgodilo, bilo je namreč nevarno početje po vojni. Mi smo pogoreli, nismo imeli ne knjig ne drugega. Šolo sem sovražil, ker me je učitelj tepel. Z bratom sva bila najbolj srečna, ko sva pasla koze v gmajni. Tam sva brala odprto knjigo narave, spoznavala sva kotičke in življenje gozda in travnikov. V nižji gimnaziji pa se mi je odprl drug svet, spoznal sem knjige in bogato šolsko knjižnico. Ko sem prebral kakih 50 knjig, sem ugotovil, da je vse skupaj zmešnjava. Zato sem se lotil beleženja o prebranih knjigah: zapisal sem si ime avtorja, naslov knjige, imena glavnih oseb in v nekaj stavkih vsebino knjige. Prišel sem do številke 1000 v štirih letih. Potem sem šel na učiteljske, nehal sem brati, a ne ker me ni zanimalo, pač pa zaradi preživetja – ukvarjal sem se z gobarjenjem, inštruiranjem ... da sem zaslužil za življenje. Po 18. letu sem ugotovil, da se da tudi s pisanjem zaslužiti – začel sem pisati v Pavliho (vsi ljudje vse vedo) – pisal sem tudi, ko sem bil pri vojakih. Potem so prišle objave v Anteni, občinskih listih, Dolenjskem listu – pet let sem pisal Krpanove novice, Naše malo mesto, ... Dobil sem tudi nekaj literarnih nagrad za zgodbe v Dolenjskem listu in Anteni. Pisanje me še vedno zanima.

Veliko sem bral tudi strokovno literaturo (tehnično področje), rad sem imel matematične uganke. Prebral sem vse knjige iz

zbirke Večernice. Zdaj pišem pravljice za otroke, predvsem zaradi vnukinje, ki je navdušena, da ji pripovedujem zgodbe.

Darinka:

Moje prve izkušnje s knjigo so prišle skozi versko literaturo, vseč so mi bile zgodbe iz svetega pisma, še posebej pa ilustracije. Spominjam se Zamorčka in Domoljuba. V naši družini so vsi veliko brali, razen mene. Nisem brala, tudi v gimnaziji sem prepisovala domača čtiva. Ko sem rekla profesorici, naj mi priporoči, kaj bi brala, da bi vzljubila branje, mi je svetovala, naj preberem Tolstojeve spise - in želja je bila zatrta. Ko sem se spoznala s strokovno medicinsko literaturo, sem se

navdušila nad njo. Še vedno sem očarana. Zdaj veliko berem, rada imam tudi leposlovje. Blizu so mi biografije, knjige s psiholoških pridihom. Pri vsaki knjigi, ki jo berem, imam list in svinčnik, da si izpisujem zanimive misli, dele. Cenim vsako knjigo, ker sem prepričana, da v vsaki knjigi lahko nekaj najdeš – tudi če ni sporočila, je lahko le trenutek, pomisel, zanimiva in tehtna misel. Nisem človek, ki bi rekla – ne, tega ne bom brala - tudi če kdo reče, da je knjiga slaba, me zanima, zakaj je slaba, zato jo moram prebrati. Rada si sama ustvarjam mnenje o knjigi. Ne predstavljam si življenja brez knjige.

Spraševala in zapisala Ana Porenta

PROSTOVOLJNI KULTURNI MEDIATORJI NA SV. AHCU

V mesecu maju smo ponovno pričeli z nedeljskimi dežurstvi na Gori pri cerkvi sv. Ahaca, kjer si lahko pohodniki v samostojem zvoniku ogledajo stalno zgodovinsko razstavo Po sledovih Andreja Turjaškega, v cerkvi pa freske Janeza Ljubljanskega iz 15. stoletja.

Z dežurstvi je v lanskem letu pričel zavod Parnas, ki je tudi zagotavljal prostovoljce čez poletje, v letošnjem letu pa so to delo pričeli opravljati usposobljeni prostovoljni kulturni animatorji, ki obiskujejo krožek Naš kraj včeraj, danes, jutri v okviru Univerze za tretje življenjsko obdobje Velike Lašče – Učenje vse življenje.

Marko Kožar, Meta in Lojze Šporar, Marinka Dernovšek in Polona Cvelbar si pridobivajo znanje o zgodovinskih, geografskih in etnoloških znamenitostih naših krajev v omenje-

Kulturni animatorji na ogledu

Foto: Metka Starič

nem krožku (nekateri že od leta 2006). Tam so dobili tudi osnovne informacije o zgodovini cerkvice Sv. Ahaca. Umetnostna zgodovinarica Marjana Dolšina jih je dodatno poučila o umetnostnozgodovinskih značilnostih cerkve, zgodovinarica Barbara Žnidaršič in Metka Starič pa sta jim predstavili razstavo Po sledovih Andreja Turjaškega. Seveda je bil sestavni del usposabljanja tudi ogled na terenu.

Naloga kulturnih animatorjev je, da v času dežurstva prijazno sprejmejo naključne obiskovalce, jih seznanijo z osnovnimi informacijami in jim predlagajo, katera znamenitost v občini je še vredna ogleda. Ognjeni krst so uspešno prestali, za kar

jim čestitamo in se jim tudi javno zahvaljujemo, saj pomagajo predstavljati našo kulturno dediščino in bogatiti kulturnoturistično ponudbo občine. Zahvaljujemo se tudi vsem mentoricam, hkrati pa vabimo k sodelovanju tudi še vse druge, ki želijo svoje nedeljske urice v poletju preživeti na malo drugačen, poučen in zabaven način.

Kdo so sploh prostovoljni mediatorji v kulturi?

Prostovoljni mediatorji v kulturi so starejši odrasli, ki se v okviru izobraževalnih programov UTŽO izobražujejo za prostovoljno delo s kulturno dediščino – za varovanje kulture v snovnih in nesnovnih oblikah.

»Začetki izobraževalnega programa »Kulturni mediator« segajo v leto 2006, ko je bilo med Univerzo za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani in Narodnim muzejem Slovenije ob finančni podpori Evropske komisije vzpostavljeno prvo programsko sodelovanje na področju ohranjanja kulturne dediščine v obliki organiziranega prostovoljnega dela. Prvih enajst prostovoljnih kulturnih mediatorjev se je leta 2007 pod mentorstvom zgodovinarke dr. Maje Žvanut s svojim delovanjem vključilo v muzejsko razstavo Slovenski jezik: identiteta in simbol. Kratka zgodovina Slovencev. Osnovna vloga starejših kulturnih mediatorjev je bila obiskovalcem približati vsebino razstave skozi zgodbe muzejskih predmetov, ki so jih prostovoljci poznali bodisi iz izobraževanja (na univerzi in v muzeju) bodisi – in to je pomenljivo – iz zakladnice lastnih življenjskih izkušenj in znanja. Raziskava je pokazala, ne samo da se skozi organizirano prostovoljno delo starejših uresničujejo cilji izobraževanja starejših, kot so osebnostna rast, samouresničevanje in osmišljanje lastnega življenja, ampak tudi, da prostovoljno delo starejšim nudi možnost sooblikovanja družbenega okolja.«

(S. Kneževič 2007; S. Kneževič, S. Jelenc Krašovec 2008).

Zgledu ljubljanske Univerze za tretje življenjsko obdobje in Narodnega muzeja Slovenije so kmalu sledili drugi: Arhitekturni muzej Ljubljana v sodelovanju z ljubljansko Univerzo za tretje življenjsko obdobje, Muzeji Radovljanske občine v sodelovanju z Univerzo za tretje življenjsko obdobje v Radovljici in Loški muzej Škofja Loka v sodelovanju z Univerzo za tretje življenjsko obdobje v Škofji Loki. V letu 2008 je bilo v te muzeje vključenih več kot 40 prostovoljnih kulturnih mediatoric in kulturnih mediatorjev. V letošnjem letu pa se je projektu priključil tudi Javni zavod Trubarjevi kraji.

Pripravila: Barbara Pečnik, vodja in koordinatorka UTŽO Velike Lašče Učenje vse življenje

OBISK PRI STOLETNICI S. PACIJENCIJI TISELJ, ROJENI NA RAŠICI

VELIČINA ČLOVEKA NI V NJEGOVI SPOSOBNOSTI IN IZOBRAZBI. ŠE MANJ V DENARJU, POLOŽAJU IN SLAVI. PRAVA VELIČINA ČLOVEKA JE V TEM, DA ZNA BITI TO, KAR JE, DA ZNA CENITI TO, KAR MU JE DANO, IN S TEM VSAK DAN IZPOLNITI SVOJE ŽIVLJENJSKO POSLANSTVO. MED TAKŠNIMI LJUDMI JE PRAV GOTOVO REDOVNICA, S. PACIJENCIJA TISELJ, PO DOMAČE COLNARJEVA REZKA Z RAŠICE, KI TO SVOJE POSLANSTVO IZPOLNJUJE ŽE VEČ KOT STO LET.

Bilo je sončno aprilsko popoldne, ko sva se napotila v Malo Loko pri Domžalah, da bi obiskala našo stoletnico s. Pacijenciji, ki je 15. oktobra lani izpolnila častitljivih sto let svojega bogatega življenja. Obe še živeči rodni »Colnarjevi« sestri živita v samostanu pri Družbi sester sv. Križa v Mali Loki.

V družini Tisljevih je bilo devet otrok, šest fantov in tri dekleta. Vsa tri dekleta so se odločila za redovniški poklic, brat Dominik pa se je pri salezijancih na Rakovniku pripravil za duhovniški poklic. Kot klerik je leta 1942 končal klasično gimnazijo in nadaljeval študij teologije. Ob koncu vojne se je skupaj z bratom Ivanom umaknil na Koroško. Od tam sta bila vrnjena in nato kot mnogi drugi izginila v enem od množičnih slovenskih grobišč.

Med potjo sva oživila bežen spomin iz najinega otroštva, ko sva kot sosedova otroka opazovala občasni obisk vseh treh »Colnarjevih« sester doma. Največkrat sva jih videvala ob raznih pogrebih domačih in sorodnikov. Otroci smo jih v tistih časih gledali z velikim občudovanjem in spoštovanjem, saj je bilo tudi takrat malo družin, ki so imele toliko duhovnih poklicev.

Najstarejša Francka z redovniškim imenom sestra Vivina, kar pomeni življenje, je bila rojena leta 1906 in je že pokojna. Sestra Pacijencija (ime pomeni potrpežljivost) je pred leti popolnoma oslepela in skoraj oglušela, zato sva se o njenem življenju pogovarjala z njeno rodno sestro Mimiko – sicer redovno sestro Sapijencijo (ime pomeni modrost), ki bo 3. avgusta letos izpolnila 93 let. Njeno glavno poslanstvo je trenutno skrb in pomoč svojih onemogli rodni sestri. Ko naju je zagledala, se je iskreno, prav po otroško razveselila. Ni mogla dojeti, s čim si je ta obisk zaslužila. Takoj se je pristrčno zahvalila v imenu svoje sestre za lepo voščilo župana občine Velike Lašče, ki ga je ta prejela ob stotem rojstnem dnevu. To je obe še bolj spodbudilo, da našo župnijo in občino vsak dan priporočata v molitvi. Naročila je še posebne pozdrave za župana in g. župnika.

Sestra Sapijencija je pri svojih 92 letih zelo vedra, duhovita in čila. Še vedno kakšno besedo potegne po »raško« in zraven duhovito pripomni, da je »prava Colnarca«. Omeni, da se nikdar ni pokesala izbire redovnega poklica. Še sama ne more verjeti, da je po toliko letih garaškega dela – opravljala je službo rentgenskega tehnika v raznih krajih tedanje Jugoslavije – še vedno tako polna moči. Med tem ko smo čakali, da pripeljejo onemoglo s. Pacijencijo, je stekel pogovor.

Prosila bi vas, če nama lahko na kratko opišete življenjsko pot vaše rodne sestre Pacijencije, ki je oktobra lani praznovala stoti rojstni dan.

S. Pacijencija (Terezija) je bila rojena 15. oktobra 1909 na Rašici, župnija Velike Lašče. Osnovno šolo je obiskovala v Velikih Laščah. Večkrat je morala popaziti na mlajše brate ali sestro, ko so bili starši na polje. S štirinajstimi leti je odšla v Ljubljano, da bi se naučila šivanja in vezenja. Stanovala je zavodu Jozefinum, kjer so sestre sv. Križa vodile šiviljsko šolo.

Šola je trajala tri leta. Sestre v zavodu so bile zelo dobre, bila je tudi

v dobri družbi deklet, duhovno življenje je bilo bogato: vsak dan sv. maša, večkrat je šla v cerkev sv. Jožefa, ki je bila čisto blizu zavoda. V Ljubljani se je začela učiti tudi igranja na klavir. Bila je tako zaposlena, da skoraj ni utegnila pomisliti na dom.

Življenje sester je bilo mladi Tereziji všeč, posebno še njihovo duhovno življenje. Ob njihovem zgledu je začutila, da jo Gospod kliče v posvečeno življenje. Odločila se je, da po končani šoli zaprosi sestre za vstop v samostan. Doma ji tega niso nasprotovali in tako je bila njena odločitev popolnoma svobodna. Hvala Bogu in Mariji, da je zmogla lepo in odgovorno opravljati svoje poslanstvo. Vedno je čutila Božjo pomoč in vodstvo. Njeno geslo je bilo: »Po Mariji k Jezusu!« Najbolj ji je bil pri srcu Marijin hvalospev, najljubša pesem pa Marija, ti mati si moja.

Leta 1928 se je poslovila od svojih domačih, njen nov dom je postal samostan v Đakovem na Hrvaškem. Leta priprave na redovniški poklic je preživela v provincialni hiši. Bog ji je podaril spretno roko in zato je lahko s svojimi talenti bogatila cerkvena oblačila v samostanski vezilnici. Nekaj let je poučevala šivanje in ročna dela na srednji dekliški šoli v Hercegnovi. Pri svojim delu je bila vedno zelo vestna in natančna.

Bila je tudi vzgojiteljica, katehistinja in organistka v raznih župnijah Jugoslavije, v Sloveniji pa je katehizirala in orglala v župniji Sv. Roka v Dravljah. Večkrat ji je bila zaupana služba hišne predstojnice.

Starost, onemoglost in slabovidnost so jo v zadnjih letih skoraj povsem priklenili na bolniško posteljo. Kljub temu pa ji ni dolgčas: skupaj z mano vsak dan v molitvi kličeva blagoslov na svojo redovno skupnost ter Cerkev doma in po svetu. Velikokrat si zapoje kakšno staro cerkveno ali narodno pesem. Vsak dan jo posebej razveseli nebeški Gost, ki ga v podobi hostije sprejme v svoji sobici s široko razprostrtimi rokami in pozdravom: »Živjo, Jezus!« v svoje veliko, ljubeče srce.

Sestra, kaj vse se spominjate iz svojega in njenega otroštva: starši, Rašica, župnija ... Kaj ji je najbolj ostalo v spominu?

Imeli smo zelo dobre starše in lepo družinsko življenje. Globoko versko življenje očeta Antona in mame Frančiške in njun lep zgled so zelo blagodejno vplivali na vseh devet otrok. Oče je bil dolga leta mežnar. Vzgajali so nas ne toliko s »šibo«, bolj s poslušanjem. Šiba je bila, a samo za strah. Redna vsakdanja molitev, krščanski nauk in branje Sv. pisma ter dobrih knjig nas je povezovalo v lepo in složno družino. Sad tako globokega duhovnega življenja so bili štirje duhovni poklici iz naše družine. Najmlajši brat Dominik je kot salezijanski bogoslovec po drugi svetovni vojni umrl mučeniške smrti. Bila sem že od doma, ko se je Dominik odločil za duhovniški poklic. Vem, da je bil srečen v svoji odločitvi za vstop v salezijansko skupnost. Vse tri sestre smo vstopile v samostan sester sv. Križa v Đakovu na Hrvaškem.

Raščane imava obe v zelo lepem spominu. Bili so dobri ljudje. Držali so skupaj in si pri vsem pomagali. Versko življenje v vasi je

bilo zelo živo. Nimam lepše slike, kot je ta, ko so šle vse družine iz vasi z otroki k maši v Velike Lašče. Hodilo se je seveda peš, ne tako kot danes, ko je treba povsod z avtomobilom.

Koliko otrok je bilo v družini? Kakšne so njihove življenjske poti?

Poleg prej omenjenih dveh sester in brata Dominika sta dva brata umrla že v otroštvu. Najstarejši Tone se je izučil za čevljarja, a je kasneje postal žandar in po koncu vojne je odšel v Ameriko. Njun sin jih še vedno pokliče. Na domu je ostal brat Stane, Ivan pa se je izučil za trgovskega pomočnika in je tako kot brat Dominik po drugi svetovni vojni končal v enem od breznov mučeništva in smrti.

Med otroki so se kar štirje odločili za redovni poklic. Kako so sprejeli to odločitev starši in domači?

Starši so nas zelo lepo versko vzgajali. Oče je večkrat poudarjal: »Bog te vidi«. Glede hrane smo imeli red. Ko je bilo kosilo, smo bili vsi pri mizi in jedli iz ene skleda, kar nas je močno povezovalo. Odločitev vseh štirih otrok za duhovniški poklic so starši zelo lepo sprejeli. Ko sem najprej o tem vprašala mamo, mi je dejala, da naj vprašam očeta. On pa je rekel: »O ja, lahko greš, a da nam ne boš delala sramote«.

Vsak večer smo kleče molili rožni venec. Mama in ata sta ves dan delala, zvečer pa kleče molila. Čutili smo ljubezen med njima in do nas. Nobenega pritiska nismo čutili. Vzgajali so nas iz čiste ljubezni, lahko bi rekla »samostansko«. Spominjam se raznih njihovih dobrohotnih opozoril, kot npr. kako se obnašati pri mizi, kako se držati reda, kako se vesti do soljudi, še posebno do svojih najbližjih v družini in v vasi. Dopovedovali so nam, da ne more biti v življenju vse le po naši volji. Velikokrat je zadostoval samo pogled očeta ali mame, pa smo vedeli vse.

Ko sem kasneje prihajala domov, nisem nikoli čutila kakšnih nasprotovanj. Je pa oče je večkrat poudarjal, da si bo vsak sam iskal svojo srečo in bil za njo tudi odgovoren.

Kdaj ste začutili, da vas Bog kliče v »svojo« službo? Ali nam lahko na kratko opišete vašo življenjsko pot od odločitve za redovni poklic pa do upokojitve?

Na mojo odločitev za redovni poklic je vplivala starejša sestra Terezija, ki nas je obiskala pred prvimi zaobljubami. Prav ona je s svojim lepim zgledom majhno iskrico v meni zanetila v velik ogenj.

Z 12 leti sem bila sprejeta med gojenke v dakovskem samostanu in tam sem obiskovala meščansko šolo. Po končani mali maturi me je predstojnica kot kandidatko poslala v Zagreb, kjer sem obiskovala šolo za rentgenskega tehnika, hkrati pa sem delala v Zakladni bolnici. V Zagrebu sem delala 12 let.

Postulat in noviciat sem opravila v Đakovu. V tem času sem globlje spoznavala redovno življenje in njegova pravila ter poglobljala osebni odnos z Bogom.

Po končanem noviciatu sem z ljubeznijo in odgovornostjo opravljala službo rentgenskega tehnika na raznih krajih tedanje Jugoslavije. Bila sem srečna, ker sem lahko pomagala bolnikom. V skupnosti smo se sestre lepo razumele, si pomagale in se duhovno bogatile.

Takrat je v Beogradu Vojaška medicinska akademija iskala primerne sestre za zagon celotne akademije. Tako so zaposlili Družbo sester sv. Križa in prav naše sestre so postavile celotno akademijo na noge. V Srbiji so nas vsi ljudje zelo lepo sprejeli in nas zelo cenili. V Vojaški medicinski akademiji smo imele svojo kapelo. Doktorji so bili zelo skromni, vse so dali od sebe, da bi pomagali bolnikom. Tu sem bila 15 let. Iz Beograda pa sem spet odšla v Zagreb na dermatološko kliniko Šalato.

Kako ste bili v času svojega delovanja povezani s Slovenijo in rodno vasjo? Kdaj ste bili nazadnje na Rašici?

Zaradi zasedenosti smo vse tri sestre redko hodile domov. Ko so še živeli starši, smo zaradi njih le kdaj prišle v rodno vas Rašico, saj smo jih tudi pogrešale. Po njihovi smrti smo imele redne stike s svojim bratom Stanetom, ki je ostal na domu. Sedaj, ko je tudi on

že pokojni, pa nas obiskujejo domači z Rašice. Na Rašici sem bila nazadnje pred dvema letoma.

Kdaj ste se vrnili v Slovenijo in kaj je botrovalo tej odločitvi?

Po upokojitvi sem se odločila za vrnitev v Slovenijo. Ko je bil leta 1970 ustanovljen slovenski Vikariat sester sv. Križa, je bil to tudi zame nov izziv. Opravljala sem različna dela v skupnosti, nekaj let tudi na župniji v Idriji.

Kako so danes zaznamovani vaši dnevi, s čim se ukvarjate?

Sedaj je moje glavno delo molitev in pomoč svoji rodni sestri, ki je že v stoprvem letu in je pred nekaj leti oslepela. Pa sama zase in za svojo sobico še poskrbim. Velikokrat se v molitvi spominim na rodno vas in rodno faro Velike Lašče, kjer sem prejela vse zakramente. Velikolaška cerkev mi je zelo pri srcu. V molitvi se spominjam tudi vseh velikolaških duhovnikov, še posebno pa sedanjega župnika. Od prvih dni svojega redovnega življenja sem Bogu hvaležna, da pripadam veliki mednarodni družini usmiljenih sester sv. Križa. Zahvaljujem se mu tudi za mojih 92 let življenja in še bolj za 70 let redovnega življenja.

Ali imate morda še kakšno sporočilo ali nasvet?

Iz svoje tako pozitivne izkušnje, kar se tiče vzgoje staršev, lahko rečem, da je ta zelo, zelo pomembna, saj vse, kar v otroku ostane dobrega, lepega in toplega, ostane od staršev in družine.

Na koncu najprej iskreno čestitamo vaši rodni sestri Pacijenciji za tako visok življenjski jubilej in ji želimo veliko blagoslova, poguma in potrpežljivosti. Naj ji kolikor mogoče služi zdravje, da bi še naprej razveseljevala s svojo hudomušnostjo in vedrino svoje sestre. Vam, s. Sapijencija, pa želimo pri vaših 92 letih dovolj moči, da bi še lahko tako lepo skrbeli za svojo sestro pa tudi zase. Hkrati pa se priporočamo, da se nas spominjate v svojih molitvah predvsem z namenom, da bi župnija Velike Lašče spet postala župnija z duhovnimi in redovnimi poklici, kot je to nekoč že bila.

Po končanem pogovoru so s. Pacijencijo pripeljali na vozičku. Kljub temu da je prikrajšana za lepoto pogleda in melodijo besede, je vesela in duhovita. Zelo rada prepeva narodne in cerkvene pesmi, saj se je vsa leta svojega življenja pri sestrah ukvarjala z orgljanjem. Sosestre razveseljuje s svojo hudomušno in igrivo naravo. Čeprav je imela nekaj dni pred najinim obiskom vročino, sva se bala, da zaradi tega ne bo najbolj razpoložena. Pa je bil strah odveč.

Ves čas, ko je bila z nami, je prepevala. Ko jo je sestra vprašala, če bi kaj popila, je odvrnila, da bi, pa ne čaj, ampak vino. In že je začela tisto staro: »En starček je živel ...« Ko smo jo vprašali po Trubarju, se je kar razvezila nanj, češ da je bil hud prevarnik in krivoverec. Razumljivo, v njenih casih je bil odnos do Trubarja zelo odklonilen. O bratu Dominiku pravi, da je bil priden, dober in da je imel rad Boga iz vsega srca. Zato ga ima tudi ona nadvse rada. O svoji sestri Mimiki, s. Pacijenciji pa pravi, da je potepuh.

Iz otroštva se spominja, kako je hodil sosedov Škuljev oče. To nam je celo pokazala s pomočjo palice kot opore. Nazadnje je bila na Rašici pred 15 leti. Od

leta 1989, ko je imela težjo operacijo, ji spomin zelo peša. Kot šivilja je bila zelo natančna. To se pri njej odraža še sedaj, ko jo sestre oblačijo. Vedno jo skrbi, če ji obleka lepo pristaja, čeprav skoraj nič ne vidi. Ob pomoči sosester še vedno naredi nekaj korakov. Pri močeh jo drži tudi to, da ima še vedno dober apetit.

Ko sva se poslovila od obeh »stark«, sva čutila, da s seboj odnašava nekaj, za kar se je bilo vredno pripeljati v Malo Loko. To je spoznanje, kolikšna veličina in bogastvo se lahko skriva v na videz neobglenem človeku. Tako dolgo življenje, polno preizkušenj, garanja, razdajanja pa vedrine, vdanosti in molitve. To je res kakor gosto popisana knjiga, čeprav z obledelimi platnicami, ki te pritegne, da ne moreš zaspati, dokler je ne prebereš.

FOLKLORNA SKUPINA VELIKE LAŠČE

Članice Društva podeželskih žena in člani Konjerejskega društva, ki sestavljamo folklorno skupino, smo v sezoni 2009/2010 pridno vadili in izpeljali naloge, ki smo si jih zastavili za to pomlad.

V mesecu marcu smo zaplesali varovancem Delovno varstvenega zavoda v Ponikvah. Varovanci doma so bili vidno navdušeni nad našim nastopom. V naših srcih bo za vedno ostalo njihovo pristno veselje in hvaležnost, ko smo na koncu ob zvokih harmonike in berde zaplesali še Avsenikovo polko »Na Golici«.

11. aprila smo v sodelovanju z Občino Velike Lašče izpeljali dobrodelni koncert Pozdrav pomladi. Telovadnico je napolnilo veselje do glasbe v izvedbi domačih ansamblov in drugih sodelujočih. Ob polki in valčku pa smo se zavrteli tudi člani folklorne skupine.

17. aprila smo nastopili na Območni reviji folklornih skupin Ljubljana-okolica »Hitro zasuč se okol« v Horjulu. Tu smo gostovali že četrto pomlad in vsako leto pokažemo, kaj smo se novega naučili.

26. aprila smo najeli kombi, si ogledali mednarodni folklorni festival SLOFOLK v Šentvidu pri Stični. Predstavniki iz Škotske so zaplesali v svoji tradicionalni noši, ki se imenuje kilt. Posebej zanimivo je bilo v živo videti moške muzikante na odru, kako previdno so si podvihali kilte (krila) in se počaaaasi usedli na stole. Značilne dude so zaigrale otvortveni splet. Ob nastopu Folklorne skupine iz daljne Litve pa je odru zavlada vsa lepota glasbe, plesa, petja in igre. Dragi bralci Troble, lepo povabljeni na prireditev prihodnje leto.

FOLKLORNI VEČER VELIKE LAŠČE

V četrtek, 6.maja 2010, smo v dvorani Levstikovega doma v Velikih Laščah priredili srečanje folklornih skupin.

Predstavile so se nam kar štiri folklorne skupine. Zaplesala nam je Folklorna skupina Vidovo iz Šentvida pri Stični, Folklorna skupina Poskočni Hribci iz Golega nad Igom, Folklorna skupina Društva podeželske mladine Velike Lašče ter gostitelji Folklorna skupina Velike Lašče.

Plesalkam in plesalcem folklorne skupine Vidovo se v nastopih pozna, da delujejo že 18 let pod strokovnim vod-

stvom gospe Nataše Hribar ter da so gostovali že v Franciji, na Češkem, v Nemčiji, Avstriji, Italiji ter v Mehiki. Skupina ohranja različne ljudske običaje in plesne slovenskih pokrajin. Zaplesali so nam splet gorenjskih plesov s polko ter splet Kowtre šivamo, v katerem smo videli mazolko, nojkatoliš, pajrišpolko.

Folklorna skupina Poskočni hribci deluje štiri leta. Na odru so nam z spletom belokranjskih spletov obudili spomin na kolo »Lepa Anka« ter kolo Fruške, jabuke, slive. Nemo kolo je nekaj posebnega, saj se sliši samo zvok korakov brez glasbene spremljave. Tu prav gotovo pride do izraza vaja in še enkrat vaja. V drugem spletu nas je plesalka Eva s solo petjem popeljala v prekmurske ravnice, plesalci pa so nam zaplesali cehovski ples »tkalečka ter ples Pajeriš in Točak.

V uvodu nastopa Folklorne skupine Velike Lašče se pred nami odigra skeč, ki ga je napisala Gospa Anita Šefer. V skeču se gospa Milka odpravi v trgovino po kruh in se ob hudomušnem srečanju z mlado Marjano spominja časov, ko se je spoštovalo starejše ljudi, običaje in kruh. V adventnem času se ni smelo plesati, zato so ljudje komaj čakali na Štefanji dan. Splet s plesom, poimenovan Štefanji dan, nato nadgradijo Domen s harmoniko in Jakob z berdo ter plesalke in plesalci, ki že stojijo na odru. Odrsko postavitvev je pripravila gospa Marta Debeljak.

Kot zadnji so nam na odru prvič zaplesali in se predstavili članice in člani Folklorne skupine Društva podeželske mladine Velike Lašče. Mladi so začeli z vajami v januarju 2010. Skupina šteje 7 parov. Vodi jih Marjana Virant. Na harmoniki jih spremlja Srečko Hedžet.

V spletu so nam predstavili dolenske plesne, šivali so žaklje, nato plesali štajeriš, ples so nadaljevali s poskočno mazolko, valčkom in siroto. Zaključili so s pesmijo okoli mize in puštertancem.

Za prvi nastop so si sposodili obleke in obutev pri FS Vidovo in FS Zagradec, za kar se jim zahvljujejo. Na odru so navdušili in poželi bučen aplavz publike. S svojo zagnanostjo in energijo so nam dali slutiti, da bodo z vajami nadaljevali ter si mogoče že prihodnje leto dali sešiti lastne obleke. Mlada skupina si zasluži vse čestitke!

Gostitelji se še enkrat vsem folklornim skupinam zahvaljujemo za sodelovanje.

Folklorni večer v Velikih Laščah se je končal s prihodom vseh nastopajočih na oder in kakor je zapisal Peter, naj nam pomaga, da bomo z dobro voljo stopili v lepši jutri.

Za Troblo zapisala Andreja Stritar

MATERINSKI DAN V ROBU

Mesec marec je čas, ko se z dvema praznikoma spomnimo vseh žena in mater. V Robu smo jih tudi letos počastili s proslavo, ki so jo pripravili učenci PŠ Rob in KUD Rob.

Otroci so navdušili z iskrenim in pristrčnim nastopom. Zaigrali so igro Zmešnjava v deželi pravljic, zapeli nekaj pesmi in tudi zaplesali. Po njihovem nastopu so se izkazali še mladi člani KUD-a Rob. Pripravili so »show robarskih talentov«, na katerem so blesteli: mojstrice ličenja Nina, Anja in Jožica; gimnastičarka Anja, pevka Amadeja in harmonikar Miha. Pika na i pa je bil voditelj intervju s posebno gostjo, Tatjano Devjak.

Hvala vsem nastopajočim za prijeten in bogat večer.

KUD Rob

OBČNI ZBOR UPOKOJENCEV

Občni zbor Društva upokojencev je potekal 13. februarja v Osnovni Šoli Primoža Trubarja ob 10. uri.

Kar 175 članov se je udeležilo občnega zbora. Na tem zboru smo tudi podelili priznanja in pohvale članom društva, ki so v društvo 20, 30 in 40 let.

20 let jih je bilo kar 17 članov in članic, 30 let 2 člana in 1 članica 40 let. Priznanje in pohvalo smo podelili tudi Občini Velike Lašče za pomoč in sodelovanje, sprejel pa ga je župan Tone Zakrajšek. Priznanje sta podelila predsednik in tajnica Društva upokojencev Franc Ivanc in Mija Jelaska.

Nekaterim smo priznanja odnesli na njihov dom, ker se zaradi bolezni niso mogli udeležiti občnega zbora.

Za 40 let članstva je priznanje prejela Ana Jakič iz Malih Lašč.

Za 30 let članstva sta prejela priznanje Jože Avžlahar in France Borštnik.

Na medobčinskem tekmovanju v streljanju z zračno puško smo dosegli 3. mesto in dobili bronasto medaljo. Tone Kastelic pa je dobil še srebrno medaljo za drugo mesto posamezno. Tekmovanje je bilo v Ljubljani 20. 4. 2010 – v Mostah.

Besedilo in foto
Franc Ivanc

Društvo podeželske mladine Velike Lašče

je v začetku leta ustanovilo folklorno skupino. V tem času smo se navadili že prvi splet in ga tudi že javno predstavili v Levstikovem domu, na srečanju folklornih skupin. Od takrat dežujejo same pohvale. Trenutno nas pleše 7 parov, imamo pa problem, ker še nimamo svoje noše. Noše se izdelava po naročilu, značilno za naše kraje, zato je zelo draga, tako da si jo društvo ali vsak sam tega ne more privoščiti. Zato naprošamo morebitne sponzorje ali donatorje, da me pokličejo: 041523858

Predsednik Rok Pečnik

Zavod za prostorsko,
komunalno in
stanovanjsko urejanje
Grosuplje, d.o.o.

PRI GRADNJI VAŠEGA NOVEGA ALI REKONSTRUKCIJI OBSTOJEČEGA OBJEKTA VAM NUDIMO:

- izdelavo "urbanističnega dela" posebnega dela projekta (lokacijska dokumentacija po starih predpisih, vodilna mapa po novih predpisih)
- izdelavo projektne dokumentacije za vse vrste objektov
- pridobitev gradbenega dovoljenja
- izdelavo geodetskega posnetka in parcelacijo zemljišča

Najdete nas na
Taborski c. 3 v Grosuplju
in po telefonu
(01) 7810-320 ali (01) 7810-329

Ne, tole ne bodo kmetijski nasveti. Tole bo nekaj čisto drugega. Zelnik je namreč ime spletne strani – www.zelnik.net – in o njej bo govora. Dovolite, da jo na kratko predstavim.

Od kod ideja?

Ideja prihaja iz prakse. Poglejmo primer povprečnega podeželskega društva. V društvu pade ideja »spletna stran«. Ideja je z navdušenjem sprejeta in hitro se najde nekdo, ki zna, in postavi spletno stran. Stran je nekaj časa popularna, po kakšne pol leta pa zagnanost mine, na spletno stran pa zaidejo le najbolj vztrajni klikači in kmalu ni več nobenega, ki bi redno zahajal na stran. Stran potem ostaja le še kot predstavitev društva. Obveščanje članov ali javnosti preko spletne strani pa zaradi slabega obiska ne dosega svojega namena. Novice tako niti približno ne dosežejo vseh ljudi, ki bi jih stvari morda zanimala. Če je društvo eno izmed bolj aktivnih in organizira recimo enega do dva dogodka na mesec, torej objavi eno do dve novice na mesec, je to še vseeno premalo, da bi bila spletna stran zanimiva za redne obiskovalce. Ker je takih društev veliko, je potemtakem smiselno imeti nek skupni portal, kjer se vedno kaj dogaja in kjer je vedno kaj novega, kar zagotavlja dobro obiskanost skozi vse štiri letne čase. Poleg tega pa taka stran tudi povezuje društva med seboj, saj vsi vedo, kaj se na sosedovem vrtu ali na drugi strani hriba dogaja. To pa tudi olajša usklajevanje predvsem datumov, »da se ne hodi ravno drug drugemu v zelje«.

Spletna stran

Po premisleku vsega zgoraj naštetega smo se odločili in naredili tak portal. Spletna stran torej ponuja prostor vsem nevladnim organizacijam in neformalnim skupinam, hkrati pa obiskovalcem zagotavlja vedno sveže vsebine. Portal obstaja že od konca leta 2005 in od takrat bolj ali manj uspešno deluje. V zadnjem letu je stran doživela korenite spremembe. Po približno enomesečni odsotnosti z medmrežja smo jo postavili na novem strežniku v Sloveniji, drugo veliko spremembo pa je doživela konec januarja letos, ko smo jo preuredili, tako da sedaj izgleda malo bolj moderno, hkrati pa je tudi bolj funkcionalna. Na njej tako lahko najdete veliko novic o lokalnem dogajanju. Vabljeni k ogledu.

Funkcionalnost

Poleg člankov in novic so na strani tudi koledar dogodkov, foto galerija in forum. Predvsem koledar dogodkov ponuja dober pregled nad dogajanjem, tako za obiskovalce dogodkov kot tudi za organizatorje. Članke, novice, dogodke v koledar lahko dodaja brez izjeme vsak, urejanje vsebin pa ni težje od urejanja besedila v programu, ki ste ga vajeni. Vse, kar potrebujete, je to, da se prijavite. Prijava je brezplačna, prav tako je brezplačno tudi vse ostalo. Zakaj torej ne bi poskusili?

Ponudba za nevladne organizacije in neformalne skupine

Marsikdo zametuje pomembnost interneta, vendar je dejstvo, da dandanes le redko kdo še pogleda v telefonski imenik. Predstavitev na internetu je tako postala že skoraj nuja. Na Zelniku ponujamo možnost predstavitve tako organizacijam kot tudi neformalnim skupinam. Če torej s prijatelji vsako leto organizirate tekmovanje v košnji, kresovanje, veselico ... in bi se radi predstavili na internetu, bo na Zelniku vedno prostor za vas. Na Zelniku lahko dobite svojo gredico ali podstran, kjer lahko objavite svojo predstavitev in kamor lahko

potem tudi dodajate svoje novice. Če radi debatirate, lahko dobite tudi svoj forum, prav tako tudi album v galeriji. Poleg tega lahko računate na vso podporo s strani Zelnikove ekipe pri kakršnih koli težavah, oblikovanju, izdelovanju raznih elektronskih anket itd.

Kontakt

Če se vam stran zdi kakor koli zanimiva, če vas kar koli moti, če imate kakšen predlog ali kritiko, se nikar ne obotavljajte in nam hitro to sporočite na forum (www.zelnik.net/forum) ali pa na elektronski naslov ekipa@zelnik.net. Sicer pa lepo vabljeni, da malo »pofirbcate«.

Tomaž Šuštar

OBČNI ZBOR DGPMŽ VELIKE LAŠČE

14. marca se je društvo gojiteljev pasemskih malih živali Velike Lašče sestalo na rednem letnem občnem zboru v Kompoljah pri Zori. Občnega zbora se je udeležilo 47 članov, včlanilo pa se je tudi 5 novih ljubiteljev malih živali.

Društvo šteje 67 članov, deluje pa že kar 25 let. Združuje rejce iz Velikih Lašč, Dobrepolja, Škofljice, Sodražice, Dobave pri Ljubljani, Kočevja, Ribnice ... Zadnji dve leti pa je naš član tudi znani pravnik iz Kopra Danijel Starman. Kot pravi sam, je član predvsem zato, ker v društvo vladata sloga in prijateljstvo.

Letošnje leto je volilno. Volili smo vse organe društva.

Predsednik je ostal Franci Adamič iz Mrtvic.

Tajniška in blagajniška dela bo opravljal Igor Klemenc iz Koblarjev. To pa je tudi UO društva.

Nadzorni odbor sestavljajo:

- Stane Rotar (Kompolje);
- Jože Zupančič (Kompolje);
- Stane Godec (Cesta).

Častno razsodišče pa je v zasedbi:

- Danijel Starman (Koper);
- Alojz Marolt (Mala Slevica);
- Jože Mikec (Mali Slatnik pri NM).

Spremenil pa se je tudi naslov društva DGPMŽ Velike Lašče, in sicer je novi naslov Igor Klemenc, Koblarji 91 a; 1332 Stara Cerkev.

Največji projekt lanskega leta je bil za društvo že tradicionalna razstava malih živali na Turjaku. Na razstavi je sodelovalo približno polovica članov, imeli smo 46 prvakov pasem oziroma barv, med skoraj 360 primerki živali.

Vse leto se člani vsak prvi ponedeljek v mesecu sestajamo na rednih sestankih v Velikih Laščah. Udeleževali smo se tudi razstav tako po Sloveniji kot v tujini. V jeseni je bil organiziran tudi že tradicionalni piknik, kjer si rejci zaupamo kakšno skrivnost, izmenjamo nasvet in tekmovalno primerjamo »naraščaj«.

Uredili smo si tudi kontejner, v katerem imamo spravljene svoj inventar, podaljšala se je streha na njem, narejeno je bilo tudi zelo praktično in enostavno stojalo za ptice, za oboje pa gre zahvala veteranoma društva Jožetu Jeršinu in Tonetu Zupančiču.

Hvala obema, hvala staremu UO, NO in častnemu razsodišču, posebna zahvala tudi gospe Tončki Hren, ki je dolga leta vodila blagajno društva, in tistim, ki ste kakor koli pripomogli k realizaciji letnega plana.

Predsednik: Franci Adamič

FESTIVAL NVO – PRAZNIK DRUŠTEV V SRCU

Dvodnevni Festival nevladnih organizacij je organiziralo Stičišče NVO Srca Slovenije

7. in 8. maja na GEOSS-u, v središču Slovenije, in je bil namenjen predstavitvi dejavnosti društev in povezovanju nevladnih organizacij med seboj.

Festivala se je udeležilo več kot petdeset društev iz Slovenije in Društvo medene dežele iz Poljske, ki v okviru teritorialnega sodelovanja srednje Evrope sodeluje v projektu "Prisluhni glasu vasi". Društvo za ohranjanje dediščine je sodelovalo v programu drugega dne na odru in prireditvenem prostoru. Naša skupina "Suhe češplje", ki je v soboto na odru nastopila prva, je s petimi skladbami razgibala poslušalstvo in poskrbela, da so pozabili na deževno vreme, ki jo je organizatorjem zelo zagodlo. Petnajstminutni programski čas na odru pa smo izkoristili tudi za predstavitev nastanka in delovanja društva, naših celoletnih programov in tradicionalnih prireditvev. Predstavili smo Trubarjeve kraje in povabili obiskovalce na zanimive obiske.

Na prireditvenem prostoru smo se predstavili z našo promocijsko stojnico, prikazali pa smo tudi tradicionalno ročno izdelovanje zobotrebcev. Največ zanimanja je bilo ravno za klinčarstvo in ekološko suho sadje. Spoznali smo se s predstavniki številnih društev, žal pa nismo uspeli sodelovati na okroglih mizah in delavnicah v dvorani.

Boris Zore

ČISTILI SMO ...

POMLAD V NAŠI OBČINI ZACVETELA V ČISTEJŠEM OKOLJU

Tudi občina Velike Lašče se je pridružila letošnji vseslovenski okoljski čistilni akciji. Tistega dne smo zavihali rokave in s skupnimi močmi poskušali očistiti čim več onesaženih površin. Ta dan je bilo v celoti saniranih 29 divjih odlagališč, očistili smo planinske in kulturne poti, obvodni svet potoka Rašice ter druge razpršene odpadke. Glede na primerljive podatke drugih občin smo v Velikih Laščah beležili visoko udeležbo. Čistilo je 573 prostovoljcev, kar pomeni skoraj 14 % prebivalcev, nabrali pa smo kar 85 ton odpadkov. Seveda je tukaj potrebno še omeniti, da so nekateri občani izkoristili to priložnost in na zbirne točke dodatno navažali svoje kosovne odpadke. V Občini imamo za ta namen organiziran dvakrat letno brezplačen odvoz kosovnega materiala. Stroške odvoza odpadkov v sklopu čistilnih akcij pa pomeni dodatno finančno breme za občino.

Odpadki na zbirni točki

Rese na Zgončah zacvetele v čistem okolju

Učenci barvali klopi na igrišču in urejali okolico šole

Zavedamo se, da večine divjih odlagališč ne bi mogli počistiti brez ustrezne mehanizacije. Želimo se zahvaliti vsem za nesebično pomoč s svojimi traktorji, prikolicami in podobno, vsem društvom, krajevnim odborom in vsem ostalim prostovoljcem, ki so po svojih močeh kakor koli pripomogli k čistejšemu okolju naše občine.

Besedilo in foto Marija Ivanc Čampa

ČISTILI SMO, OČISTILI ŠE NISMO

V zgodnjih jutranjih urah smo se 17. aprila krajani Srobotnika, Strmeča, Gornjih in Dolnjih Retij, Prilesja, Podkraja, Škrlovice, skupaj s še nekaj prostovoljci od drugod, zbrali na mostu pri Prilesju z namenom, da se pridružimo vseslovenski akciji Očistimo Slovenijo v enem dnevu. Zadali smo si ambiciozen cilj, da očistimo nekaj velikih črnih točk, ki že leta bremenijo naše okolje ter skrbi krajanov.

Zbralo se nas je kakih petdeset, ob tem pa smo imeli tudi pomoč traktorjev, vitlov in prikolic, zato smo se lahko lotili čiščenja velikega divjega odlagališča pri Prilesju ob železnici, Dvorske vode in njene okolice ter divjega odlagališča „Pri koritu“ med Retjami in Srobotnikom. Krajani Škrlovice in Podkraja so očistili svoje gozdove, v katerih se je v preteklih letih nabralo veliko odpadkov. Dobra volja, pridne roke ter neutrudni traktoristi so iz naših gozdov, jam in potokov potegnili za dobrih 160 kubičnih metrov odpadkov. Ob koncu akcije smo v Dolnjih Retjah odkrili tudi veliko divje odlagališče, za katerega se je pred akcijo predvidevalo, da gre le za manjši kup smeti. Žal sanacija tega odlagališča brez pomoči kakšnega kopača in tovornjaka ne bo mogoča.

Akcija je bila brez dvoma uspešna. Poleg velike količine pobranih odpadkov smo pokazali, da še znamo stopiti skupaj, pokazati dobro voljo in narediti nekaj za skupno dobro. Čistilna akcija je tudi pokazala, da je pred nami še veliko dela ter da bodo podobne akcije še zelo potrebne tudi v prihodnje. Da je bila akcija uspešna, so pričali tudi nasmejani obrazi tistih Romov, ki so se akciji „pridružili“ na koncu ter iz velikanskih kupov smeti odvažali staro železje.

Očistili smo nekaj črnih točk, sedaj pa je potrebno poskrbeti, da se na očiščenih divjih odlagališčih ne bodo ponovno pojavili novi odpadki. Menim, da bi bilo vredno prisluhniti pobudi, dani na enem od sestankov krajevnega odbora Retje, da naj občina Velike Lašče poskrbi za enotne table, ki bi prepovedovale odlaganje smeti, ter da se z ograjami ali drugimi preprekami prepreči ali vsaj omeji dostop do divjih odlagališč, ki smo jih z veliko truda očistili. Postavitev tovrstnih tabel in preprek zagotovo ne bi pomenila (pre)velikega stroška za občino, zagotovo pa bi veliko pripomogla k ozaveščanju ljudi pri skrbi za okolje. Sedaj vsi natančno vemo, kje se nahajajo divja odlagališča, tako da je vsako sprenevedanje odveč.

Ob tem JAVNO POZIVAMO vse politične stranke, ki nameravajo nastopiti na letošnjih lokalnih volitvah, da del svojih sredstev namesto za plakiranje naših vasi namenijo za sanacijo divjega odlagališča v Dolnjih Retjah ter na ta način prispevajo k skupnemu dobremu. V jesenski številki Troble bomo še pred volitvami javno objavili seznam političnih strank ter njihov prispevek za sanacijo omenjenega odlagališča. Če bo sredstev (pre)več, imamo v naši bližini še nekaj odlagališč, ki čakajo na sanacijo.

Rok Borštnik

LOSKOSTRELCI MNOŽIČNO NA »OČISTIMO SLOVENIJO«

Delovno akcijo smo načrtovali že s programom dela za leto 2010. Upravni odbor je izdelal operativni načrt in določil vodje za posamezno območje. Vabila smo razposlali pisno vsem članom kluba in tudi staršem najmlajših tekmovalcev. Udeležilo se je 26 dela voljnih članov, zagotovili smo prevoz do zbirnega mesta na Turjaku in določili vmesna odlagališča. Posebej smo posvetili skrb varni uporabi Turjaške pešpoti predvsem na odseku med glavno cesto pod Malim Ločnikom, preko Bajdinca in Pungarta do pokopališča. Obnovili smo dve brvi in zaščitno ograjo na najbolj nevarnem delu.

Druga skupina je očistila ostanke obiskovalcev v Volovskem borštu in pripravila traso za izvedbo lokostrelske tekme. Vreče za smeti, ki smo jih dobili na občini, smo dodobra napolnili in naš prevoznik s štirikolesnikom in prikolico je večkrat odpeljal do zbirališča pri Domu krajanov. Vsi udeleženci so bili zelo hvaležni za malico, ki smo jo dobili preko občinskega koordinatorja. Hvala vsem, ki so dobro pripravili akcijo.

Na koncu smo posneli še »gasilsko sliko«
Lokostrelski pozdrav Jože Miklič

AKCIJA V MALIH LAŠČAH

Takole ponosni so bili čistilci za Malimi Laščami, ko so napolnili prvo prikolico. Ampak smeti je bilo še toliko, da so morali poklicati na pomoč še mladince, ki so čistili v Velikih Laščah.

foto: Irena Drobnič

LOVCI ODSTRANILI ČRNA ODLAGALIŠČA

Lovci LD Velike Lašče se tradicionalno vsako leto na konec tedna, najbližji dnevu Zemlje, zberemo na območju našega lovišča z namenom očiščenja okolja odpadkov, ki jih odlagajo brezvestneži. Tudi letošnje leto ni bilo izjema in odzvali smo se na vseslovensko čistilno akcijo »Očistimo Slovenijo v enem dnevu«, ki je bila, kot vemo iz medijev, izredno uspešna in odmevna. V sodelovanju z Občino Velike Lašče in Zavodom za gozdove Slovenije, krajevno enoto Velike Lašče, smo, kot nosilci zbirnega mesta pri našem lovskem domu v Prilesju, izvedli čiščenje revirja Laški gozd, ob gozdni cesti med Doljnimi Retjami in mejo med loviščema (tudi mejo občin) Velike Lašče in Dobropolje, ter na Podplani.

V čistilni akciji je sodelovalo 36 naših lovcev, izostali so le tisti, katerim sodelovanja ni dopuščalo zdravje. V večini smo delovali v okolici zbirnega mesta, katerega nosilci smo bili, nekaj naših članov pa se je pridružilo tudi ostalim društvom, katerih člani imajo vestno srce in pridne roke, kadar je potrebno kaj storiti za naravo (TD Krpan, gasilska društva, Družba veseljakov iz Karlovice in še bi lahko naštevali). Na našem zbirnem mestu se nam je pridružilo tudi nekaj ostalih občanov.

Ob gozdni cesti smo odpadke pred odvozom ločili. Eden najbolj požrtvovalnih udeležencev, naš lovec Janez Košir, je vztrajal do konca ... (foto: J. Marolt)

Lovci LD Velike Lašče z domačini smo iz okolja popolnoma odstranili sedem črnih odlagališč, na dveh lokacijah pa žal morali pustiti odpadke, katerih odvoz ni bil zagotovljen (salonitne plošče in gradbeni material). Samo na našem zbirnem mestu smo odstranili enajst kubičnih metrov odpadkov, ki smo jih tudi sortirali, približno dva kubična metra avtomobilskih gum pa smo odstranili že nekaj dni pred tem.

Posebej zanimivo in kooperativno je bilo srečanje naše skupine približno petnajstih lovcev in skupine mladih iz vasi Podpeč, občina Dobropolje, na meji naših dveh občin, ko smo skupaj »pljunili v roke« in odstranili precej veliko odlagališče, ki je bilo ravno na meji naših dveh občin.

Lovci smo popoldne nadaljevali z urejanjem okolice našega lovskega doma in zaključili s prijetnim druženjem ob izvrstni hrani in pijači, za katero so poskrbeli: naša dva Milana in podporni član Matej.

Zahvaljujem se Občini Velike Lašče za vreče, zaščitna sredstva, odvoz nabranih smeti in malico, ga. Mariji Ivanc Čampa za organizacijo in izredno požrtvovalnost ter odzivnost pri dostavljanju zaščitnih sredstev, vsem udeležencem pa za vestno delo v prijetnem vzdušju. Ohranimo naše okolje čisto in lepo!

mag. Jernej Marolt
LD Velike Lašče

ČISTILNA AKCIJA V ROBU

Tudi robarski gasilci smo se priključili čistilni akciji. Bilo nas je sedem in štirje dobrodelčki. Očistili smo breg od Podhojnega Hriba do Osredka.

Med drugim smo našli kasete za bankomat, dve ženski torbici in seveda ogromno drugih smeti.

Vsem udeležencem se zahvaljujem.

Poveljnik

ČISTILNA AKCIJA V KRVAVI PEČI

Vseslovenska čistilna akcija se je seveda dotaknila tudi Krvave Peči in vaščani, ki so se akcije udeležili, so bili »nemirni« že dva tedna prej in so s »skritih« lokacij v majhnih skupinah ali posamično pripeljali na zbirno mesto večino zbranih odpadkov. Na dan akcije so se lotili še zadnje z odpadki zasute vrtače. Kot zanimivost naj povem, da je bil z evropske pešpote, dobre pol ure hoda iz Krvave Peči proti Vrbici, na ramenih prinesen 200-litrski kovinski sod in avtomobilski plašč, ki sta kar nekaj let pohodnike - tudi tujce seveda - opominjala na naš slab in neprimeren odnos do narave. S to akcijo je naravni rezervat Krvave Peči praktično očiščen in zdaj ponuja pohodnikom res samo neokrnjeno naravo. **Pa še to:** zaradi napačne informacije je v naselju Centa ostal kup večjih gum in še čaka na odvoz!

Srečo Knafelc

vas vabi, da s svojo prisotnostjo počastite

PREVZEM IN BLAGOSLOV NOVEGA GASILSKEGA VOZILA,

ki bo

V SOBOTO, 26. JUNIJA 2010, OB 18.00 URI.

**Slavnostna govornica bo dr. Ljubica
Jelušič – ministrica za obrambo
Republike Slovenije.**

Po slovesnosti bo vrtna veselica z ansamblom Šantej
in skupino Pop design.

V upanju, da se nam pri slovesnosti pridružite,
vam obljubljam, da ne boste ne lačni ne žejni,
popestrítev pa boste našli v bogatem srečelovu!

Vljudno vabljeni!

organizira v

SOBOTO 12. JUNIJA 2010 med 08. in 10. uro,

v gasilskem domu Velike Lašče,

PREGLED GASILNIH APARATOV.

Če aparata še nimate ga boste lahko tudi kupili.

Lepo vabljeni!

GASILSKO TEKMOVANJE V ORIENTACIJI

V soboto, 24. aprila 2010, je v Dvorski vasi potekalo gasilsko tekmovanje v orientaciji za mlade gasilske tekmovalce. Tekmovanje je organizirala gasilska zveza Velike Lašče v režiji MKGZ VL (Mladinska komisija gasilske zveze Velike Lašče), pridružili pa so se nam še gostje iz gasilske zveze Škofljica in gasilske zveze Ig.

Birokratske zadeve in druge uradne stvari so se odvijale pred igriščem, saj je bilo samo igrišče rezervirano za glavne akterje samega dogajanja, za mlade tekmovalce. Uradni del tekmovanja so sicer odprli domači mladinci, ki so z jutranjo budnico še pred 8.00 uro zjutraj opozorili domačine in vodstvo tekmovanja, da se začne zares. Ti isti mladinci so tudi prevzeli vodenje glasbenega programa in nalogo vzeli skrajno resno ter jo tudi odgovorno in vestno opravljali vse do konca tekmovanja. Ko so začeli prihajati prvi tekmovalci, je izginila vsa zasplost, ki je spremljala nekatere, in že kmalu se je sicer izredno prijetna in mirna vasica spremenila v živahno dogajanje; nekateri so se še igrali na igrišču, drugi so se že podali na pot, tretji so se ukvarjali z drugimi različnimi nalogami, nekateri pa so opravljali še obvezne zadeve, povezane z registracijo.

Nekoliko kasneje, že v drugi polovici tekmovanja, smo na štartno mesto prišli tudi z ekipo mlajših pionirjev iz Dvorske vasi v postavi: Jožko Petrič, Klara Gruden in Karmen Žužek. Že start je pokazal izredno zagretost mladih tekmovalcev, saj so, kljub temu da je bila trasa proge relativno dolga, začeli brez rezerve teči na polno. Iskreno je treba priznati, da so imeli domačini terensko prednost, saj okolico izredno dobro poznajo, vendar tako je vedno pri ekipah, ki organizirajo tekmovanje. Težav z odkrivanjem kontrolnih točk zato tudi nis(m)o imeli, nekaj malega se je zataknilo pri nekaterih nalogah, vendar so ob tem pokazali, da uživajo, se imajo lepo in se s tem pretirano ne obremenjujejo. Po slabih 20 minutah teka po poljih okolice Dvorske vasi smo prisopihali na cilj. Zadovoljstvo na otroških obrazih je pokazalo, da se ne obremenjujejo z uvrstitvijo, vendar jih je kljub temu zanimalo, ali so dobro opravili svojo nalogo, kar je le še en dokaz več o njihovi požrtvovalnosti.

Ker je bilo na startu še kar lepo število ekip, smo se tudi sami premaknili na igrišče, kjer smo se najprej okrepcali, nato pa so se otroci prepustili igri, ostali mentorji pa smo pomagali pri drugih organizacijskih zadevah. Tudi samo tekmovanje se je počasi iztekalo, saj je celotno dogajanje potekalo tekoče in brez zapletov. Glavnina vseh akterjev se je tako počasi pomikala proti igrišču, kjer je bil tudi zaključek tekmovanja in podelitev priznanj najboljšim.

Ko so odšli vsi gostje, smo domačini hitro pospravili prostor dogajanja in lahko smo se prepustili »strokovni« analizi o samem dogajanju. V en glas smo hitro ugotovili, da je bilo dogajanje izvedeno po željah, saj ni bilo nepotrebnih zapletov, po prvih vtisih pa so bili zadovoljni tudi gostje iz gostujočih gasilskih zvez. Dvorska vas je bila ponovno kraj živahnega in odmevnega dogajanja, ob tem pa najbolj veseli dejstvo, da se vedno več pozornosti posveča našim najmlajšim. Za konec pa lahko še dodam, da mi je bilo kot mentorju ene izmed ekip v čast in veselje spremljati te najmlajše na njihovi poti ter preživeti z njimi ta prijetni sobotni dan.

Miha Indihar

USPEHI VELIKOLAŠKIH GASILK IN GASILCEV

V soboto, 8. 5. 2010, je potekal gasilski »rally« gasilskih zvez Velike Lašče, Ig in Škofljica. Tekmovanje je potekalo v dveh kategorijah. Ekipo iz PGD Velike Lašče smo sestavljali Martina Zakrajšek, Tomaž Kaplan in Alenka Vasič, tekmovali pa smo v kategoriji GVC/GVV-1 (trije tekmovalci). S tekmovanjem smo pričeli v Mateni, kjer smo vezali vozle, nato smo na Pijavi Gorici izvajali prenos vode, v Turjaku spretnostno vožnjo, v Želimljah smo izvedli napad iz gasilskega vozila, na Golem smo se pomerili v raznoterostih, vse skupaj pa zaključili na Igu, kjer smo odgovarjali na teoretična vprašanja. Tekmovanje je bilo naporno, predvsem zaradi vožnje od enega kraja do drugega pa tudi zaradi fizične zahtevnosti disciplin. Trud pa se je na koncu izplačal, saj je **naša ekipa osvojila prvo mesto!** Na ta uspeh smo še posebno ponosni zato, ker so bile ostale ekipe v naši kategoriji večinoma izključno moške, naša pa je bila dvotretjinsko ženska. Pohvale gredo tudi Tomažu, da nama je toliko zaupal in naju povabil v ekipo. Poleg naše ekipe so iz gasilske zveze Velike Lašče v isti kategoriji tekmovali tudi gasilci PGD Turjak (3. mesto), v kategoriji GV-1 (7 tekmovalcev) pa PGD Veliki Osolnik in PGD Dvorska vas – Mala Slevica (2. mestov kategoriji). Čestitke za osvojene pokale!

Zavedam se, da je organizacija takega tekmovanja zahtevna, delo organizatorjev in sodnikov pa naporno, kljub temu pa bi morali upoštevati pravila, ki naj bi bila za vse enaka. Pri tem merim na opremo ekip. Predpisana oprema je bila gasilec operativec, kar pomeni zaščitna obleka, zaščitni čevlji, čelada in rokavice. Določene ekipe niso imele popolne opreme, a jih na začetku tekmovanja niso opozorili na to in jim niso prepovedali nastopa, s tem pa so nekaterim ekipam olajšali tekmovanje, saj je tek v supergah neprimerno lažji kot v (nekaj številkih prevelikih) gasilskih škornjih, delo z oprjetimi tekmovalnimi rokavicami pa uspešnejše in natančnejše kot z okornimi zaščitnimi. Neupoštevanje teh pravil vodi v spore in pušča grenak priokus tekmovanju. Upajmo, da se to v prihodnje ne bo ponavljalo in se bomo tekmovanj spominjali le po svetlečih se pokalih.

Z gasilskim pozdravom: Na pomoč!
Alenka Vasič

Laščani in Turjačani

Zmagovalna ekipa

POPESTRILI SMO »KRPANOV KROS«

Sodelovanje z OŠ Primoža Trubarja pri izvedbi tradicionalnih Krpanovih krosov na Turjaku je postala že naša stalnica. Tudi letos smo na odbojškarskem igrišču priredili lokostrelsko delavnico za udeležence krosa. Mnogi so že naši stari znanci in bi odsotnost možnosti preizkusiti se v streljanju z lokom pogrešali, mnogim pa je to prvo srečanje z lokom.

Zanimanje je bilo veliko, med celotnim potekom tekmovanj v teku so prihajale skupine vseh starostnih razredov na lokostrelsko strelišče in mnoge je bilo potrebno opozarjati, da se je približalo njihovo tekmovanje v krosu.

Mnogi pokažejo prirojen talent za rokovanje z lokom in žal nam je, da oddaljenost njihovega bivanja onemogoča, da bi se včlanili v naše redne aktivnosti.

Tudi letos bomo ponudili učencem OŠ V Velikih Laščah možnost izbire lokostrelstva kot izbirne aktivnosti.

Nasvidenje!

Pripravil: Bojan Podlogar

PROBLEMATIKA ODLAGANJA KLAVNIH ODPADKOV V NAŠIH GOZDOVIH

Lovci LD Velike Lašče smo v zadnjem letu opazili porast nedovoljenega odlaganja klavnih odpadkov v bližini naselij. V tej zimi smo samoiniciativno takšne odpadke odstranjevali kar nekajkrat. V času vseslovenske čistilne akcije smo na področju laškega gozda, le dobrih 150 in 300 metrov od vasi Dolnje Retje, lovci kljub neznosnemu smradu odstranili klavne ostanke z dveh mest. Na prvem mestu, v bližini vasi, je nekdo pod cesto odložil klavne ostanke treh žrebet še pozimi, na drugem pa klavne ostanke prašičev in večjo količino klavnih odpadkov kokoši oz. piščancev le kak dan pred čistilno akcijo. Zavedati se moramo, da je takšno početje v nasprotju z veterinarskimi predpisi, vendar pa je globa, ki jo za takšno početje lahko izreče kršitelju veterinarski inšpektor, prava malenkost v primerjavi z dejstvom, da le-ti privabljajo v bližino vasi medveda. Medved se na tovrstno ponudbo hrane lahko kaj hitro navadi in išče hrano vedno bližje vasi, nena zadnje celo v vaseh, v smetnjakih, po ovčjih stajah in podobno. Posledično lahko takšno početje privede do konfliktnih situacij in resno ogrozi varnost občanov. Menim, da ni potrebno biti detektiv, da bi ugotovil, kdo je klal žrebeta in kdo kolje piščance, prašiče ali drobnico, pa tudi domačini niso slepi, da ne bi opazili teh odpadkov na prikolicci traktorja, vozečega skozi njihovo vas. Odpadke, ki smo jih pobrali lovci, je odpeljala pristojna higienska služba VURS. V prihodnje bomo občani prisiljeni ime kršitelja sporočiti na VURS, ki bo odpadke odstranil na stroške kršitelja, sledili pa bodo tudi ustrezni prekrškovni postopki.

mag. Jernej Marolt
predsednik komisije za kadre,
izobraževanje, turizem in informiranje
LD Velike Lašče

ODSTREL MEDVEDKE V GRANJEVICI

Glede na preveliko število medvedov je Lovska družina Turjak dobila uradno dovoljenje za odstrel medveda na svojem lovskem območju.

Medvedka, ki je zadnje čase kar redno kolovratila po Smrečju in v bližini okoliških vasi, je tako končala svoje pohode v Granjevici.

Jože Jeršin

Klavni odpadki žrebet so bili odloženi že pozimi, divje živali so jih raznesli na površini cca 20 arov. (foto: J.Marolt)

ŠKODE OD DIVJADI IN NA DIVJADI – OBVESTILO

V skladu z določilom 1. odstavka 56. člena Zakona o divjadi in lovstvu (Uradni list RS, št. 16/04, 17/08) lovška družina Velike Lašče obvešča lastnike kmetijskih zemljišč in gozdov, da je pooblaščen oseba upravljavca lovišča Velike Lašče, ki sprejema prijave škod od divjadi in na divjadi v letu 2010, Alojz Venturini, Grič 25, 1315 Velike Lašče.

Pisne prijave škod lahko posredujete na naslov LD Velike Lašče, Prilesje 25, 1315 Velike Lašče.

Usposobljeni osebi za ocenjevanje škod sta Alojz Indihar in France Zakrajšek.

Za UO LD Velike Lašče
mag. Jernej Marolt

NOVA PREŽA

Na Konjevčevem Oplotu, pod obronkom gozda Velikega smrečja in v bližini ceste za Mali Osolnik, je postavljena nova samostoječa preža Lovske družine iz Turjaka.

Lovci menijo, da je preža varna, dovolj udobna za počitek, za dober razgled in uspešen lov.

Jože Jeršin

BODO SRNE ŠE UMIRALE POD ZOBMI PSOV NEODGOVORNIH LASTNIKOV?

Eno prvih letošnjih zimskih sobot sem se, tako kot večina naših lovcev po večkrat na teden, nekateri celo vsak dan, odpravil v lovišče, da bi napolnil zimsko krmišče za divjad. Gaženje snega preko idilično zasneženega travnika, čeprav naporno zaradi težkega nahrbtnika, polnega krme za divjad, je lovcu v veselje. Veseli se stika z naravo, premagovanja le-te, premagovanja samega sebe in dejstva, da bo s tem pomagal divjadi. V takšnih trenutkih je lovec sam z naravo, s svojimi mislimi in občutki tistega, prvinskega ...

Protí zimskemu krmišču ... (foto: J. Kladošek)

Iz razmišljanja me je predramil pasji lajež. Ne navaden lajež. Lajež psa, ki preganja divjad. Sledi ji. On, v katerem se preliva kri njegovih volčjih prednikov ... Stisnilo me je pri srcu. V snegu, ki meni sega preko kolen, lahko srnjad zaradi svojih majhnih parkljev le nemočno poskakuje in se udara do trebuha. Plenilec pa, po zakonih, zapisanih v svoji prabiti, s svojimi širokimi, mehкими šapami, ki mu

Ne dotikaj se me, moja mamica ni daleč!

omogočajo tek po površini snežne odeje, brez težav premaguje razdaljo.

Krik umirajoče srne, ki je presekal spokojno tišino, se človeku zareže globoko v srce. Še pred nekaj leti, pred sprejetjem novega lovskega zakona, bi namesto krika srne tišino verjetno zmotil pok risanice, ki bi v danem trenutku za srno pomenil rešitev življenja. Pa tudi to ne bi bilo prav. Pes ni kriv za svoje gene. Kriv je neodgovoren lastnik!

Letošnja zima je v našem lovišču terjala življenja preko 20 osebkov srnjadi. Nekaj tega visok sneg, nekaj promet in četrtno psi. Domači psi neodgovornih lastnikov!

Zakon o divjadi in lovstvu (Uradni list RS, št. 14/06, 17/08) v 1. točki 1. odstavka 77. člena za takšnega neodgovornega lastnika, ki psa spušča brez nadzora v prosto naravo, predpisuje globo v višini 420 evrov do 1200 evrov. Pravilnik o vrstah in moči lovskega orožja, načinu zasledovanja ranjene ali obstreljene živali ter višini škode na divjadi, ki je povzročena s protipravnim lovom (Uradni list RS, št. 73/05) pa navaja, da je odškodnina za en osebek srnjadi 625,94 evra. Do sedaj smo lovci opominjali lastnike. V prihodnje bomo prisiljeni poseči po pravnih sredstvih.

Bliža se eden najlepših mesecev v letu. V tem mesecu bodo srne, ki so preživele zimo, polegale svoje mladiče v travi. Pustimo jih živeti in preživeti. **IMEJMO SVOJE PSE POD NADZOROM!**

mag. Jernej Marolt
Predsednik komisije za kadre,
izobraževanje, turizem
in informiranje LD Velike Lašče

Obvestilo članom OZVVS Velike Lašče:

V soboto, dne 29. 05. 2010 organiziramo

celodnevno ekskurzijo v Doberdob.

Odhod avtobusa iz Velikih Lašč ob 7. uri zjutraj.

Več informacij in prijave na mobitel: 041 670 913.

Predsednik OZVVS Velike Lašče Dušan Hočevar

varienta

Storitve računovodstva, financ, kontrolinga in davčnega svetovanja

Smo pravi partner za gospodarske družbe in samostojne podjetnike, ki želijo imeti urejene poslovne knjige.

Za prevzem dokumentacije lahko poskrbimo mi. Za vam prijaznejše poslovanje, smo pripravljene izvajati storitev računovodstva na sedežu vašega podjetja.

info@varienta.si
Tel: 01/281-13-78
Gsm: 041/544-845

Varienta d.o.o.
Tržaška cesta 286d
1000 Ljubljana

KVALIFIKACIJE ZA V. EUROPO CORDIAL CUP 2010

V nedeljo, 25. 4. 2010 so se desetletniki iz NK Velike Lašče udeležili turnirja v Domžalah. Odlična organizacija NK Domžale je pripomogla k sporočenemu vzdušju na turnirju. Lepo sončno vreme je le še dodalo pikico na i, da je bilo naravnost izvrstno.

Kako rezultati?

V konkurenci med najboljšimi nogometnimi sredinami v Sloveniji smo z eno zmago in neodločenim zavzeli mesto v drugem delu. Odščipnili smo točko kasnejšim prvacom in imeli možnosti tudi za napredovanje. Vendar to je bil maksimum naših fantov in kaže realno sliko glede na konkurenco ter možnosti, ki jih imamo v Velikih Laščah. Igranje nogometa na travi zahteva temu primerne treninge, za kar v občini še ni poskrbljeno. Travnato igrišče je osnova za dobro delo. Upajmo, da bo med občinskimi investicijami v kratkem prišlo na vrsto.

In presenečenje?

Veseli smo predstavitev NK Velike Lašče kot nogometne sredine, ki ima v svojih vrstah tudi vrhunške igralce. Jakob Hočevar je tokrat na vzporednem tekmovanju v žongliranju bil daleč pred vsemi in ponovno opozoril na svoj nogometni potencial. Kot predstavnik NK Velike Lašče je zasedel prvo mesto in mikavno nagrado dopustovanja v Kitzbuehlu s starši.

Vsekakor je Jakob ponovno poskrbel za odmevno promocijo NK Velike Lašče v nogometnih krogih otroškega nogometa širom po Sloveniji in tudi izven

Čestitam vem udeležencem, še posebej Jakobu!

Zapisal in fotografiral: M. Pintarič

MALONOGOMETNA EKIPA LETOS PONOVO V „RIBNIŠKI LIGI„

Z aprilom se ja pričelo tradicionalno medobčinsko tekmovanje v malem nogometu na zunanjih igriščih pod okriljem ŠD Lončar. Deset ekip se bo pomerilo po dvokrožnem sistemu spomladi in jeseni.

Letos so prijavljene ekipe: Adb bar Sodražica, The nutrition, Grafit, KMN Kot, Avtopralnica Petek, Pristava Gemax, ŠD Kompolje, ŠD Ponikve, Agaton in Mina cafe.

Po lanskem boju za sam vrh, končalo se je na četrtem mestu, je letos ekipa Mina cafe začela slabše.

Na domačem igrišču pred osnovno šolo se bodo pomirili 23. maja, 6. junija in 11. junija. Morda bo prav vaša podpora s tribun prevesila jeziček na tehtnici in prinesla zmago.

Vabljeni ob nedeljah ob 10.30 uri, ob zgoraj omenjenih datumih.

Nogometni navdušenci se torej vidimo!

Zapisal: M. Pintarič

LIGAŠKA RAZIGRANJA ZNOTRAJ TEKMOVANJA MNZ LJUBLJANA

Z aprilom so se pričela spomladanska razigravanja znotraj tekmovanj v nogometu na travi pod okriljem NZS in MNZ Ljubljana. NK Velike Lašče samostojno tekmuje v kategorijah osemletnikov in desetletnikov in v sodelovanju z NK Kočevje v starejših kategorijah.

Osemletniki pod vodstvom Nine Samsa se zelo trudijo tudi v spomladanskem delu.

Na turnirju v Kočevju so v soboto, 8. maja, premagali prvouvrščeno Kolpo s 4 : 2. Prav vsi: Dan Duščak, Vid Rigler, Alen Petrlin, Nik Jakopin, Tim Škof, Nik Škof, Jon Hvala, Anel Salčinovič, Jon Indihar, Lev Žagar in Marko Šolaja so prispevali svoj kamenček k mozaiku zmage, zato je bilo veselje celotne ekipe toliko bolj prisrčno. Celi ekipi se je zmaga vtisnila v trajen spomin. Čestitam!

Desetletniki po jesenskem naslovu prvaka še zmeraj merijo na vrh. Spomladi so dvakrat izgubili (posledica neprisotnosti vseh igralcev, nekaj se jih je čez zimo premislilo igrati nogomet), vendar imajo z boljšim nadaljevanjem še vedno možnosti za naslov prvaka in zaključni turnir. To so dokazali z zadnjim gostovanjem v nedeljo, 9. maja v Medvodah, kjer so s 3 : 2 premagali domačo ekipo.

Navdušenja nad novo zmago ni mogel skrivati tudi trener Srečo in je ekipo peljal na predstavitev novega nogometnega stadiona v Stožicah. Tu so imeli priložnost srečati Ermina Šiljaka in ovekovečiti nevsakdanji trenutek.

Vsekakor bo vrhuinec spomladanskega dela zadnje kolo in najbolj pomembna tekma spomladanskega dela proti ekipi Bravo Publikum v neposrednem boju za vrh.

Ob tej priložnosti vabim vse navdušence otroškega nogometa v občini in izven, da s svojo prisotnostjo pripomorejo pri vzdušju in dobri igri domače ekipe ter zmagi.

Tekma bo na nogometnem igrišču v Kočevju v soboto, 29. 5. 2010, ob 12:00 uri.

VABLJENI!

Zapisal in fotografiral: M. Pintarič

OBČINSKO PRVENSTVO V NAMIZNEM TENISU 2010

društvo TVD Partizan Velike Lašče je izvedlo občinsko prvenstvo v namiznem tenisu za leto 2010, katerega glavni pokrovitelj je bila Občina Velike Lašče. Predvideno je bilo tekmovanje v 6 kategorijah, vendar zaradi neudeležbe deklic do 6. razreda OŠ v tej kategoriji ni bilo podeljenih kolajn. V preostalih 5 kategorijah pa se je pomerilo 28 tekmovalk in tekmovalcev. Pohvaliti je potrebno mlade tekmovalce, ki so se množično udeležili tekmovanja, in njihove srčne borbe za vsako žogico. Tekmovanje so spremljali tudi njihovi starši in ostali sorodniki, ki so bili lahko zadovoljni s prikazanimi igrami. Po videnem se za prihodnost namiznega tenisa v Velikih Laščah ni bati.

Rezultati po kategorijah:

Deklice OŠ enotna

1. Nika Možek
2. Jerca Zagorc

Dečki do 6. razreda OŠ

1. Dejan Grčar
2. David Škof
3. Filip Marjanovič

Dečki od 7. do 9. razreda OŠ

1. Tine Starič
2. Aljaž Ahčin
3. Gal Škulj

Ženske, enotna kategorija

1. Alenka Zidar Zupan
2. Ajda Centa
3. Nina Samsa

Moški, enotna kategorija

1. Aleš Smrekar
2. Igor Sever
3. Klemen Starič

Tekst in foto: Igor Sever

NAMIZNI TENIS – NOVICE

LJUBLJANSKA LIGA

Letošnje leto je v ljubljanski regiji potekalo tekmovanje v namiznem tenisu v 5 ligah. Naša ekipa je nastopala v drugi kakovostni ligi in uspelo nam je. Prepričljivo z 18 zmagami in brez poraza smo med desetimi ekipami zasedli 1. mesto. Po nekajletnem premoru bomo tako ponovno zaigrali med najboljšimi.

MEDOBČINSKA LIGA

Druga ekipa pa se je udeleževala v medobčinski ligi, v kateri nastopajo ekipe iz občin Grosuplje, Ivančna gorica, Dobropolje in Velike Lašče. Po spomladanskem delu tekmovanja med osmimi ekipami zasedamo 3. mesto.

POKAL SLOVENIJE

V pokalnem tekmovanju smo se prebili v 1/8 finala. V prvem – ligaškem delu tekmovanja smo v skupini osvojili drugo mesto. Premagali smo ekipo Logatca (igra v 3. slovenski ligi) s 5 : 3 ter ekipo Dravski veterani z rezultatom 5 : 0. V boju

za prvo mesto v skupini smo izgubili z ekipo Edigs Mengeš (1. slovenska liga) z rezultatom 5 : 0. V nadaljevanje sta se uvrstili prvi dve ekipi iz vsake skupine.

V nadaljevanju pokalnega tekmovanja se tekmuje na izpadanje. Žreb nam je namenil ekipo Rakeka, ki prav tako nastopa v 1. slovenski ligi. Z rezultatom 5 : 1 smo se poslovili od nadaljnega tekmovanja. Lahko pa smo s prikazano igro zadovoljni, saj smo se uvrstili med 16 najboljših ekip v državi.

MEDOBČINSKO PRVENSTVO ZA POSAMEZNIKE

V organizaciji ŠD Kompolje je bilo na Vidmu medobčinsko prvenstvo za posameznike za letošnje leto. Tudi tokrat smo se odrezali dobro in odnesli veliko kolajn.

V kategoriji **deklice do 17 let** je 3. mesto osvojila Nika Možek. V kategoriji **dečki do 12 let** pa so vsa odličja dosegli naši tekmovalci: 1. mesto David Škof, 2. mesto Jošt Žužek, 3. mesto pa sta si delila Dejan Grčar in Primož Centa. V **enotni ženski kategoriji** je 1. mesto osvojila Alenka Zidar Zupan, 3. mesto pa Nika Možek. V kategoriji **moški do 45 let** si je srebrno kolajno priigral Aleš Smrekar, v kategoriji **moški nad 45 let** pa je zlato kolajno osvojil Igor Sever.

Besedilo: Igor Sever

PREMIERNA SEZONA IN-LINE DRŽAVNEGA PRVENSTVA V 2. LIGI USPEŠNO KONČANA

V prejšnjem članku smo ostali pri zadnjih dveh kolih. Čeprav smo se že pred tem uvrstili v končnico, smo odšli na tekme pripravljene in proti »Skovikom« zmagali s kar 10 :1. Drugo tekmo pa izgubili s kasnejšimi podprvaki s 3 : 5. Spodaj vidite preglednico, kako je kazalo ekipam po prvem delu.

1. (redni del)

#	Ekipa	GP	W	T	L	GF	GA	±	PIM	PPP	PKP	PTS
1	<u>Agrobar</u>	15	10	1	4	67	42	25	52:30	29,17%	94,29%	21
2	<u>Pension bistro Moica</u>	15	8	3	4	59	46	13	36	11,11%	79,17%	19
3	<u>ŠD Trojanci</u>	15	7	2	6	61	54	7	43:30	15,15%	82,76%	16
4	<u>Modri Dirkači</u>	15	5	3	7	45	49	-4	33	18,18%	81,82%	13
5	<u>HK Prevoie Skoviki</u>	15	5	2	8	28	37	-9	57	0,00%	92,11%	12
6	<u>Luče - Gornji Grad</u>	15	4	1	10	36	68	-32	34:30	8,57%	82,61%	9

OBRAZLOŽITEV: Ekipa so razvrščene po večjem številu točk (PTS), večjem številu točk iz medsebojnih tekem, večji pozitivni razliki oz. nižji negativni razliki med danimi in prejetimi zadetki iz medsebojnih tekem, boljši skupni razliki v zadetkih z vsemi nasprotniki ter večjem številu doseženih zadetkov proti vsem nasprotnikom.

LEGENDA: GP - število odigranih tekem (games played), W - število zmag (win), T - število izenačenih izidov (tie), L - število porazov (lose), GF - število doseženih zadetkov (goals for), GA - število prejetih zadetkov (goals against), ± - razlika v zadetkih, PIM - število kazenskih minut (penalties in minutes), PPP - odstotek, kolikokrat je ekipa izkoristila prednost igralca več (power-play percentage), PKP - odstotek, kolikokrat je ekipa ubranila številčno premoč nasprotnika (penalty-killing percentage), PTS - število točk (points)

Nato pa je prišel dan, na katerega so čakale predvsem 4 ekipe: Agrobar, Pension bistro Mojca, ŠD Trojanci in Modri Dirkači. V soboto, 10. aprila, se je odvijal Final 4 oziroma boj za prvaka 2. lige državnega prvenstva. Da pa ne bom morebiti subjektiven ali pristranski, spodaj prilagam članek, ki so ga napisali na uradni strani In-line zveze Slovenije.

AGROBAR PRVAKI 2. LIGE

Sobota, 10. aprila 2010

Premierna ustanovitev 2. lige se je pokazala za zelo uspešno. V 2. ligi so nastopale ekipe, ki so sestavljene z rekreativnimi igralci z veliko volje in želje po in-line hokeju. Ne moremo preko dejstva, da so ekipe zelo dobro organizirane in s popolno opremo. Na vsaki tekmi so nastopali v polnih postavah in tudi obisk tekem je bil izreden.

Final 4 so zaslužno dobili hokejisti ekipe Agrobar, ki so že pred Državnim prvenstvom veljali za prve favori-

te, saj imajo v svojih vrstah igralce, ki so že okusili tekme elitne lige. Drugi so bili hokejisti ekipe Bistro Mojca, s predsednikom zveze na čelu. Povprečna starost ekipe je bila okrog 40 let, a vseeno so pokazali, kako se igra hokej. ŠD Trojanci so osvojili 3. mesto, ki so ga imeli že po rednem delu. Po slabem začetku so pokazali, da sodijo med najboljše ekipe 2. lige. Modri Dirkači so z zelo borbeno igro pustili pečat druge lige.

Polfinale :

Agrobar : Modri Dirkači 7 : 1

Bistro Mojca : ŠD Trojanci 3 : 2 – po kazenskih streljih

3. mesto: Modri Dirkači : ŠD Trojanci 3 : 4 – po kazenskih streljih

Finale: Agrobar : Bistro Mojca 7 : 3

Komentar

Bilo je res nepozabno in vredno ogleda, za nami sta bili dve izjemno težki tekmi, kar pove že rezultat sam. V polfinalu smo imeli nesrečo in dobili gol šele v zadnji minuti, nakar so sledili kazenski strelji, v katerih nam je spet zmanjkalo kanček sreče. Toda v boju za tretje mesto smo se potrudili, bili boljši nasprotnik celo tekmo, le da smo bili sedaj mi tisti, ki smo dali izenačujoči gol v zadnji minuti. Sledili so kazenski strelji, v katerih je blestel predvsem naš vratar Matjaž Jakob, ki je ubranil prav vse strele! Naši napadalci so dali gol več in lahko smo začeli slaviti težko pridobljeno 3. mesto! Zahvala gre vsem igralcem, posebej pa je treba izpostaviti kapetana in idejnega vodjo Gregorja Jakoba, ki je s svojo vnemo in tudi trmo, znal podžgati in svetovati ostalim.

Torej, prva uradna sezona je za nami. Vendar pa to še ni konec, saj smo že vabljeni na turnirje, ki se bodo odvijali v tem polletju. V razmaku komaj enega leta smo od ustanovitve pa do danes ustvarili nekaj izjemnega. Ravno zaradi tega smo tudi povabljeni na najmočnejši letošnji turnir šestnajstih ekip v Sloveniji, kjer nam bodo stali nasproti tudi zvezde svetovnega in slovenskega kova: Nejc Sotlar (najbolje plačani slo. igralec v tujini (Španija)), Jure Sotlar, Anže Kopitar, Jeglič, Tičar in drugi. Ustvarili smo si ime, ki ni nepoznano, ampak enakovredno ostalim. Z letošnjim 3. mestom v državnem prvenstvu (2. liga) in dobrimi lanskoletnimi rezultati s turnirjev smo si tudi ustvarili ime v naši občini, saj smo s temi rezultati med najboljšimi ekipnimi športi pri nas. V svoje vrste pa smo zvalili poznano ime razširjene avstrijske lige Ebel: Jernej Jančar – KAC Celovec, ki je tudi naš občan.

Obvestilo

Spomladanska šola hokeja je bila zaradi premalo prijav odpovedana. Za tiste pa, ki jih zanima in so pripravljene trdno delati, bo organiziran izbor na enem izmed treningov. Želimo si še več igralcev iz naše občine, nenazadnje ekipo HK Trojancev sestavlja polovica igralcev iz naše občine. Ob morebitnem povečanem zanimanju se bo odvijala šola hokeja v jeseni.

Informacije

gregor.jakob@gmail.com
savli1990@gmail.com

ŠD HK Trojanci, Jan Šavli

LOKOSTRELSKA TEKMOVALNA SEZONA JE ŽE POLNEM TEKU

Komaj smo v marcu zaključili dvoranska tekmovanja, so že marljivi lokostrelci iz Dolenjskih Toplic pripravili 10. aprila na območju Baze 20 v Kočevskem rogu prvo 3-D tekmo za slovenski pokal 2010. Udeležba Turjačanov je bila zadovoljiva, posebno še, ker nihče ni zaupal poslavljajoči se zimi. Tekmovališče je bilo zahtevno dolgo, okoli 3 kilometre, v samem kamnitem svetu. Vsak zgrešeni strel je hkrati pomenil tudi poškodovano puščico in mnogi tekmovalci niso mogli zadrževati jeze.

Turjačani smo ob redni zimski vadbi in ocenjeni pripravljenosti z nestrpnostjo pričakovali prve rezultate. Bili smo zadovoljni, saj je naš član zasedel drugo mesto v dolgem loku; enako članica, zasedli smo vsa tri prva mesta v instiktivnem loku, v dolgem loku pa še drugo mesto med veterani in drugo mesto med mladinci.

Posebno smo se zanimali za organizacijo tekme in način izvedbe, saj je to bila prva uradna tekma po spremenjenih FiTA pravilih. Tekmovali smo na progi, ki je imela 40 tarčnih mest, rezultatsko pa smo se primerjali na istih 20 tarčah.

24. aprila pa smo že izvedli na Turjaku novo tekmo za 3-D slovenski pokal in ob udeležbi 149 tekmovalcev iz 25 klubov dosegli zelo dobre rezultate. Zbor tekmovalcev smo pripravili pri gostilni Murn, kjer bilo organizirano tudi ogrevanje tekmovalcev na posebnem vadišču, postavljene naprave za računalniško spremljanje rezultatov in zagotovljeni pogoji za delo sodnikov. Zaradi zahtevnosti trase in konfiguracije smo tekmovalce morali voditi na štartna mesta in pričeti s tekmovanjem ob dogovorjenem času na celotni trasi hkrati.

Tekmovanje je zaradi povečanega števila strelnih mest (po novem pravilniku 40 tarč)

potekalo polnih 6 ur, kar bodo bodoči organizatorji morali upoštevati pri postavitvi tekmovalne proge. Naši tekmovalci so bili po zaključku kljub utrujenosti izredno zadovoljni, saj smo izboljšali rezultate iz predhodne tekme.

V članski konkurenci z dolgim lokom sta naša tekmovalca Tone Klančar in Karli Goršič zasedla prvo in drugo mesto, kar se v zgodovini kluba še ni zgodilo. Posebej moramo izpostaviti ponovitev prvega mesta Eda Goršiča v slogu lovski lok, saj so mu to bile prve tekme po zamenjavi sloga loka.

Z leve proti desni: 2. mesto Karli Goršič, zmagovalec Tone Klančar, oba LK Turjak, in tretji Andrej Natlačen iz Mins Postojna

Z leve proti desni: Roman Kump, LK divja puščica; Edvard Goršič, LK Turjak; in tretji Mitja Salober, LK Sokol

Naši tekmovalci so tudi v drugih slogih in kategorijah uspešno zastopali barve našega kluba, posebej še naš Marjan Kocman v slogu instiktivni lok ne pozna poraza že drugo leto. Kocman je član državne reprezentance, kategoriziran tekmovalec, in pričakujemo, da bo tudi v letu 2010 izpolnil zastavljene norme za udeležbo na evropskem prvenstvu.

Pohvaliti moramo uspešnega mladince Nejca Mikliča in kadetinjo Lucijo Kadunc.

Marjan Kocman v svojem slogu

Posebej je potrebno izpostaviti našega veterana z dolgim lokom Stanislava Ahaca, ki dosega odlične rezultate: tretje, in na Turjaku drugo mesto. Stanislav Ahac je med veterani edini naš kategorizirani tekmovalec, za katerega upamo, da mu bo zdravje omogočilo dobre rezultate tudi v evropskem pokalu.

Sodniki, ki jih na vsako tekmo delegira Lokostrelska zveza Slovenije, na podlagi posebnega ocenjevalnega postopka podajo o tekmi sodniški zapisnik, s katerim podajo tudi oceno organizatorju. Za tekmo 24. aprila smo prejeli od možnih 40 točk 37 točk. Vse zmagovalce smo ob podelitvi kolajne obdarili tudi s praktičnimi darili.

Nejc Goršič

SMEJALNA JOGA – S SMEHOM JE VSE LAŽJE

Z nasmehom na obrazu je svet lepši. Že samo blagi nasmešek vzpodbudi izločanje hormona sreče. Smeh je prijetno občutje, ki nas sprosti in razvedri. Če smo nasmejani, smo dobre volje in to se razširi tudi na ljudi v naši okolici.

Smeh je nalezljiv. To smo v živo že dvakrat preizkusili tudi v Velikih Laščah in se res dobro nasmejali in razgibali na Smejalni jogi pod vodstvom Darinke Suljevič, inštruktorice joge v društvu Joga v vsakdanjem življenju Ribnica. Program je bil enostaven in igriv, primeren za otroke in odrasle ne glede na razgibanost, zato je povezal različne generacije in imel še večji protistresni učinek. Smeh izboljša našo delovno učinkovitost in s smehom je res vse lažje. O tem smo se prepričali, ko smo isto vajo izvedli s smehom in brez njega. Vsakogar je že kdaj po intenzivnem smejanju bolel trebuh, torej je smeh tudi dobra telovadba, pri kateri poleg trebušnih mišic delujejo skoraj vse mišice v telesu. Smeh pa ima še veliko drugih pozitivnih učinkov na nas.

Smejalna joga je enostavna aerobna vadba, po kateri se cel teden počutimo dobro in smo pozitivno naravnani. S smejalno jogo se sprostimo in razgibamo na zabaven način, saj pomaga obuditi otroka v nas. Je kombinacija smeha, pravilnega dihanja, telesnih vaj in sproščanja. Smejimo se brez pravega razloga s pomočjo enostavnih vaj, sčasoma pa to preide v iskren in spontan smeh.

Medicinske raziskave kažejo, da je eden glavnih razlogov za nastanek bolezni pomanjkanje kisika v celicah. S smejalno jogo se količina kisika v telesu poveča, v nas prihaja več življenjske energije, učimo pa se tudi pravilne dihati. Izboljšuje se prekrvavitev celotnega telesa, to krepi naš imunski sistem, večji pretok krvi pa tudi masira notranje organe. Pomaga tudi uravnati visok krvni tlak. Ob smehu se sprošča hormon sreče serotonin, naravni antidepresiv. Povečano pa je tudi izločanje endorfinov, naravnih protibolečinskih hormonov, kar pa zavira oziroma odpravlja bolečino. Pri redni vadbi se lahko izboljša tudi spanec, zaradi vpliva na mišice mehkega neba grla pa se zmanjša smrčanje. Prečistijo se dihalne poti in okrepijo dihalni organi, dokazano pa smejalna joga blaži bolezni dihal, npr. astmo. Vaje niso tekmovalne, vadba poteka brez kritike drug drugega, zato so učinki še večji. Razvijamo zaupanje, odprtost, srčnost, znebimo se stresa in počasi tudi starih blokad. Sproščajo se brezmejni potenciali, saj smeh aktivira desno, instinktivno možgansko polovico.

Življenje v današnjem času je stresno, resnobno in polno tekmovalnosti. Če se smejimo, je lahko vse drugače. Smeh širi pozitivno energijo in nas vodi k vse večji odprtosti, pripravljenosti pomagati bližnjemu. Velikokrat slišimo izrek: »Smeh je pol zdravja«. Smeh je res zelo učinkovito zdravilo. Prinaša nam sijoč izraz na obrazu in nas pomladi. Zato poskrbimo, da se bomo veliko smejali vsak dan in si tako polepšali življenje.

Barbara Žnidaršič

ZAHVALA

Hvala vsem zvestim članom TVD Partizan, ki ste do zadnjega vztrajno in redno prihajali na vadbo KINEZIOFIT in me ob zaključku prijetno presenetili.

Upam, da sem v vas vzbudila toliko športnega duha in želje po gibanju, da boste ostali telesno aktivni vse do septembra, ko se bomo zopet začeli potiti skupaj.

Naj vam zdravje dobro služi!

Anita Jaklič

PLANINSKO DRUŠTVO
VELIKE LAŠČE
Levstikov trg 1. 1315 Velike Lašče

Dragi prijatelji planinci!
Vabimo vas na

18. POHOD PO »VELIKOLAŠKI KULTURNI POTI«

V NEDELJO, 6. JUNIJA 2010

Začetek pohoda bo med 7.00 in 10.00 uro v Velikih Laščah.

Cilj bo na Trubarjevi domačiji na Rašici, kjer bo družabna prireditev.

Velikolaška kulturna pot povezuje rojstne kraje naših treh velikih rojakov Frana Levstika, Josipa Stritarja in Primoža Trubarja in vodi mimo številnih kulturno zgodovinskih znamenitosti. Je krožna, označena s posebnimi markacijami in dolga približno 15 km. Trasa pohoda s startom v Velikih Laščah in ciljem na Rašici pa je dolga približno 13,5 km. Pot je razgibana, z nekaj vzponi in spusti in je primerna tudi za osnovnošolsko mladino. Prehodimo jo v treh do štirih urah zmerne hoje.

Iz Rašice v Velike Lašče se lahko vrnete peš po markirani poti (50 min), na voljo pa bo tudi brezplačen prevoz.

Startnina: 1,50 EUR (odrasli), otroci brezplačno
Vsak pohodnik prejme izkaznico pohoda, načrt poti, čaj in prevoz iz Rašice v Velike Lašče.
Za dvakratno udeležbo prejmejo pohodniki bronasto značko, za štirikratno udeležbo srebrno in za šestkratno udeležbo zlato značko. Za desetkratno udeležbo prejmejo pohodniki posebno nagrado.

Dodatne informacije lahko dobite:

- na naši spletni strani (<http://pd.velike-lasce.si>)
- po elektronski pošti: planinsko.drustvo@velike-lasce.si
- na GSM 041/ 561-561 (Olga Verovšek)

Lep planinski pozdrav!
Lepo vabljeni!

ROKODELSKI CENTER SUHE ROBE IN LONČARSTVA RIBNICA

Rokodelski center suhe robe in lončarstva Ribnica (v nadaljevanju: RC) dobiva konkretno fizično in vsebinsko podobo.

Z obnovo in rekonstrukcijo stavbe v grajski pristavi Marof je v maju 2009 začelo gradbeno podjetje Obnova d. o. o. iz Kočevja, ki je pošteno poprijelo za delo, zaradi česar bo objekt dokončan morda celo pred koncem junija, kot je dogovorjeno v pogodbi. Stavba bo imela 1.400 m² uporabnih površin, zgradil se bo dodaten servisno skladišni objekt v velikosti 50 m², urejena pa bo tudi okolica in parkirni prostori za avtobuse in osebna vozila.

Nosilec projekta je občina Ribnica, ki bo za projekt namenila milijon 400.000 evrov. Glavnino sredstev je pridobila iz EU iz Sklada za regionalni razvoj, in sicer milijon evrov, ostalo bo financirala iz občinskega proračuna.

Vzporedno z obnovo in rekonstrukcijo RC pa teče projekt Vzpostavljanja vsebin Rokodelskega centra Ribnica. Sredstva za ta projekt v višini 60.000 evrov je pridobila Občina Ribnica kot članica LAS Od Idrije do Kolpe iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja – program Leader. Projekt izvaja Območna obrtno-podjetniška zbornica Ribnica, partnerji v projektu pa so Razvojni center Kočevje Ribnica d. o. o., Javni zavod Miklova hiša, Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije in seveda občina Ribnica.

Izvajanje projekta se je začelo 1. 10. 2008 in bo trajalo do 30. 9. 2010. Dvoletni projekt je razdeljen na 4 obdobja, ob koncu vsakega obdobja se pošlje na Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Zahtevke za delno izplačilo evropskih sredstev. V zahtevku je potrebno natančno poročati o izvedenih aktivnostih, ki so sicer opredeljene v LIN-u (letni investicijski načrt), predložiti pa je treba tudi račune za vse upravičene stroške.

Temeljna dejavnost RC bo suhorobarska in lončarska delavnica, stalna razstava lončarskih in suhorobarskih izdelkov, ki bodo pridobili geografsko označbo »Ribniška suha roba«, pripravljena bo delavnica za rokodelce iz Slovenije in sveta, prostor za občasne gostujoče razstave rokodelskih izdelkov, pomembna bo tudi zbirka dokumentacijskega gradiva s področja rokodelstva, urejeni pa bodo tudi študijski prostori za dijake, študente in druge zainteresirane za izdelavo seminarskih, diplomskih, magistrskih, doktorskih in drugih študij s področja rokodelstva.

V RC bosta tudi kiparska in likovna delavnica, v katerih se bo v bodoče izvajala tudi druge interesne dejavnosti: oblikovanje, fotografija, tiskarstvo ...

Pomembna pridobitev bo večnamenska dvorana, ki bo opremljena z vso potrebno tehniko za različne namene uporabe. Sprejela bo do 50 ljudi, v nekaterih različicah tudi do 70.

Poleg omenjenih prostorov bodo v RC tudi pisarniški in pomožni prostori za zaposleno osebje.

V RC se bo preselil tudi Turistično informacijski center (TIC), ki bo »pokrival« turistično dejavnost centra, za katerega smo snovalci in izvajalci prepričani, da bo predstavljal glavno turistično zanimivost od Škofljice do Kolpe. RC bo končno omogočil normalno parkiranje avtobusov, predstavljal pa bo začetek turistične poti (ogleda), ki se bo nadaljevala v grad pa do Miklove hiše, cerkve Sv. Štefana in do Skrabčeve domačije v Hrovači. Na ta način bomo turista lahko za dalj časa zadržali v Ribnici, kar bo vzpodbudilo razvoj ostalih dejavnosti, ki so potrebne za razvoj turizma: gostinstvo, nočitvene kapacitete, storitvene dejavnosti, trgovina, spominkarstvo ...

RC smo predstavili tudi na Slovenski turistični organizaciji (STO), kjer so pokazali veliko zanimanje in ponudili pomoč pri promociji doma in na turističnih borzah po svetu.

Pomembna funkcija RC bo tudi izobraževalna dejavnost. Pridobitev Nacionalne poklicne kvalifikacije (NPK) za suhorobarja je v zaključni fazi. V sodelovanju s Srednjo poklicno šolo iz Kočevja in suhorobarskimi mojstri naj bi začeli s praktičnim usposabljanjem za pridobitev poklica suhorobar v eni izmed panog. Suhorobarska in lončarska delavnica bosta primerna za izvajanje učnih dnevo, ki jih morajo opravljati osnovnošolci v zadnji triadi šolanja, v delavnicah bodo znanje pridobivale različne interesne skupine: dijaki, starejši, invalidi, brezposelni, razne marginalne skupine. RC bo v svojih

prostorih omogočal izvajanje obšolskih dejavnosti, krožkov, tečajev in seminarjev na področju ohranjanja, interpretacije, razvoja in trženja rokodelske dediščine, na področju podjetnosti in podjetniškega razmišljanja predvsem pri mladih na področju novih zaposlitev ter na mnogih drugih področjih.

Da z Rokodelskim centrom Ribnica in širše suhorobarsko območje pridobiva resnično velik projekt, kaže veliko zanimanje različnih interesnih skupin in posameznikov – ustvarjalcev na različnih področjih. Za sodelovanje, gostovanje ali izvajanje svojih dejavnosti v RC se zanimajo študentje, Glasbena šola, Javni sklad za ljubiteljsko kulturo, Društvo podeželskih žena, osnovne in poklicne šole, podjetniki različnih dejavnosti in razna društva. Najbolj razveseljivi so seveda odzivi študentov s področja etnologije, zgodovine, turizma, oblikovanja, ekonomije in lesarstva, ki prihajajo s zelo zanimivimi predlogi. Vsekakor je interes javnosti presenetljivo velik, nosilci in izvajalci pa smo si enotni, da bomo vsako pobudo ali predlog skrbno preučili in ga upoštevali, če bo le primeren v celostni podobi centra.

Moramo se namreč zavedati, da na področju Rokodelskih centrov po Sloveniji (teh naj bi bilo 10) orjemo ledino, zato moramo toliko bolj premišljeno in strokovno postaviti vsebine.

OOZ Ribnica, ki vodi projekt Vzpostavljanja vsebin v RC, je začela s četrto fazo, v kateri bo poudarek na kontaktih z različnimi skupinami in posamezniki.

Vsi izdelovalci suhe robe, ne glede na status, bodo dobili vabilo na srečanje, kjer jim bomo razložili možnosti za sodelovanje in postopek za pridobitev geografske označbe »Ribniška suha roba«. Pridobljena označba bo pogoj, da bodo vaši izdelki razstavljeni v RC; razstava tekoče suhorobarske in lončarske produkcije pa bo s tem pridobila močno komercialno funkcijo, saj bodo kupci na enem mestu videli aktualne izdelke in pridobili potrebne podatke o izdelovalcih.

Drugo srečanje pa pripravljamo za ravnatelje osnovnih šol iz Ljubljane in njene okolice. Predstavili jim bomo možnosti za izvajanje učnih dnevo, tehničnega pouka in obšolskih dejavnosti. V tem sklopu bomo organizirali srečanja tudi s predstavniki Zavoda za zaposlovanje, z ravnatelji poklicnih šol, vodji projekta Vseživljensko učenje, Varstveno delovnim centrom v Ribnici in drugimi predstavniki organizacij, ki delujejo na področju izobraževanja.

Poseben sklop srečanj bo namenjen predstavnikom turističnih organizacij, od katerih pričakujemo strokovno podporo in predvsem promocijo centra.

Načrtovana so srečanja s predstavniki bodočih regionalnih rokodelskih centrov po Sloveniji. V nekaterih krajih Slovenije, kot so Veržej, Škofja Loka, Novo mesto, Slovenj Gradec, Kropa, že izvajajo določene aktivnosti na področju rokodelstva oziroma domače in umetnostne obrti, zato je pomembno povezovanje in izmenjava izkušenj.

Ena od osnovnih aktivnosti RC pa bo povezovanje rokodelcev celotnega suhorobarskega območja sedmih občin: Kočevje, Ribnica, Sodražica, Loški potok, Bloke, Velike Lašče in Dobrepolje. Poleg izdelovalcev iz omenjenih občin bo RC povezoval vse institucije in posameznike s področja ohranjanja kulturne in naravne dediščine, s področja turizma, izobraževanja, podjetništva ...

Poleg omenjenih srečanj pa bodo potekale aktivnosti na razvijanju posameznih vsebin do faze, ko jih bomo ob zaključku gradbenih del lahko vselili na Marof.

Otvoritev Rokodelskega centra suhe robe in lončarstva je predvidena za 35. Semenj suhe robe in lončarstva, torej prvo nedeljo v septembru 2010. Pred tem predvidevamo nekaj dnevne prireditve, ki se bodo odvijale v RC in ob njem.

Končen scenarij otvoritvenih prireditev bodo na skupnem sestanku izdelali vsi partnerji, ki sodelujejo v projektu, povabljeni bodo strokovnjaki z različnih področij, dobrodošli pa so tudi predlogi zainteresirane javnosti.

Z namenom kar najbolje informirati javnost, je odprta tudi spletna stran z naslovom: rokodelskicenter-ribnica.si. Pozivamo vse, ki kakor koli želite sodelovati pri nastajanju Rokodelskega centra suhe robe in lončarstva, pokličite, pišite ali nas obiščite na OOZ Ribnica.

Besedilo Pavel Hočevar

MISIJON 2010

V času od 12. do 21. marca je v ribniški dekaniji potekal misijon, v katerega so bile vključene tudi župnije Velike Lašče, Turjak in Rob. Geslo misijona se je glasilo »Vse prenoviti v Kristusu«, vodili pa so ga bratje frančiškani (Velike Lašče) in kapucini (Turjak in Rob). Pri svetih mašah in srečanjih so se imeli možnost zbirati različne skupine - otroci, mladi, zakonci, samski, podjetniki, društva (lovci, gasilci, veterani) bolni in ostareli, vzgojitelji in učitelji.

EVHARISTIČNA PROCESIJA OD SODRAŽICE DO NOVE ŠTIFTE

9. maja popoldan so se v Sodražici zbrali verniki ribniške dekanije. Na čelu z Najsvetejšim so se vsak za svojim banderom župljani vseh župnij v dekaniji zbrali v dolgo procesijo in se napotili proti Novi Štifti ob spremljavi Godbe Dobropolje. Namen procesije je bila dobra priprava na slovenski evharistični kongres, ki bo 13. junija 2010 v Celju.

L. Č.

PRIDI SEM, MOJ OČE

Ti si moja luč,
ki sveti mi povsod.
Tvoje božje misli
kažejo mi pot.
Tvoje so oči
kot žarek v temi,
nikoli mi ne nehaj svetiti.

S tabo jaz sem srečna,
le ti prisluhneš mi,
s teboj se pogovarjam,
srce pa te slavi.

Pridi sem, moj Oče,
vem da z mano si,
da ti me vedno spremljaš,
ko žalost me mori.

Pridi sem kot varuh,
ko nimam več moči,
saj veš, da ti v molitvi
v mojih mislih si.

Amadeja Košir

KRŠČANSKA MEDITACIJA V ŠKOCJANU

Tečaj Uvajanje v krščansko meditacijo je potekal 30. 4. in 1. 5. v Škocjanu pri Turjaku, vodil pa ga je defektolog, filozof, psiholog, teolog, pater, mag. Silvo Šinkovec. V mesecu februarju sta bili dve občanki že na takem seminarju v Ljubljani pri Sv. Jožefu. Meditacija se jih je tako globoko dotaknila, da sta to želeli prenesti tudi v domače okolje. V Škocjanu so nam velikodušno odstopili pastoralni center, mag. Šinkovec pa je našel še prost termin in akcija je »stekla«. Skupine, ki je štela 26 udeležencev, se je meditacija zelo dotaknila, ne glede na starost, izobrazbo, spol, predhodno znanje. Pred pričetkom smo mislili, da bomo imeli težave pri delitvi svojih občutij, vendar so ti občutki kar vreli iz nas. Nekateri so imeli na začetku malo treme, vendar so na koncu tudi ti spregovorili.

Kako še bolj korajžno komunicirati, pa nas bo pater Šinkovec še naučil na seminarju samospoštovanja in samozavesti. Za termin se že dogovarjamo. Želja po ponovni meditaciji pa ostaja – tudi to bo v bližnji prihodnosti. Za nas, ki smo že bili, in za one, ki zaradi obveznosti čez praznike niste uspeli priti. Kdor pozna p. Šinkovca, ve, da je že sama njegova prisotnost dovolj, da se imamo lepo, kajti to je človek s širokim znanjem in še večjim srcem.

Na koncu pa še enkrat velika **HVALA** župnikoma Oražmu in Škulju, ki sta v času meditacije odstopila prostore v pastoralnem centru, Štefki za odlično sobotno kosilo, Milki za slatno pehtranko in vsem ostalim, ki ste poskrbeli za naše želodčke. **Hvala vsem in vsakemu posebej!** Zahvala tudi vsem udeležencem, s katerimi smo si lahko medsebojno delili izkušnje!

Po koncu meditacije so nam nekateri udeleženci podali svoje vtise, občutja ...

Znašla sem se v čudoviti skupini. Zase lahko rečem, da me navdaja čudovita spokojnost, mir v srcu. Upam in želim, da kdo to mojo brezpogojno ljubezen tudi občuti. (Milena)

Meditacija, ki je potekala od 21. do 22. maja v Škocjanu pri Turjaku, je bila moja druga tovrstna meditacija, v kateri sem ponovno ugotovila, da je to priložnost, da prideš v globok stik s samim seboj, odpreš razmišljanja, ki niso del vsakdana. S tem, ko si v stiku s samim seboj in delaš na sebi, lahko prispevaš k večjemu medsebojnemu razumevanju (v družini,

Včasih je že sveča in dobra knjiga dovolj, da se umiriš.

POMEMBEN MEJNIK V EKUMENSKI KULTURI SLOVENIJE SO POSTAVILE ŽENE NA GRADU TURJAK

Žene v Velikih Laščah vztrajno nadaljujejo začeto tradicijo praznovanja Svetovnega molitvenega ekumenskega dneva vedno na prvi petek meseca marca, ki velja za mesec ženske kulture v žlahtnem pomenu besede. Ne moški, ampak ženske že preko sto let v 170 državah sveta molijo ob bibličnem tekstu, ki ga izbere ena država - letos Kamerun, "Afrika v malem". To je dokaz, da imajo ženske krščansko misijonsko zavzetost, da bi pomagale sestram po celem svetu, da odkrijejo krščanske vrednote in spravo med različnimi veroizpovedmi. Kamerunčanke so se zbrale iz 11 veroizpovedi in so skupaj izbrale odlomek iz apostolskih del, ki govori o odnosu ženske in moškega do velikega apostola narodov. Mislim, da je to besedilo - enako kot izbrani psalm - zelo značilno za položaj žensk na celem svetu; presenetljivo je poslušati misli afriških žena, ki so obenem tudi naše težave in slabosti, zato je besedilo vsakoletnega svetovnega molitvenega dneva pravi biser globalne ženske duhovne kulture. Žene iz Velikih Lašč so dokazale, da imajo smisel za široka obzorja in krščansko solidarnost, ki se ne omejuje le na lastno lokalno skupnost, ampak

službi ...). Vsekakor pa sem veliko pridobila tudi iz izkušenj ostalih udeležencev, ki so jih delili z nami. »Lepo je biti ljubljen!« (Tanja)

Ko se človek v tem hitrem življenjskem tempu nauči ustaviti in posvetiti samo sebi in svoji notranjosti, se v njem naseli mir. In kdor v sebi čuti mir, ga je sposoben širiti tudi navzven. (Romana)

1. maja smo končali uvajanje v meditacijo v Škocjanu pri Turjaku. Prvič sem bil v novem pastoralnem centru. Lep prostor, učilnica in kapela. Mirno okolje. Trubarjeva krstna cerkev. Predvsem pa čudovita skupina, ki je hitro stopila v tišino. Tako lepe

Za konec še ena gasilska.

meditacije, ki so se dotikale srca. Lepi so občutki, ko ljudje odkrijejo, da so bili in so ljubljani, da so zamere poravnane, da lahko sanjajo in svoje sanje tudi uresničijo. Ostaja želja po novem terminu za uvajanje v meditacijo. (pater Silvo Šinkovec)

Na tovrstni meditaciji sem bila prvič in sem bila od začetka kar malo skeptična, kako bom lahko dva dni zdržala v miru in tišini. Ampak je šlo. Verjemite, vsak je tega zmožen! Tudi jaz sem na koncu domov odšla pomirjena, olajšana ... in začneš ceniti preproste stvari, ki jih prej mogoče nisi. (Klara)

Besedilo in fotografije: K. P.

zna razmišljati po načelu "Think global, act local" - misli globalno in ravnaj lokalno. Izbrale so v običini najimenitnejši zgodovinski kraj, turjaški grad, za skupno molitev sprave in misijonske zavzetosti. V tem gradu najimenitnejše plemiške družine Auerpergov/Turjaških sta se prepletali obe veji zahodnega krščanstva - katoličanstva in protestantizma, saj je Jurij Dalmatin prav v tem gradu snoval slovenski prevod našega skupnega svetega pisma, ki nam je v ponos, da veljamo za prve evropske narode, ki so imeli smisel za božjo besedo v domačem jeziku. Hudo mi je, da so prav tem gradu kruto izgubili življenje tudi mladi ljudje, ki bi lahko obogatili slovensko kulturo s čudovito slovensko pesniško besedo kot pred 100 leti turjaški župnik pesnik Anton Medved. Res, v tej občini je knjiga v občinskem grbu zelo upravičena in čutiti je, da občani kulturo duha in vere jemljejo resno že od Trubarjevih dni, ki je bil sin turjaškega podložnika in je stopil v službo peresa kot vsi ostali pisatelji, ki so kasneje delovali v tem kraju.

Kot Trubar smo mnogi odšli v nemški svet in tukaj smo odkrili Levstika, ki nam je pokazal svojo genialno podobnost s švicarskim protestantskim duhovnikom in pisateljem Jeremijo Gotthelfom. Oba mojstra besede sta nam nudila vzrok, da smo zgradili kulturni most med obema občinama Lutzelfluh v Ementalalu in Velikimi Laščami na Dolenjskem. Ženske migrantke pa smo v Slovenijo prinesle idejo svetovne ženske molitve, ki je v Švici tudi zelo priljubljena že od 1936, in v otroški varianti (učenci verskega pouka predstavijo s svojimi kateheti in učitelji vsakoletno državo teksta in molijo na svoj otroški način). Morda bodo poskusili tudi v Sloveniji, da se otroci že v mladih letih navadijo na odprte horizonte vesoljnega krščanskega misijonskega delovanja in odgovornosti za današnji globalni svet.

Ravnokar sem dobila pismo gospe Elisabeth Fankhauser (Lutzelfluh), ki mi javlja, da so letos z novim pastorjem g. Kochom zelo lepo uspele praznovati ta dan, čeprav so se povezale s sosednjo župnijo. Pri njih so sodelovale posebej seniorke in ona je celo ustanovila seniorski zborček igranja na flavto, ki je lepo spremljal to molitev. Radovedno sprašujejo, kako so opravile molitev v pobrateni občini. Na Turjaku pa smo imeli imenitne pevke in glasbenice, ki je odlično spremljala na orglah. V veliko presenečenje smo pozdravili tudi prvega župana g. Milana, začetnika kulturnega mostu, in še enega gospoda med ženami vseh generacij. Veselila sem se, da je družina Pečnikova prekrasno okrasila oltar z afriškimi skulpturami in tkaninami, ki so nam pričarale svet žena v Kamerunu. Gospa Jerica je preskrbela od narodnega odbora v Ljubljani tudi lepe barvne diapozitive iz Kameruna, ki so miselno spremljale molitev. Za mene je bilo praznovanje na lepi višini in zbrano, kar je tudi potrdila prijazna kratka pogostitev ob grajskem vhodu. Neverjeten mraz na večer 5. marca nas je gnal domov na toplo, a v srcih smo imele sočutje s toplimi kraji Afrike in pogumnimi ženami, ki se trudijo za vero in za razvoj svojega naroda.

Začetek misijona v Ribniški dekaniji je s tem dnevom doživel posebno dobro znamenje za uspeh preнове v postnem času in želim, da bi pogumno razvijali bogato duhovno omiko, ki sta jo v Švico iz Dolenjske prinesla tudi pokojna g. nadškof dr. Šuštar (27 let) in p. dr. Tomaž (Viktor) Kurent iz Stične (18 let). Njunjo bivanje bo zapisano v švicarski kulturni zgodovini in jima je Švica tudi hvaležna za njun doprinos sprave med veroizpovedmi.

Duhovno seme, ki so ga posejali slovenski teologi v Švici, vračamo izseljenci svoji rodni domovini, saj je to že delal Primož Trubar, ki ima najlepše izvode svojih tiskov v švicarski univerzitetni knjižnici v Baslu.

Z veseljem bom to besedilo posredovala vaši pobrateni švicarski cerkveni občini, ki je prva odprla vrata slovenskim prijateljem in letos 7. 2. tudi v cerkvi v Lutzelfluh z navdušenjem proslavila največjega duha slovenskega pesništva in ga predstavila pobratentim prijateljem. Naj most prijateljstva živi še dolgo!

Mag. Ljudmila Marta Schmid-Semerl, Basel

SPOŠTOVANI!

Državni zbor RS je na svoji 23. izredni seji odločil, da se bomo v nedeljo, 6. junija 2010, odpravili na volišča in odločali o arbitražnem sporazumu o slovensko-hrvaški meji.

Vsebina samega arbitražnega sporazuma marsikaterega uglednega slovenskega pravnega strokovnjaka izredno bega. Svoje nestrinjanje so izrazili dr. France Bučar, dr. Miro Cerar ml., dr. Marko Pavliha, dr. Tine Hribar, dr. Janez Čebulj in drugi ugledni pravniki. Arbitražni sporazum nam ne zagotavlja teritorialnega stika z odprtim morjem, še več – predstavlja možnost, da izgubimo tisto, kar je vedno bilo in je v celoti nesporno slovensko – Piranski zaliv, zaselke na levem bregu Dragonje in ozemlje na levem bregu Mure pri Hotizi.

Teritorialni stik zagotavlja neovirano plovbo vsega ladijskega prometa, vključno z vojaškimi premiki tako naših kot tujih ladij do naše obale brez možnosti kakršnih koli posegov s strani sosednjih držav. Naj ob tem opozorim, da bo razsodba arbitražnega tribunala mednarodno zavezujoča in bo obveljala ne glede na to, ali se bodo politične razmere v Evropi spremenile. Tako lahko arbitražni sporazum o slovensko-hrvaški meji sčasoma pripelje do slabitve Luke Koper, izgube strateškega položaja in preusmeritve transportnih poti mimo slovenskega ozemlja, kar bi bila zagotovo nacionalna gospodarska katastrofa.

Prav je, da ponudimo alternativo. Začnimo z zavrnitvijo arbitražnega sporazuma na referendumu in pokažimo, da ne bomo nikomur dovolili samovoljnega odločanja v škodo slovenskemu ozemlju. Nato pa predstavimo mednarodni politiki, zakaj je teritorialni stik za nas tako ključnega pomena. Pojasniti moramo, da se o pravici, ki nam je bila od nekdaj priznana, preprosto ne moremo pogajati. Na voljo je ogromno arhivske dokumentacije in zapisov, ki prikazujejo nesporna dejstva v našo korist. Nobene potrebe ni po reševanju nečesa na vrat na nos, saj je še vedno bolje danes ne imeti nobenega epiloga, kot se zavezati k pomanjkljivi rešitvi v prihodnosti. Odločitve, ki jih sprejemamo za dobro Slovenije v mednarodnih odnosih, morajo biti sprejete v skupnem duhu enotnosti. Prepričan sem, da to zmoremo.

Spoštovani, 6. junija ne boste dajali glasov ne politiki in ne politikom. Odločali se boste izključno o tem, ali bo ta dan postal zgodovinska prelomnica in obeležje vnovične izgube nacionalnega ozemlja ali pa bo to odskočna deska za poznejšo, za nas sprejemljivejšo rešitev.

Že vnaprej se vam zahvaljujem, ker vam ni vseeno za domovino, za njeno ozemeljsko celovitost in teritorialni stik Slovenije z mednarodnimi vodami – slovensko okno v svet.

Predsednik OO SLS Velike Lašče
Franc Debeljak

mag. Radovan Žerjav
predsednik SLS

OCENJEVANJE DOMAČIH SALAM 2010

Občinski odbor Slovenske ljudske stranke Velike Lašče je v gasilskem domu Velike Lašče, kjer je potekalo ocenjevanje, in v novem gostinskem lokalu Zadržno trgovskega centra, kjer je potekala razglasitev rezultatov, pripravil ocenjevanje domačih salam.

Ocenjevalna komisija, ki jo je vodil priznani živilski strokovnjak dr. Stanislav Renčelj iz Sežane je ocenila 14 vzorcev salam. Ocenjevali so zunanji izgled, sestavo prereza, barvo prereza, teksturo, vonj in seveda najpomembnejše okus sala-

me. Najboljše salame so tokrat prispevali Peter Indihar, Franc Zabukovec in Janez Rigler. Skupna ocena komisije je bila, in to je v predstavitvi rezultatov ocenjevanja posebej poudaril tudi dr. Renčelj, da slabega izdelka na ocenjevanju ni bilo. Malenkosti, ki dobre salame ločijo od boljših in najboljših, pa se seveda lahko odpravljajo le z izmenjavanjem izkušenj. In to je glavni namen tovrstnih ocenjevanj.

OO Slovenske ljudske stranke Velike Lašče se zahvaljuje vsem, ki so zbrali kanček poguma in prinesli svoj mesni izdelek v ocenjevanje. Posebna zahvala pa Kmetijski zadruzi Velike Lašče in PGD Velike Lašče za pomoč pri organizaciji.

Franc Debeljak

**VZELI ŠO NAM
KOROŠKO, TRST
IN GORICO.
MORJA NE DAMO.**

6. JUNIJA GLASUJ PROTI!

V nedeljo, 6. junija, bomo državljanke in državljani sprejemali najpomembnejšo odločitev po osamosvojitvi. Gre za naše morje, gre za našo suverenost na morju, gre za pomorski status Slovenije, na preizkušnji so naši gospodarski interesi, vezani na luko Koper in Slovenijo kot logistično okno v svet za Srednjo Evropo. **Veliko volivcev je še neodločenih in rezultat referendumu bo odločen v dneh in tednih do referendumu. Od vsakega izmed nas je odvisno, kakšen bo rezultat!** Spomnimo se Koroškega plebiscita pred 90-imi leti, ko smo vitalni del našega narodnostnega ozemlja in 11 % prebivalstva izgubili za nekaj tisoč glasov. Za vedno! Nič ni pomagalo kasnejše objokovanje napak, ki so bile narejene v kampanji. **Ne dovolimo, da se to žalostno poglavje Slovenske zgodovine ponovi danes, ko Sloveniji ni treba sprejemati nobenega nepotrebnege tveganja pri odločanju o naši morski**

MAJHNA POZORNOST OB MATERINSKEM DNEVU

V Novi generaciji SLS Velike Lašče se zavedamo pomena matere. Matere danes nosijo večji del bremena vzgoje in skrbi za otroke, ki so bodočnost družbe. Če se bo še naprej odvijal trend o nezaposlovanju mladih žensk oz. mater, pa lahko posledično začne padati rodnost, socialna država začne slabiti, koncept pokojninske in zdravstvene blagajne pa se začne rušiti. Zagotovitev pogojev za čim bolj uspešno materinstvo je iz navedenih razlogov eden glavnih razlogov, da smo se člani Nove generacije SLS Velike Lašče skupaj odločili, da se z majhno pozornostjo ob materinskem dnevu zahvalimo vsem materam. Zato smo 27. 3. 2010 pred novim Mercatorjem v Velikih Laščah podarili majhno pozornost v zahvalo vsem materam.

V Novi generaciji SLS spoštujemo materinstvo in si želimo, da je materinski dan ravno tako mednarodni praznik mater, kakor je 8. marec mednarodni praznik žena. Nikakor ne želimo, da nas tudi ta praznik razdvaja, poudarjamo pa, da praznik, ki ga v Sloveniji praznujemo po drugi svetovni vojni in ki povečuje ravno datum 25. marec, oznanja Marijino oznanjenje.

Nedvomno je, kot pravijo vse matere, da je biti mama najlepša in obenem najodgovornejša naloga ženske v življenju. Je poklic, je poslanstvo, je veselje in je napor. A zagotovo same matere najbolj vedo, kaj materinstvo pomeni. Sam vem, da so matere edine in človeštvu nena-domestljive. Brez njih ni ničesar, in tega se premalokrat zavemo.

Zato vsem materam ob njihovem prazniku izrekam v svojem imenu in imenu Nove generacije SLS Velike Lašče velik poklon za vse, kar delajo, dajejo in so.

Miha Tekavec

Predsednik Nove generacije SLS Velike Lašče

NOVA SLOVENIJA USTANOVILA ZBOR ZA VREDNOTE

Stranka Nova Slovenija je dne 11. marca 2010 v Ljubljani ustanovila Zbor za vrednote. Ustanovitve so se udeležili tudi člani NSi iz občine Velike Lašče.

V Novi Sloveniji – krščanski ljudski stranki, ugotavljamo, da je Slovenija v gospodarski, finančni, politični in moralni krizi, krizi družine, dela in medsebojnih odnosov. Izvor vseh teh kriz je v krizi vrednot. Državljeni se zaradi tega čutimo ogrožene in negotove. Mnogi so zaskrbljeni, malodušni in jezni. Nezadovoljstvo v Sloveniji narašča iz dneva v dan.

Nova Slovenija pa želi spodbuditi vse državljane k razpravi in premisleku o vrednotah, ki smo jih Slovenci vedno visoko spoštovali, sedaj pa izginjajo (družina, domoljubje, državljska zavest, poštenost, delavnost, pravičnost, zavzemanje za resnico, solidarnost, etično ravnanje v gospodarstvu, politiki ...). Prav zato se je stranka odločila ustanovitvi Zbor za vrednote.

Zbor ZA vrednote je odgovor in protiutež aktualnemu političnemu in gospodarskemu dogajanju v Sloveniji. Zbor je spraševanje o tem, katere vrednote so potrebne za obstoj humane družbe in slovenskega naroda. Želimo razpravo, kakšno državo (Slovenijo) si želimo. Stranka se zaveda dejstva, da vsaka demokratična država potrebuje vrednote, da lahko preživi!

Do objave tega članka se je zvrstilo že veliko srečanj Zbora v vseh večjih krajih po Sloveniji. Ljudje v velikem številu prisluhnejo eminentnim govornikom, ki prihajajo iz zelo različnih področij. A kot kaže, te vsebine niso dovolj pomembne za naše medije, zato si prispevke o zboru lahko ogledate na www.nsi.si oziroma v živo po razporedu, ki je tudi na omenjeni spletni strani.

OO N.Si Velike Lašče

meji. Nikamor se nam ne mudi in nobeno nervozno in rokohitrsko reševanje mejnega problema se nam ne izplača.

Za Slovenijo je arbitražni sporazum (AS) slab, ker ogroža:

- njen pomorski status – potrditev sporazuma na referendumu bi za vedno zaprla Sloveniji teritorialni dostop do odprtega morja;
- gospodarske nacionalne interese luke Koper in Slovenije;
- njeno suverenost in jo izpostavlja nesorazmernem tveganju v času, ko ima Slovenija najmočnejši
- mednarodni položaj v zgodovini.

AS bo v »najboljšem« primeru Sloveniji omogočil »služnost« oz. »neškodljiv prehod« preko hrvaškega teritorialnega morja do mednarodnih voda. Slovenska vlada pa je takšen sporazum podpisala brez usklajevanja in obveščanja strokovne javnosti in opozicije ter nas razdvojila in sprla. Tako smo prisiljeni izbirati med bolj in manj slabimi odločitvami.

Ne drži, da AS nima alternative, saj obstajajo tudi druge rešitve:

- sporazum, v katerem bo izrecno pisalo, da mora sodišče določiti mejo po načelu zunanje pravičnosti

(ex aequo et bono), o katerem je bilo leta 2007 doseženo soglasje med vsemi parlamentarnimi strankami v Sloveniji;

- sporazum, v katerem bo nedvoumno zapisano, da se podpisnici strinjata s tem, da ima Slovenija zagotovljen Piranski zaliv in teritorialni stik z mednarodnimi vodami;
- ratifikacija sporazuma Drnovšek – Račan, ki predstavlja za Slovenijo še sprejemljiv kompromis določitve južne meje.

Slovenci bomo drugič v zgodovini na plebiscitu odločali o svoji meji – o naši južni in morski meji, o slovenskem ozemlju in o slovenskem morju. Ta odločitev bo pomembnejša od običajnih političnih odločitev in važnejša od volitev, ki so vsake štiri leta. Nikoli več je ne bi mogli spremeniti. V preteklem stoletju so nam vzeli Koroško, Trst in Gorico, danes je ogrožena naša suverenost na morju. Tega slovenski državljani ne moremo več dovoliti. Zato vabimo volivke in volivce, da se referendumu udeležite, nanj povabite svoje prijatelje in znance ter glasujete PROTI!

Več informacij na www.sds.si

OO SDS Velike Lašče

KAJ SPLOH POMENI CIVILNO GIBANJE, ZDRUŽENO NA DOMOLJUBNI LISTI?

Razlika med politično stranko in domoljubno listo je:

Če hočeš biti v politični stranki uspešen in kot tak strankarski veljak, moraš obvezno nasprotovati drugače mislečim, jim moraš na vsakem koraku nasprotovati, jih kritizirati in podobno. Poslušati moraš samo svoje predpostavljene in ponavljati za njimi "kot papagaj". Posledica tega je zmanjševanje pomena lastnega mišljenja in presoje, s tem pa izničevanje lastne in identitete naroda ... S takšnim početjem narod le razbijamo in dajemo zelo slab vzgojni duh mladini.

Dober domoljub pa ni egoist, ni materialist, zlahka se odreka kopičenju bogastva, ima za seboj ponavadi težke življenjske preizkušnje in je enako tolerant do vseh ljudi in različnih političnih strank, posebno ponosen pa je na domovino, ki je zanj ena sama. Domoljubu se ni potrebno ravnati po strankarski disciplini, ampak je vsakemu volivcu, privržencu domoljubne liste, prepuščena na volitvah in v vsem družbenem življenju popolna svoboda.

Že v začetku leta 1998 smo se večkrat srečevali lokalni civilisti – domoljubi in temeljito premelevali domače družbene razmere. Zelo smo bili zaskrbljeni, saj smo ugotovili, da v vsakdanjem družbenem življenju ni več takšne enotnosti, kot je bila prisotna ob osamosvojitvi. Ugotovili smo, da se desne in leve politične stranke borijo samo za oblast in si drug drugemu nagajajo. Zadalji smo si nalogo in jo tudi realizirali, da ustanovimo neko civilno združenje, ki naj bi tako zapolnilo sredino, točneje prostor med levimi in desnimi političnimi strankami. Zato smo pričeli ustanavljati Domoljubno listo, ki je bila nared kot enakopravna vsem strankarskim kandidatnim listam in s katero smo nastopili že v novembru 1998 na lokalnih volitvah. Za Listo smo zaradi nerazumevanja pojma "domoljubnost" izbrali ime: Lista napredka in neodvisnih občanov. Sprejeli smo tudi programska izhodišča, nekaj sklepov pa vam predstavljamo ob tej priložnosti:

- ZDRUŽENJE JE MEDKRAJEVNO (BIVŠA KS TURJAK, ROB IN VELIKE LAŠČE) IN IMA SEDEŽ NA TURJAKU 17.
- DOMOLJUBI ZA SVOJE DELOVANJE ČRPAJO SVOJO MOČ PREDVSEM OD DOMAČIH VELIKANOV (Trubar, Levstik, Stritar, Andrej in Herbert Turjaški, itd.) IN KRAJEV.
- DOMOLJUBNA LISTA PRAVILOMA NE SME NIKOLI JAVNO PODPIRATI KANDIDATA ZA ŽUPANA, ČE LE-TA PRIHAJA IZ KATERE KOLI POLITIČNE STRANKE. ZATO DOMOLJUBNA LISTA PREPUŠČA SVOJIM VOLILCEM POPOLNO SVOBODO PRI ODLOČANJU O IZBIRI KANDIDATA.
- KANDIDATI Z DOMOLJUBNE LISTE ZA VOLITVE V OBČINSKI SVET MORAJO BITI OBVEZNO PO VR-

STNEM REDU ZASTOPANI IZ VSEH TREH BIVŠIH KRAJEVNIH SKUPNOSTI (Turjak, Rob, Velike Lašče), IN SICER ENAKOMERNO – IZ VSAKE BIVŠE KS ENAKO ŠTEVILO KANDIDATOV

- DOMOLJUBNA LISTA DELUJE SAMO V LOKALNI SKUPNOSTI. TO JE TUDI NEKAKŠNO VAROVALO, DA SE IZOGNEMO EGOIZMU, MATERJALIZMU IN NEUPRAVIČENEMU BOGATENJU, KI GA PRINAŠAJO POMISLEKI NA "VIŠJE STOPNICE". SPOZNAJMO VENDAR ŽE, DA JE NAŠA PAMET PRILAGOJENA PRAVENSTVENO ZA NAŠE KRAJE.

S temi nekaj sklepi smo dovolj nazorno prikazali, kakšna naj bi bila demokratična drža družbe, tudi civilne. Izkazali smo dovolj veliko ljubezen do domovine in do svojih krajev, ki jih poznamo samo mi, zato je biti DOMOLIUB NAIVEČIA ČAST IN PONOS VSAKEGA DRŽAVLIANA. Pri tem domoljub ne razdira naroda, temveč ga povezuje. Ustanovitelji gibanja smo bili ljudje z bogatimi in težkimi življenjskimi izkušnjami in preizkušnjami, in ker nismo bili ne egoisti in ne materialisti, smo bili z uspehom našega projekta zadovoljni. Ker smo se zavedali, da pojem DOMOLJUBNOSTI takrat še ni bil dovolj poznan med ljudmi, smo svojo listo na takratnih volitvah v letu 1998 začasno poimenovali "LISTA NAPREDKA IN NEODVISNIH OBČANOV". Na ta način smo želeli v svoj krog pridobiti čimvečje število volilcev, počasi in nevsiljivo pa smo jim predstavljali nujnost potrebnosti DOMOLJUBJA. Z Listo, ki je imela za lokalne volitve v let 2002 že novo ime, in sicer DOMOLJUBNA LISTA, smo kandidirali ponovno na lokalnih volitvah. Ker smo pričakovali poraz Liste zaradi prej omenjenega nerazumevanja pojma "domoljubja", je moral na prvo mesto Liste stopiti nekdo, ki bi znal junaško prenesti poraz, saj to združenje ni bilo ustanovljeno za en dan. Kandidatno listo sem vodil jaz, Franci Pečnik, predsednik DOMOLJUBNE LISTE. Nasprotniki našega združenja so bili namreč 100 % prepričani, da bo Lista zaradi takratnega pričakovanega poraza propadla. Prav zato je Domoljubna lista potrebovala junaško držo, saj je le tako ostalo združenje enotno in ni propadlo, čeprav so se v takratni predvolilni kampanji na naše združenje vrstili razni napadi. Že v predvolilni kampanji so bile prisotne tudi zelo umazane, podle in nesramne besede, izrečene čez DOMOLJUBE. Širila se je propaganda: enkrat, da je to partizanska lista, drugič, da je to domobranska lista, in tretjič, da so to neki pohodniški odpadniki ... (Sprajujemo se, ali je to dober vzgled zanamcem. Presodite sami.) Vse to pa nas je naredilo močnejše.

Z modrostjo, znanjem in junaško držo smo vse težave premagali in smo na lokalnih volitvah v letu 2006 dosegli dovolj velik uspeh ter dobili svojega predstavnika v občinski svet. Civilno in domoljubno združenje mora živeti vsaj tako dolgo, dokler bo živela naša domovina Slovenija in v njej strankarska demokracija. Tudi na letošnjih lokalnih volitvah v jeseni bomo ponovno sestavili civilno kandidatno listo in se enakovredno spoprijeli s strankarskimi listami.

S CIVILNIM IN DOMOLJUBNIM GIBANJEM
NOVIM ZMAGAM NAPROTI.

Predsednik: Franci Pečnik - Ac

ZAKAJ ARBITRAŽNI SPORAZUM NI DOBER ZA SLOVENIJO?

Za Slovenijo je ta sporazum slab, ker ogroža pomorski status slovenske države, saj jemlje pravico do uporabe že razglašeni suverenih pasov v Jadranu. Za Slovenijo je ta sporazum slab, ker ogroža teritorialno povezavo Republike Slovenije z mednarodnimi vodami Sredozemlja. Ta sporazum ogroža gospodarski interes Luke Koper in Slovenije. Sporazum ogroža slovensko suverenost in jo izpostavlja nesorazmernem tveganju v času, ko je mednarodni položaj Slovenije objektivno najmočnejši doslej v zgodovini. In ta sporazum je za Slovenijo slab, ker je Slovenijo spri. Zdaj nismo v sporu s Hrvaško glede meje, kar bi bilo normalno, ker imamo različna stališča, v sporu smo sami med sabo, medtem ko je hrvaški sabor z velikansko enotnostjo ratificiral ta sporazum in očitno se bo ta spor prenašal še v naslednje generacije, kot da nam ni že starih dovolj.

Kot poslanka o naši meji in državni suverenosti Slovenije nisem želela glasovati, ker se je koalicija odločila, da zadostuje navadna večina, medtem ko smo manj pomembne odločitve (vključevanje drugih držav v zvezo NATO) sprejemali z ustavno, dvotretjinsko večino. Poleg tega so nam namenili za razpravo 1 minuto na poslanca, kar je nepredstavljivo in neresno do tako pomembnega vprašanja.

Sem pa glasovala za to, da se državljanke in državljani na referendumu odločimo, ali smo za arbitražni sporazum ali ne, saj le z glasom PROTI lahko preprečimo škodo, ki bi nastala, če se arbitražni sporazum uveljavi. Slovenija je s Koroškim plebiscitom izgubila Koroško in v zgodovini smo mnogokrat izgubljali svoje ozemlje. Ne želim biti med tistimi, ki bi odločili, da se Slovenija lahko odpove tudi stiku z mednarodnimi vodami, zato bom na referendumu glasovala PROTI in vabim vas, da naredite enako.

Vabim vas v poslansko pisarno v ponedeljek, 7. junija 2010, med 17.30 in 19.00 v društvene prostore na Občini Velike Lašče.

Lahko me pokličete na tel.: 01/478-95-35 ali se mi oglasite po el. pošti: alenka.jeraj@dz-rs.si. Informacije o mojem delu lahko najdete na: www.alenkajeraj.sds.si.

Alenka Jeraj, poslanka v Državnem zboru Republike Slovenije

NOVA PRIDOBITEV V DOMU VETERANOV V KRVAVI PEČI

Planinski top 76 mm, nemške izdelave, zadnji eksponat stalne zbirke orožja Slovenske vojske pri in v domu veteranov v Krvavi Peči.

ZGODOVINA, SPRAVA, PRIHODNOST POJASNILO UREDNIŠKEGA ODBORA

Ob pripravi prejšnje številke Troble (2/2010) smo na naslov uredništva Troble prejeli dopis društva Zarja spominov, naj objavimo odgovor, ki ga je društvo dobilo s strani župana.

V skladu s programsko zasnovano Troble, ki jo je sprejel izdajateljski svet, se je uredniški odbor skupaj z odgovorno urednico (v. d.) strinjal in odločil, da omenjenega odgovora ne moremo objaviti, saj je bil odgovor župana naslovljen na naslov društva Zarja spominov in ne na uredništvo Troble. Poleg tega tudi ni bilo podano soglasje avtorja odgovora za objavo v Trobli.

Za tokratno Troblo smo v zvezi z neobjavo in vsebino omenjenega odgovora prejeli na naslov Troble naslednji dopis avtorja Marka Kožarja: *»Spoštovano uredništvo, v prilogi pošiljam članek o sofinanciranju spominskih obeležij NOB, ki razburja velik del prebivalcev naše občine. Rad bi videl, da zadevo razrešimo v našem okolju, zato prosim za objavo. V kolikor to ne bo mogoče, bomo prisiljeni obvestiti zadevo preko drugih sredstev obveščanja in jo razrešiti izven področja naše občine.«*

Tako v nadaljevanju objavljamo vsebino prej omenjenega članka avtorja Marka Kožarja, in nato celoten odgovor župana društvu Zarja spominov, na katerega se v prispevku "Zgodovina, sprava, prihodnost" sklicuje g. Marko Kožar.

ZGODOVINA, SPRAVA, PRIHODNOST 1

Kot vsako leto, je tudi iz letošnjega proračuna pričakovala organizacija ZARJA SPOMINOV, ki združuje vse svobodomiselnice Slovence, ki so se v preteklosti borili za svobodo, bodisi na našem ozemlju, bodisi na etničnem področju Slovencev izven naših sedanjih meja.

Tako je lokalna organizacija ZS tudi letos zaprosila za skromna sredstva s prošnjo županu dne 10/11 2009, ki bi jih uvrstil v proračun, namenjena za vzdrževanje grobišč in nekaterih spomenikov NOB.

Odgovor župana je bil presenetljiv: citiram oba ključna odstavka, da ne bo očitka, da je kaj »iztrgano iz konteksta«, kot je v takih slučajih zelo pogosto opravičilo.

Zavedamo se, da je potrebno poskrbeti, da bodo grobišča urejena in v tem pričakujemo vaše sodelovanje in vidimo poslanstvo Zarje spominov, hkrati pa čutimo tudi odgovornost, da poiščemo in primerno obeležimo grobišča nedolžnih žrtev v naši občini, ki so še vedno pokopane na lokacijah tako imenovanih prikritih ali zamolčanih grobišč. Med njimi je tudi grob velikolaškega medvojnega župana Paternosta, za katerega se kljub pozivom o zbiranju informacij, še vedno ne ve, kje je pokopan. Kot sedanji župan velikolaške občine si bom še naprej prizadeval, da se pride do resnice o posledici goreče občinske stavbe in o tem, kje je grob takratnega uglednega in spoštovanega župana Paternosta.

Ta prizadevanja bodo imela prednost pred obnavljanjem spominskega obeležja na občinski stavbi in spomenika pred občinsko stavbo, za katera niti ne vemo, ali so bila za njihovo postavitev oz. namestitvev pridobljena ustrezna soglasja oz. dovoljenja, kot tudi pred obnovo ostalih obeležij na različnih lokacijah po občini, ki so postavljena v čast in spomin »zmagovalcem revolucije« in v slavo

dogodkom, ki so slovenski narod v naši skupni domovini razdelili na »vaše in naše«.

Ta odgovor je tako nesramen, da ni bilo dopuščeno, da bi bil objavljen v prejšnji št. Troble !!!!

V pripisu tega veleumja pa še nekaj mojih razmišljanj.

Slovenci smo po našem nacionalnem karakterju že zdavnaj razdeljeni na »naše in vaše« To kar se je zgodilo med drugo svetovno vojno je samo posledica razprtij skozi stoletja.

Po končani I.sv.vojni in Oktobrski revoluciji so prihajale iz novo nastale SZ vesti o zmagi delavcev in kmetov in njihovem prevzemu oblasti, ki je pomenil strah za zahodni kapitalizem in do tal potolčene Nemčije, sledila pa je še gospodarska kriza in delavski razred na zahodu se je začel ozirati po vzorcih iz SZ. ZDA so v zaščito celotnega kapitala dovolila Nemčiji, da je z nevrednimi papirji poravnala vojno škodo in jo razbremenjeno naščuvala proti SZ. Kapitalu se je razširil trg, Nemčiji pa bliskovit povratak med najbogatejše in pričela se je tudi s pomočjo zahoda pospešeno oboroževati. Novice iz vzhoda so bile brez vednosti o kakršnemkoli revolucionarnem nasilju le spodbudne za delavstvo sveta. Imela pa je zahodna propaganda podatke o zaplembi carskega in cerkvenega /tudi kot danes izvorno fevdalnega/ ter premoženja porajajočih se kapitalistov, kar je porajalo strahove imetnikov, po drugi strani pa spodbudo za delavski razred vsega sveta. Pričelo se je svetovno vrenje /tudi pri nas/ in razmišljanje o revoluciji, ki pa ni nastajalo zaradi revolucionarnih voditeljev ampak zaradi nemogočih življenjskih razmer.

Pri nas je ena stran pridobivala simpatizerje SZ, druga pa /zlasti klerikalni del/ se je trudila da ostane premoženje kot je bilo, in ni dopuščala nikakršnih sprememb. Že tako razdeljeni Slovenci smo se še bolj razdelili, posledica pa je bila praktično državljanska vojna, ki se je tragično končala. Partizani-osvoboditelji so na strani zaveznikov slavili zmago, oni drugi pod okriljem okupatorjev pa še do danes niso podpisali vdaje, čeprav so okupatorji to storili.

Partizanski vojski še do danes ni priznan status redne vojske in tako ni bilo treba spoštovati pri represijah Ženevske konvencije, in tudi to je vzrok nesmiselnih pobojev po NOB in brezglavega maščevanja,

Prvo desetletje po vojni /veliko časa sem preživel v znameniti vasi v naši bližini/, smo se celo otroci smeli družiti med seboj po tem na kateri strani so bili naši starši, po treh generacijah, pa so te meje padle, mladi so se poročali, vnuki in pravnuki pa sploh ne poznajo več teh meja.

Po osamosvojitvi, pa so za dnevne potrebe zopet pričele enostranske zahteve za en sam način sprave. Narobe ! Ljudstvo je že davno spravljeno! Voditelji ideološko sprti! Prenehajte z vmešavanjem vseh Slovencev v vaše zdrahe !

»Spravljeni« bomo takrat ko se bodo partizanom »njihovi« opravičili za nesmiselna dejanja po vojni, vodje protipartizanskega gibanja pa, da so svoje pristaše poslali v borbo na nepravno stran

Ne vem, če je danes kdo zainteresiran za to, da ne bi našli zamolčanih grobov iz obeh strani, vsekakor pa tako mišljenje in pisanje župana niti malo ne prispeva k temu, da bi prišlo končno do prepotrebne streznitve.

Po pooblastilu ZARJE SPOMINOV zapisal Marko Kožar

ODGOVOR ŽUPANA NA DOPIS DRUŠTVA ZARJA SPOMINOV V ZVEZI Z VZDRŽEVANJEM GROBIŠČ IN NEKATERIH SPOMENIKOV NOB

V zvezi z dopisom, ki ste ga naslovili name in posredovali tudi Odboru za družbene dejavnosti, prejetem dne 12. 11.2009 vam sporočam sledeče:

Vlogo je obravnaval Odbor za družbene dejavnosti na svoji 17. seji dne 18. 01.2010 in v zvezi s tem zapisal (cit. iz zapisnika):

»Društvo Zarja spominov Velike Lašče je odboru posredovalo vlogo, ki je bila naslovljena na župana in se nanaša na vzdrževanje grobišč in nekaterih spomenikov NOB, zlasti pa na ureditev grobišča na Turjaku, kjer bo 4. maja 2010 spominska svečanost, ki je vključena v program Zveze združenj borcev za vrednote NOB Mesta Ljubljane in Republike Slovenije.

Dr. Devjakova je povedala, da je bil spomladi 2009 narejen ogled vseh desetih vojnih grobišč, da so grobišča v glavnem vzdrževana, zlasti tam, kjer za to poskrbijo domačini oz. svojci. Ob ogledu je bilo najslabše urejeno grobišče na Turjaku. Zato je hišnik dobil nalogo, da dvakrat letno – spomladi in pred 1. novembrom uredi grobišča, kjer je to potrebno. V letu 2008 je država zagotovila 9.100 Eur za obnovo vojnih grobišč. Za leto 2010 je občina na Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve že poslala plan potrebnih del. V kolikor bodo s strani države zagotovljena potrebna sredstva, bo občina poskrbela, da bodo tudi namensko porabljena.

Spomladi bo narejen še ogled ostalih - prikritih grobišč v občini.

Glede potreb po zagotovitvi sredstev za obnovo in vzdrževanje vojnih grobišč je bila vloga posredovana na Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve dne 18.11.2009. Kot je bilo že pojasnjeno na seji odbora za družbene dejavnosti, bodo sredstva, v kolikor bodo s strani države za ta namen odobrena, tudi namensko porabljena.

V dopisu navajate, da »pričakujete udeležbo občine v organizaciji in prisotnosti predstavnikov« na spominski svečanosti, ki bo 4. maja 2010 na Turjaku. Glede na to, da bo, kot ste zapisali, spominska svečanost presegla regionalni pomen in je v programu Zveze združenj borcev za vrednote NOB Mesta Ljubljane in Republike Slovenije, ocenjujemo in pričakujemo, da bo na tem nivoju prevzeta tudi organizacijska in finančna plat omenjene spominske svečanosti.

V okviru prireditve, ki so financirane in organizirane s strani občine, so že tradicionalno naslednje prireditve: slovenski kulturni praznik, občinski praznik, dan reformacije in božično novoletni koncert, ki je hkrati tudi praznovanje dneva samostojnosti in enotnosti.

Zavedamo se, da je potrebno poskrbeti, da bodo grobišča urejena in v tem pričakujemo vaše sodelovanje in vidimo poslanstvo Zarje spominov, hkrati pa čutimo tudi odgovornost, da poiščemo in primerno obeležimo grobišča nedolžnih žrtev v naši občini, ki so še vedno pokopane na lokacijah tako imenovanih prikritih ali zamolčanih grobišč. Med njimi je tudi grob velikolaškega medvojnega župana Paternosta,

za katerega se kljub pozivom o zbiranju informacij, še vedno ne ve, kje je pokopan. Kot sedanji župan velikolaške občine si bom še naprej prizadeval, da se pride do resnice o posledici goreče občinske stavbe in o tem, kje je grob takratnega uglednega in spoštovanega župana Paternosta.

Ta prizadevanja bodo imela prednost pred obnavljanjem spominskega obeležja na občinski stavbi in spomenika pred občinsko stavbo, za katera niti ne vemo, ali so bila za njihovo postavitvev oz. namestitvev pridobljena ustrezna soglasja oz. dovoljenja, kot tudi pred obnovo ostalih obeležij na raznih lokacijah po občini, ki so postavljena v čast in spomin »zmagovalcem revolucije« in v slavo dogodkom, ki so slovenski narod v naši skupni domovini razdelili na »vaše in naše«.

Glede na nenehne očitke, da občina nima posluha za vaše delovanje oz uresničevanje vaših planov, naj povem, da občina v okviru programov financiranja dejavnosti in programov društev vsako leto del sredstev preko razpisov nameni tudi za delovanje društva Zarja spominov. Zavedati pa se je potrebno, da mora občina delovati v dobrobit vseh občanov in da le ti svoje interese združujejo kar v 42 društvih na najrazličnejših področjih, vsi pa pričakujejo, da bo njihovo delovanje podprto tudi s sredstvi iz občinskega proračuna. Ker so proračunska sredstva omejena, želja in potreb, predvsem pa nalog, ki jih je občina po zakonu dolžna financirati, pa vedno več, vsem želim tudi v prihodnosti ne bo mogoče ustreči ne glede na očitke, da občina nima posluha ali ne kaže pripravljenosti za ureditev določenih zadev.

Anton Zakrajšek, univ dipl. inž., župan

mina café
Velike Lašče

10 JE LEPA ŠTEVILKA

DESETI JUBILEJ DNEVNEGA BARA MINA CAFÉ

Letnica 2010 v svojem številu vsebuje tudi deset let poslovanja gostinskega lokala **Mina café**.

30. junija leta 2000 so se odprla vrata dnevnega bara Mina café.

Za letošnjo obletnico smo med 20. in 30. junijem pripravili posebno ponudbo in presenečenje za goste lokala. Športno naravnost praznovanja bo podkrepilo tudi svetovno prvenstvo v nogometu, ki ga bomo budno spremljali.

O podrobnostih dogajanja ob praznovanju boste sprotno obveščeni preko facebook-a in v lokalni.

Zapisal in fotografiral: M. Pintarič

ZAHVALA

Vsem, ki ste se priključili akciji iskanja darovalcev kostnega mozga, prispevali finančna sredstva, se udeležili dobrodelnega koncerta ali se odzvali kako drugače, se od srca zahvaljujemo. Posebna zahvala velja Županovemu skladu in delavcem Kmetijske zadruge Velike Lašče. Veliko nam pomeni, da nas podpirate in nam vlivate upanje.

Rosanda, Blaž in Ema

ODDAMO PROSTOR ZA TRGOVINO

(Lahko tudi za druge namene – skladišče, pisarno itd.)

V prostorih Gasilskega doma v Iški vasi oddamo prostor 102 m² površine za odprte trgovine z živili in gospodinjskimi potrebščinami. Prostor je pred leti že služil v ta namen. Obsega prodajni prostor, ločena skladišča za živila in neživila, WC, centralno ogrevanje, svoj električni priključek in ločena vhoda za kupce in skladišče. Trgovina bi pokrivala relativno široko področje kupcev, saj je najbližja tovrstna trgovina v centru Iga in v Brestu. Način poslovanja, franšiza itd. prepuščamo zainteresiranim. Franšizo nudita zainteresiranemu najemniku trgovca Mercator inTuš.

Vse podrobnejše informacije prejmete na MT 041 721 353 in 041 723 872.

PROSTOVOLJNO GASILSKO DRUŠTVO IŠKA VAS

EVROPSKI DAN SOSEDOV, 28. MAJ 2010

Začetki praznika segajo v leto 1999, ko so v Parizu prvič organizirali srečanje sosedov, to pa se je razširilo še v druge dele Evrope. Več kot sedem milijonov ljudi po vsej Evropi na ta dan skozi družabne dogodke poudarja pomen spodbujanja stikov, sožitja med sosedi in spletnja družbenih vezi kot pomembno priložnost, s katero lahko zmanjšujemo odtujenost, osamljenost ter povečujemo razumevanje med nami. Ta dan sosedom nudi priložnost, da se zblížamo med seboj na preprost in sproščen način ter se bolje spoznamo.

Posebno v času, ko je lažje klepetati po internetu z neznancem iz drugega konca sveta kot najti čas za druženje s sosedi, je pomembno, da kdaj povabimo sosede na dvorišče, ulico, vrt, itd., kjer jim postrežemo s kakšno pijačo ali prigrizkom in veliko dobre volje.

Naj nas evropski dan sosedov spodbudi k temu!

Mag. Polona Cvelbar

KINO - VELIKE LAŠČE KINOPROGRAM ZA MAREC IN APRIL 2010

PETEK AMERIŠKA USPEŠNICA – AKCIJSKI PUSTOLOVSKI

4. JUNIJ

OB 20.00

ZELENA CONA

Režiser napetih trilerjev Bournova premoč in Bournov ultimat raziskuje temno plat vojne v Iraku, ki jo doživlja marinec Roy. Njegov oddelek ima nalogo, poiskati orožje za množično uničevanje, toda med številnimi smrtonosnimi zasedami nepričakovano naletijo na neprijetno presenečenje, ki nakazuje možnost srhljive zarote. Roy se znajde med dvema ognjema, saj se mora poleg sovražnikov pomeriti tudi z dvoličnimi ameriškimi agenti in politikami, ki so pripravljeni storiti vse, da resnica ne bi prišla na dan ... DOLŽINA: 1 ura in 55 min.

PETEK AMERIŠKA USPEŠNICA – AKCIJSKI FILM

11. JUNIJ

OB 20.00

NEPREMAGLJIV

Režiser s številnimi oskarji nagradjenih dram Neoproščeno in Punčka za milijon dolarjev osvetljuje delo in življenje južnoafriškega borca proti apartheidu Nelsona Mandele. Po dolgoletnem zaporu in končanju segregacije Mandelo izvolijo za predsednika, toda družbo še vedno duši rasno nerazumevanje in sovraštvo. Da bi s pomočjo športa poenotil južnoafriško ljudstvo, Mandela združi moči z naprednim vodjo rugby reprezentance, ki si želi na domačih tleh osvojiti svetovno prvenstvo ... DOLŽINA 2 uri in 14 min.

PETEK AMERIŠKA USPEŠNICA – MISTERIOZNI TRILER

18. JUNIJ

OB 20.00

ZLOVEŠČI OTOK

Oskarjevec in ustvarjalec nepozabnih filmov Dvojna igra in Letalec se poda v 50. leta, na zlovešči otok s psihiatrično bolnico za zločince, kjer zvezni šerif Teddy raziskuje skrivnostno izginotje nevarne morilke. Vztrajni Teddy kljub nasprotovanju zdravnikov odkrije obetavno sled, ki nakazuje možnost srhljive zarote. Toda zaradi orkana in upora ujetnikov otoka ni mogoče zapustiti, zato je Teddy prisiljen sprejeti grozljivo psihološko igro, ki ga sooči z njegovimi najhujšimi strahovi. DOLŽINA: 2 uri in 18 min.

PETEK AMERIŠKA USPEŠNICA – AKCIJSKA ROM. KOMEDIJA

25. JUNIJ

OB 20.00

LOVEC NA GLAVE

Hitch, režiser romantičnih komedij Zdravilo za sodobnega moškega in Melanie se poroči. V nove ljubezenske zmešnjave pošlje lovca na glave Mila, ki mora poiskati in pred sodišče privedi svojo nekdanjo ženo Nicole. Zapeljiva novinarka se ne namerava zlahka predati, saj raziskuje zaroto prikritja umora. Po številnih medsebojnih potegavčinah se znajdetaj na seznamu morilcev, zato morata pozabiti stare zamere in združiti moči, da bi ugnala zločince in morda znova našla izgubljeno ljubezen ... DOLŽINA: 1 ura in 50 min.

SIDDIHARTA

RIBNICA, 26. JUNIJ 2010 ob 20. uri

STADION v Obrtni coni Ugar

prodaja vstopnic: www.eventim.si, Petrol servisi, trgovine BIG BANG, 3 dva trafike

*Je čas, ki da,
je čas, ki vzame,
pravijo; je čas, ki celi rane
in je čas, ki nikdar ne mine,
ko zasanjaš se v spomine.*

ZAHVALA

Ob izgubi našega očeta, dedka, pradedka in tasta

Jožeta ŠKULJA

(23. 11. 1931–19. 3. 2010)
iz Brankovega

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, darovano cvetje, sveče in svete maše.

Hvala g. župniku V. Jaksetiču za besede zadnjega slovesa, moškemu pevskemu zboru in pogrebniemu podjetju za organizacijo pogreba. Iskrena hvala zdravstvenemu osebju za prizadevno in požrtvovalno nego in trud.

Hvala vsem, ki ste se poslovlili od njega in ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoči vsi njegovi

*»Ko sem v jutru mimo polja šla,
zdramil me škrjanček je iz sna.
Dragi, vem, težko me pričakuješ...
K tebi pojdem ... Dolgo že samuješ.«*

ZAHVALA

Ob smrti naše tete in botre

Julijane INTIHAR

(MOHORJEVE JULKE)
(25. 5. 1916–19. 3. 2010)
iz Javorij 1

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste jo imeli radi ter jo obiskovali v domu na Vrhniki in nam v težkih trenutkih slovesa stali ob strani.

Hvala za izrečeno sožalje, za podarjeno cvetje, sveče in svete maše.

Posebna zahvala Pogrebniemu zavodu Zakrajšek za organizacijo pogreba, pevcem iz Velikih Lašč za ganljivo zapete pesmi in župniku dr. Edu Škulju za opravljeni obred pokopa. Lepa hvala gospe Levec Cvetki ter gospodoma Jožetu Intiharju in Milanu Tekavcu za lepe besede slovesa.

Hvala tudi osebju doma starejših občanov iz Vrhnike, ki so skrbeli za dobro počutje teh zadnjih osem let.

Hvala še enkrat vsem, ki ste jo pospremili na zadnji poti in ki jo boste ohranili v lepem spominu.

ŽALUJOČI VSI NJENI

TESTAMENT

*Pod brast me stresite,
ko bom pepel,
da bom s krošnjo zelenela
vsako pomlad.*

*V reko me stresite,
ko bom pepel,
da bom pesmi raznesla
v zelenje livad.*

*Vetru me dajte,
ko bom pepel;
med trave me bo razsejal,
kjer mak bo žarel
in pesmi ponavljal strnad.*

Darinka Grmek Štrukelj

29. aprila 2010 je svoj 100. rojstni dan praznovala naša najstarejša občanka

Antonija PURKART

iz Dolščakov.

Ob visokem jubileju ji je čestitke posredoval tudi župan in ji ob tem zaželel čim lažje prenašanje težkega bremena bolezni. Žal, se je to breme že naslednji dan izkazalo za pretežko in gospa Antonija nas je za vedno zapustila.

Uredniški odbor

*Ko življenje tone v noč,
še žarek upanja išče pot.*

*Ostala pa je bolečina
in tiha solza večnega
spomina.*

ZAHVALA

Svojo življenjsko pot je sklenil naš ljubi mož, ata, stari ata in tast

Jožef PRIJATELJ

8.12.1935–28.3.2010
iz Prilesja.

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, vaščanom, sodelavcem, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, darovane svete maše, cvetje in sveče. Iskrena hvala vsem, ki ste ga pokopili in v tako lepem številu pospremili na njegovi zadnji poti.

Zahvaljujemo se tudi zdravnici dr. Milenki Starc Vidrih in patronažni sestri gospe Martini. Iskrena hvala tudi župniku Vladimirju Jaksetiču za opravljen cerkveni obred, pevcem za lepo zapete pesmi ter pogrebniemu zavodu Zakrajšek.

žalujoči
žena Marija, sin Jože, hčerki Mojca in Andreja z družinami

BORDAX

transportni betoni

NUDIMO PO AKCIJSKIH CENAH:

- mešanje certificiranih betonov
- prevozi betonov
- vgrajevanje betonov s črpalko

pokličite
051 630 582 | 01 54 29 020
prodaja@bordax.si

www.bordax.si

MINIBAGER 6 TON

TuFra
d.o.o.

TURJAK 59, TURJAK
GSM: 041 772 711

- izkopl
- planiranje
- pikiranje
- manjša gradbena dela

SKARPA

družba za gradbeništvo in inženiring, d.o.o.

- ADAPTACIJE
- NOVOGRADNJE
- TLAKOVANJE
- FASADE
- KNAUF
- KANALIZACIJE

Gradež 44 a,
1311 Turjak
GSM: 041/784-422,
FAX: 01/7889-824

E-mail:
skarpa.doo@gmail.com

Malenkostni naredijo kvaliteto. Kvaliteta ni mlačnost.

Od preprostega tesnila, do popolnega sistema za sanitarno vodo.

Ko vas zgrabi, da bi se odžejali, umili ali pa pristavili za juho, postane prav vsak detajl nepogrešljiv.

Vse lahko dobite v kateri koli izmed naših, vedno dobro založenih trgovin.

Od prvega do zadnjega.

Že celih 20 let.

**Imamo vse.
Skoraj vse.**
www.mix.si

Prodajni centri MIX:

Ljubljana, Stegne 15 [01/513 13 40]

Velenje, Kosovelova ul. [03/898 60 56]

Ponikve, Ponikve 96 [01/788 71 90]

JEKLENA EKO STREŠNA KRITINA Z NARAVNIM POSIPOM

EVERTILE

Strešne kritine EVERTILE poleg izredne lahкости, pestre palete barvnih odtenkov, bogate dodatne opreme in vrhunske izdelave, odlikuje skoraj **nadnaravna vzdržljivost**. Toča, viharjni vetrovi, obilne padavine in sneg ostanejo brez moči. Kritina Evertile je trdna, kot vaš občutek, da strehe ne prekrivate zaman, **standardna 50 letna garancija** pa je porok za trdnost naložbe v miren spanec.

STREŠNA KRITINA ZA PRIHODNJE RODOVE

**Imamo vse.
Skoraj vse.
www.mix.si**

Zastopa in prodaja MIX d.o.o.

Ljubljana, Stegne 15 [01/513 13 40]

Velenje, Kosovelova ul. [03/898 60 56]

Ponikve, Ponikve 96 [01/788 71 90]

PREREZ
WWW.PREREZ.SI

I. Izdelava projektne dokumentacije:

- projektov za pridobitev gradbenega dovoljenja (FGD),
 - projektov za izvedbo (FZ),
 - projektov izvedenih del (FD).

II. Strokovno svetovanje in pomoč investitorjem:

- pri pridobivanju informacij, soglasij in dovoljenj za vse vrste objektov:
 - novogradnje in že zgrajene objekte - legalizacije,
- zastopanje investitorja v postopku pridobivanja gradbenega in uporabnega dovoljenja,
 - opravljanje strokovnega nadzora pri gradnji objektov,
- drugo projektiranje in strokovno svetovanje s področja graditve objektov.

PREREZ, d.o.o., Projektantski in izvajalski inženiring

FE Rob 11, 1314 ROB

Kontakti:

T: 01/898 30 70, G: 041/565 644, E: info@prerez.si

FRIZERSKI SALON DARJA

DARJA W. LANINŠEK S. P.
ŠKRILJE 129,
MALI VRHEK
1292 IG

- moško striženje od 7 do 12€
- žensko striženje od 8 do 15€
- otroško striženje od 5 do 8€
- barvanje klasično, modno
- pramena enobarvna, večbarvna

ZA VEČ INFORMACIJ IN NAROČANJE

POKLIČITE 041/680-657

VLJUDNO VABLJENI

KOLENDAR PRIREDITEV

ČETRTEK, 27. MAJ, ob 18. uri

Grad Turjak

ODPRTJE RAZSTAVE STOLOV

(Tehnični muzej Slovenije in Javni zavod Trubarjevi kraji)

TOREK, 22. JUNIJ, ob 11. uri

Interpretacijski center Rob

BOTANIČNI SPREHOD PO MIŠJI DOLINI

(Zavod Parnas)

PRIREDITVE OB OBČINSKEM PRAZNIKU

(3. – 6. JUNIJ 2010)

Program na strani 4 in 5

SREDA, 23. JUNIJ, ob 20. uri

Na Veliki Slevici na vasi pri murvi

RAZGLASITEV IZJEMNEGA DREVESA

(Občina Velike Lašče, ZGS, ŠTD Krpan)

SOBOTA, 5. JUNIJ,

Podhojni hrib

ob 8. uri

TRENING TEKMA V

VZDRŽLJIVOSTNEM JAHANJU

(endurance)

ob 15. uri

SPRETNOSTNO JAHANJE

(KD Podhojca)

ČETRTEK, 24. JUNIJ

Športna dvorana Velike Lašče

PRIREDITEV OB ZAKLJUČKU

ŠOLSKEGA LETA

(OŠ Primoža Trubarja Velike Lašče)

SOBOTA, 5. JUNIJ, ob 17. uri

Interpretacijski center Rob

ODPRTJE LIKOVNE RAZSTAVE

VERE REJC MANDALE

(Zavod Parnas)

SOBOTA, 26. JUNIJA, ob 9. uri

Interpretacijski center Rob

FOTOGRAFSKO-BOTANIČNI

SPREHOD PO MIŠJI DOLINI

(Zavod Parnas)

ČETRTEK, 17. JUNIJ, ob 20. uri

Trubarjeva domačija, Rašica

7. TRUBARJEV ČETRTEK

z gostjo dr. Manco Košir

(Javni zavod Trubarjevi kraji)

SOBOTA, 26. JUNIJA, ob 18. uri

Pred gasilnim domom v Velikih Laščah

PREVZEM IN BLAGOSLOV NOVEGA

GASILSKEGA VOZILA

IN VRTNA VESELICA

(PGD Velike Lašče)

TURJAŠKI DNEVI (19. – 27. JUNIJ 2010)

Program na strani 21

SOBOTA, 10. JULIJ, od 8. do 12. ure

Trg pred Levstikovim domom,

Velike Lašče

VELIKOLAŠKA TRŽNICA – MEDENA

TRŽNICA

(Čebelarsko društvo Velike Lašče in

Javni zavod Trubarjevi kraji)

NEDELJA, 20. JUNIJ, ob 17. uri

Karlovica

CESTNI KOLESARSKI KRONOMETER

(TVD Partizan)